B 373/8

A BUDAPESTI II. KER. ÁLLAMI FŐREÁLISKOLA HATVANEGYEDIK ÉRTESITŐJE

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 62-IK ÉVÉBEN

AZ 1916–1917. ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZLI:
DR. SZEKERES KÁLMÁN
KIR. IGAZGATÓ

BUDAPEST
SZÉKESFŐVÁROSI HÁZINYOMDA
1917

2012.

VÁROSI KÖNYVTÁR
BUDAPEST ❁ KÖZPONT
B 373/8/21
1365
KÜLÖN GYŰJTEMÉNY
CSAK KÜLÖN ENGEDÉLYLYEL ADHATÓ KI

föreáliskola

1916-17.

1963

A BUDAPESTI II. KER. ÁLLAMI FŐREÁLISKOLA HATVANEGYEDIK

ÉRTESITŐJE

AZ INTÉZET FENNÁLLÁSÁNAK 62-IK ÉVÉBEN

AZ 1916–1917. ISKOLAI ÉVRŐL

KÖZLI:
DR. SZEKERES KÁLMÁN
KIR. IGAZGATÓ

BUDAPEST
SZÉKESFŐVÁROSI HÁZINYOMDA
1917

1976

1985

B373/8

13655



I. Ferencz József

1830 aug. 18.—1916 nov. 21.



BOLD.

I. FERENCZ JÓZSEF

APOSTOLI KIRÁLYUNK.

Beszéd,

amelyet Ő Cs. és Kir. Felsége I. Ferencz József bold. Apostoli Királyunk temetése napján tartott gyászünnepélyen elmondott

Dr. Gedeon Gyula.

»Fáradt vagyok.«

Ezek egy nagy, az évek hosszú során át uralkodott fejedelemnek voltak utolsó szavai. A csaknem hét évtizedre terjedő, népeinek szellemi és anyagi előmenetelét elősegítő uralkodás gondjai megőrölték, kimerítették erejét. Pihenni tért. És mi, míg egyrészt lélekben fájdalmas erzéssel álljuk körül ravatalát, érezve a veszteséget, amely halálával mindnyájunkat ért, másrészt megnyugvást keresünk abban a gondolatban, hogy hosszú, 86 évet felölelő, tettekben gazdag életet élt, ami az isteni gondviselés jóvoltából csak a kiváltságosaknak jut osztályrészül.

És e 86 esztendőből 68-at a trónon töltött el. Csaknem az egész világtörténelemben páratlanul álló eset. Egyedül az 1643—1715-ig uralkodott XIV. Lajos múlja felül 5 évvel. De míg ez hat éves korában kerül a francia uralkodók trónjára, addig Ferenc József mint 18 éves fiatal ember foglalja el azt; míg XIV. Lajos a Richelieu és Mazarin által rendbeszedett és centralisztikus alapokra fektetett birodalmat vesz át, amelyet ő sikeresen megválasztott miniszterei segélyével uralmának delelő pontján Európa első hatalmává fejleszt: addig I. Ferenc József nehéz, válságos viszonyok között kezdi meg uralkodását, meghasonlásban birodalma nagyobbik felével; míg XIV. Lajos halálakor folytonos háborúk által megviselt és pénzügyileg is meggyöngült államot hagy utódjára, amelyet belső elégedetlenség is sorvaszt: addig Ferenc József, aki uralkodása alatt szintén nagy náborúkat vivott meg, örökségképen erős, konszolidált, a közös érdekek által egybefűzött birodalmat hagy örökül, amely nem sejtett erejével a mostani nagy küzdelemben csalódásba ejtette Európa hatalmasságait.

Ő Felségének 68 évre terjedő uralma két, egymásnak ellentmondó korszakot ölel fel: az abszolutizmus és az alkotmányos uralom korát. Az előbbit, amely kevésbbé ismert, kívánom néhány szóval megvilágítani. Az utóbbit ismerjük, mert benne élünk.

Midőn a trónra lép, egész Európa forrong. A februári forradalom szele végigsuhint Európán. A szabadságért és alkotmányért fegyvert fog Ausztria és Magyarország népe. De míg a szabadságharcot a Lajtán túl csakhamar leverik, Magyarország hatalmasan ellenáll s az 1848—49-iki szabadságharcban győztesen állja meg a helyét mindaddig, míg a győzelem hitében remenyét vesztett bécsi udvar az oroszt nem hívja segítségül. Az anyagi erő győzelmet arat az erkölcsin s a fegyverletétel kiszolgáltatja hazánkat a győzőnek. Világosnál hosszú időre elbukik a magyar nemzet politikai eszménye: a semmi más országnak alá nem rendelt független és nemzeti állam. Aminek megvalósítására a bécsi kormányok oly gyakran tettek sikertelen kisérletet, most elérhetőnek gondolták: Magyarország beolvasztását az összbirodalomba. E szándék egyidejű a Habsburg-uralommal hazánkban s végighúzódik történelmünkön 1867-ig. Csupán az eszközök megválasztásában látunk különbséget. Ezek lehettek erőszakosak és véresek, mint I. Lipót gyászos korszakának idején, lehettek pusztán doktrinairek mint II. József korában, de soha oly tervszerűek nem voltak és nem nyugodtak oly széles és szilárdaknak látszó alapokon, mint a 48-iki szabadságharc leverése után. A fegyverrel levert ország élére katonai helytartót állítanak báró Haynau, a bresciai hiéna személyében. Ez a nemzet teljes letörésére akarta kihasználni nagy hatalmát. Legderekabb fiait elfogatta, börtönbe vetette vagy kivégeztette, hacsak elmenekülniök nem sikerült. Az 1849-ik év őszére örökké bánatosan gondol vissza a magyar nemzet. Egy év után, midőn az új kormányrendszert az egész monarchiára elkészítették, Haynaut visszahívták és életbeléptették 1851 végén a szerzőjéről elnevezett Bach-féle kormányrendszert. A katonai diktaturát a polgári abszolutizmus váltotta fel. Az ország továbbra is megfosztva maradt alkotmányától s helyébe a császár akaratát állították. Területét darabokra tépték s az elszakított részeket külön tartományokként Ausztriába kebelezték. Horvát-Szlavonországot, Erdélyt, a Bánságot, amelyeket a tulajdonképeni Magyarország egyes részeivel megnagyobbítottak, elvették tőle. Az ily módon megcsonkított országot öt kormányzóságra osztották Pest, Pozsony, Sopron, Kassa és Nagyvárad székhelyekkel.

Élükre egy-egy kerületi főispánt helyeztek. Mindegyik székhely egyúttal kerületi központja volt a katonai és rendőrparancsnokságnak, valamint a pénzügyigazgatóságnak s mindegyikben volt kerületi főtörvényszék. A főispánoknak voltak alárendelve a megyék élén álló főnökök, ezek alá viszont a járások szolgabírái. Csaknem kivétel nélkül idegen tisztviselőkkel, németekkel és csehekkel árasztották el az egész országot, akik a nemzetnek sem nyelvét, sem szokásait nem ismerték. A »birodalmi egység« és a »közszolgálat« érdekében hivatalos nyelvnek a németet tették meg, amelyet Thun a közép- és felső iskolákra is rákényszerített. A cél egy centralizált, nyelvileg egységes, hatalmas Ausztria megalkotása volt, amely Németország felett is uralkodva, vezető hatalom legyen Európa szívében.

Csaknem egy évtizedig, 1851—66-ig tartott ez a rendszer. Sem Magyarországon, sem Ausztriában nem kellett. Az elégületlenség általános volt. De a nemzet tűrt, mert javulást elérni a saját erejéből nem tudott, csakis az európai események közbejöttétől várhatta helyzetének jobbrafordulását. Ezek pedig egyre határozottabb és biztatóbb alakban jelentkeztek. A nemzeti öntudat megmozdulása, amely mindjobban hatalmába kerítette Németországot, éket vert a két főállam, Ausztria és Poroszország közé, a törekvés a német egység megalkotására pedig szembeállította őket. A krimi hadjáratban (1854—56) kétes értékű magatartásával Ausztria eljátszotta régi szövetségesének, Oroszországnak barátságát, amely eddig német aspirációiban is híven támogatta, anélkül, hogy a nyugati hatalmakét megszerezte volna.

Amaz erőkkel, amelyek Németországban és Itáliában forrongtak s az egyesülés felé törtek, a krimi hadjáratot követő párisi béke (1856 március 30.) után a bécsi udvar saját erejére volt utalva s Ausztriára 1859-ben ránehezült a sors keze.

Az említett évben háborúba keveredett a szárd királysággal és a vele szövetségben álló Franciaországgal. A magyarok elégületlensége tekintélyes haderőt tartott lekötve. Az így meggyöngült sereg Montebellonál, Magentánál, majd Solferinonál vereséget szenvedett s Ferenc József a villafrancai fegyverszünetben (1859 július 8.), illetőleg az ezt követő zürichi békében (1859 november 10.) kénytelen volt átengedni Lombardiát.

E háború világosan kimutatta Bach rendszerének tarthatatlanságát. A szerzett tapasztalatok után a császár elbocsátotta eddigi

tanácsosait és más úton kisérelte meg népeit, kivált pedig a forrongó Magyarországot lecsillapitani.

A külpolitikai események engedékenységre birták az uralkodót. Kész volt az ausztriai császárság egységének fenntartásával alkotmányt adni népeinek. Elhatározását az 1860. évi októberi (20.) diplomában tette közzé. E szerint az összbirodalmat közösen érdeklő ügyeket: kül-, pénz-, kereskedelem-, hitel-, vám- és hadügyet államminisztérium intézi. A reájuk vonatkozó törvényeket a Reichsrath alkotja. A többi ügy elintézése az országos kormányok dolga s ezt a tartományok gyűlésein végzik. Ebben a szellemben a császár vissza is állitotta Magyarország kormányát, a kancelláriát, a helytartótanácsot, a vármegyét és az igazságszolgáltatást; elbocsátotta a cseh- és lengyel tisztviselőket, visszahelyezte jogaiba a magyar nyelvet, sőt még szó esett arról is, hogy megkoronáztatja magát magyar királlyá.

A magyarokat ez a megoldás nem elégitette ki. A napról-napra erősebben megnyilatkozó közvélemény visszautasitotta a diplomát. Erre a császár elbocsátotta minisztériumát, de még 1860 végén újat nevezett ki. Schmerlinggel az élén. A februári patens (1861 febr. 26) az ő műve. Ez az összbirodalom számára közös parlamentet állit fel, mely az urakházából és a képviselőházból áll. Ez utóbbiban Magyarországot 85, Erdélyt 26, Horvát- és Tótországot 9 képviselő képviselte volna. Elfogadtatása végett 1861 április 2.-ra összehivták a magyar országgyűlést. A képviselők közt alig akadt, ki a Schmerling-féle rendszert elfogadni hajlandó lett volna. De míg az egyik párt, élén gr. Teleki Lászlóval, egyszerű határozathozatallal akarta elhatározását kifejezésre juttatni, a másik, amelynek vezére Deák Ferenc volt, feliratban tette meg azt, kifejtve benne az ország sérelmeit s sürgetve az alkotmány és felelős minisztérium visszaállitását. A tagadó választ tartalmazó királyi leiratra Deák Ferenc újabb felirattal válaszolt, melyben a leirat tételeit megcáfolja s kifejezi, hogy az ország az 1848-iki törvényekhez ragaszkodik és ha azokat nem nyerné vissza, tűrni fog továbbra is, »hogy megmentse utódainak azt az alkotmányos szabadságot, amelyet őseitől örökölt. Mert amit erő és hatalom elvesz, az idő és kedvező szerencse ismét visszahozhatják; de miről a nemzet, félve a szenvedésektől, önmaga lemondott, annak visszaszerzése mindig nehéz és mindig kétséges.«

Amidőn Schmerling látta, hogy az 1861-iki országgyűlést terveinek

meg nem nyerheti, Őfelsége által azt feloszlattatta, a helytartótanács hatáskörét megszorította s az ország közigazgatásának élére gr. Pálffy Móric altábornagyot nevezte ki. Ezt a választott vármegyei tisztviselők leköszönése követte, akiknek helyét ismét idegenekkel töltötték be. Nagy számú katonaságot hoztak az országba s annak segélyével hajtották be az adót. A nemzet némán tűrte a sok zaklatást. Deák Ferenc buzdító szavain indulva, nem tért le a törvényes útról, de megmaradt passzív ellenállása mellett és győzött szívós kitartásával.

1861—65-ig újra abszolutisztikus rendszer következett, de valamivel mérsékeltebb alakban. Ezt az állapotot provizoriusnak nevezte Schmerling, mert csak addig tart, míg Magyarország követeket küld a Reichsrathba. Erre nézve megtett minden lehetőt. De a magyarnál és horvátnál kudarcot vallott, csupán az erdélyi szászok és oláhok közül vonultak be számra nézve mintegy 26-an.

De mire ez megtörtént, Schmerling alkotása minden izében recsegett és ropogott. A csehek kiléptek belőle, a német szabadelvűek őszinte alkotmányosságot sürgettek Magyarországon is.

Mindezeknél fontosabb volt a Németországban beállott változás. A német nemzeti érzés annyira kifejlődött már, hogy a politikai egyesítés soká nem késhetett. Bismarck kijelentette, hogy az egyesítést vér és vas fogja véghez vinni s azt hangoztatta, hogy Ausztriának nincs helye a német birodalomban, annak Budára kell áttennie súlypontját. E kijelentések nem hagytak fenn kétséget Poroszország szándékai felől. A császár számbavette mind eme körülményeket, megszívlelte Deák Ferenc nevezetes husvéti cikkét, amelyben a »haza bölcse« kifejtette, hogy amíg a magyar nemzet szabadságharcainak oka mindig a jogtiprás volt, addig a békét az uralkodó igazságérzete és bölcs belátása állította helyre. A nemzet most is az uralkodó igazságérzetében és bölcseségében bízik és tőle várja szabadságának helyreállítását. Erzsébet császárné, aki már megelőzőleg tett útjában éreztette a nemzettel jóakaratát és szeretetét, minden alkalmat felhasznált, hogy rokonszenvét ujból kimutassa és a kibékülés munkáját elősegítse.

A husvéti cikkre elhatározta az uralkodó, hogy a kiegyezés művét maga veszi kezébe. Ezért lejött Pestre a Gazdasági Egyesület megnyitására. Ezáltal, de főkép, hogy Schmerling rendszerével szakítva, ennek tudta és hozzájárulása nélkül az ország kormányát Majláth György kancellárra és Sennyey Pál báró tárnokmesterre bízta s az

országgyűlést összehívta: a nemzet föltétlen bizalmát nyerte meg. A császár szept. 20-án felfüggesztette a februári pátenst, a kiegyezés akadályát és összehívta a magyar koronázó országgyűlést 1865 december 10-ére Pestre.

Ez már négy nappal később össze is ült. A császár személyesen nyitotta meg. Trónbeszédében a pragmatica szanctiót jelölte meg közös alap gyanánt; elismerte a 48-as törvények formai törvényességét is, de szükségesnek tartotta a birodalom egységével és biztonságával ellenkező cikkelyek megváltoztatását. Az országgyűlés túlnyomó többsége Deákot ismerte el vezérének és hajlott a méltányos megegyezésre.

Elősegítették ezt a császárnak és felséges nejének személyes tulajdonságai. Ferencz József egyénisége, uralkodói kötelessége teljesítésében gyakorolt lelkiismeretessége és lovagiassága egyre jobban megnyerte számára a kedélyeket és tiszteletté változtatta az eddig ellenséges érzelmeket is. Erzsébet királynőnek a nemzet iránt mindinkább mutatkozó rokonszenve, az a tény, hogy megtanulta nyelvünket, érdeklődött nemzetünk műveltsége és sorsa iránt, hódolatra és mélységes tiszteletre bírta ezt a lelkében annyira monarchikus, de fejedelmeitől annyira mellőzött és félreismert nemzetet.

Az országgyűlés a Felség által megjelölt alapokon munkába vette a kiegyezés nagy művét. A közös ügyek megállapítása végett 67-es bizottságot küldött. De mielőtt a munkálataival teljesen elkészülhetett volna, kitört a porosz-olasz-osztrák háború, amire az uralkodó az országgyűlést elnapolta.

A schleswig-holsteini kérdés mindinkább kiélesedett és a német szövetség további fenntartása szinte lehetetlennek látszott. Ezért a porosz kormány 1866 tavaszán szövetségre lépett a Velence birtokára vágyó Olaszországgal. Ausztria viszont a német fejedelmek többségét nyerte meg a maga részére. Az osztrákok részéről a déli harctéren, szárazon és vízen elért szép és nagy sikerek meddők maradtak az északon szenvedett vereségek következtében. A poroszok bámulatos gyorsasággal kivivott döntő győzelmei a Napoleon közvetítésével létrejött prágai békére késztették a fejedelmet. A porosz-osztrák-olasz háború Ausztriára nézve azzal a szomorú tanulsággal végződött, hogy míg a monarchia belső ziláltsága megszüntetve s a belső béke helyreállítva nincsen, mindaddig nem viselhet külellenséggel sikerrel háborút Königgrätz után Ausztria ezzel az egy tanulsággal gazdagabb, de két

országgal szegényebb lett: végleg le kellett mondania Németországról s Velencével olasz igényeiről.

A csatavesztés siettette a kiegyezést. Ausztria érdeke is követelte már most a megegyezést a magyarokkal. Miután Deák Ferenc Königgrätz után sem követelt többet, mint annakelőtte és Deáknak az Andrássy Gyula gróffal folytatott tárgyalásai alkalmával sikerült a kiegyezésnek olyan formáját megállapítani, amely Magyarország állami önállóságának megóvásával megteremtette kifelé az egységet és megmentette a monarchia nagyhatalmi állását, az uralkodó is hozzájárult a munkálathoz.

A kiegyezés nagy művét az ellenzék heves támadása ellenére is elfogadta a Deák-párt és mint XII. törvénycikket iktatta az 1867-ik évi törvénykönyvbe. Alapja a pragmatica sanctio, mely egyrészt hangsúlyozza Ausztria és Magyarország elválaszthatatlanságát s az uralkodó személyének azonosságát, másrészt kiemeli a két országnak egymástól külön álló független állami létét.

A szoros balső kapcsolatból kifolyólag a két országnak közös ügyei vannak. Ilyenekül állapították meg a hadügy, külügy s az ezekkel összefüggő pénzügyeket. A közös ügyeket az egyes ügyágak élére kinevezett miniszterek intézik. Felelősséggel a delegációknak tartoznak.

A delegációk feladatának legfontosabb része a közösügyek intézésére szükséges évi közös költségvetés megállapítása. A megszavazott összeget a két állam bizonyos arány (quota) szerint fizeti.

A külügy, hadügy és az ezekkel összefüggő pénzügy közössége nem teljes. A külügyminiszter tartozik a nemzetközi szerződéseket a két ország miniszteriumával egytáértően megkötni, akik a szerződéseket törvényhozásaikkal közlik. A hadügy terén a honvédség és a népfelkelés a honvédelmi miniszter hatáskörébe tartozik; továbbá a hadsereg kiegészítése, az újoncok megajánlása, a szolgálati időnek meghatározása, a katonaság elhelyezése, élelmezése és a védemi rendszer megállapítása vagy átalakítása mindenkor csak a magyar törvényhozás beleegyezésével történhetik.

Ezeken kívül vannak még közös egyetértéssel intézett ügyek. Ilyenek az osztrák államadósság. Magyarország azon államadósságok egy részét, amelyet az abszolut rendszer törvényhozása mellőzésével halmozott fel s így őt nem terhelhetik, méltányosságból magára vállalta. A vámból befolyó jövedelmek a közös költségek fedezésére fordíttatnak. Végül a pénzrendszer, a pénzláb és az Osztrák-Magyar

Bank, míg a közös vámterület fennáll, a közös egyetértéssel intézendő ügyek közé tartoznak.

A kiegyezés értékét bírálva, eltérők lehetnek a vélemények, de az kétségtelen, hogy Deák oly alapnak tekintette, amelyen állva a nemzet ereje gyarapodtával kiépítheti az önálló magyar nemzeti államot.

A kiegyezés az az alap, amelyen a mai modern Magyarország felépült. Ennek létrehozásában a legnagyobb érdem királyunkat illeti meg. Ő volt az első a Habsburg-uralkodók hosszú sorában, aki miután 19 éven át elődeinek a szellemében kormányzott, felhagyott a beolvasztási politikával, amely három és félszáz éven át kísértett történetünkben. Ehelyett megbékélni, megegyezni kívánt a sokat szenvedett, de ősi erényeit soha meg nem tagadott nemzetünkkel. Műve a próbát kiállotta. A mostani nagy világháborúban a birodalom két fele egymás oldalán; egymást támogatva küzd a végleges győzelemért és a tartós békéért, híven a nagy uralkodója jelmondatához: viribus unitis, egyetértésben keresve és találva fel az erőt.

Adja Isten, hogy ez az egyetértés a király s a nemzet, valamint a birodalom két fele közt, amely nehéz viszonyok közt lassanként szilárdult meg s amely boldogult királyunk hosszú országlásának egyik főeredménye s most halála után hagyatékának legértékesebb része, maradjon fenn a háború tüzétől összeforrva sokáig s tegye lehetővé hazánk további fejlődését.

Hogy ennek alapját megvetette, a munkában kifáradt és most nyugalomra tért nagy királyunknak I. Ferenc Józsefnek örök dicsősége marad.



IV. KÁROLY
APOSTOLI KIRÁLYUNK

A koronázás ünnepén.

Beszéd, melyet a koronázás alkalmával tartott iskolai ünnepen elmondott

Dr. Jánosi Béla.

Kedves Ifjak!

Történeti időket élünk. Napjainkban nagy világesemények, miket Klio érctábláira fog vésni, száguldó gyorsasággal követik egymást. Míg máskor szinte észrevétlenül, feltűnés nélkül, egyhangú egymásutánban peregtek le a szürke évek s nemzedékek születtek, élték le napjaikat és szálltak sírjaikba anélkül, hogy az egyéni életsors szűk körén belül lefolyó élményeken felülemelkedő nagy nemzeti, vagy az egész emberiség sorsára döntő események hatalmas lüktető erejének, lesujtó vagy fölemelő érzésének hatását megismerték volna, addig ma messzire kiható, nagyjelentőségű dolgok tornyosulnak egymásra s hozzák szokatlan izgalomba lelkünket.

Eddig nagyobb megrázkódtatások, melyek erőszakosságukkal az emberek millióinak figyelmét magukra vonták, tőlünk távolra eső vidékeken folytak le s mi csak úgy vettünk róluk tudomást, mint ahogy a szeizmográf ezer kilométerek távolságából jelzi a földhullámok rengéseit; ha pedig közelebb a mi határainkhoz (itt a szomszéd Balkánon) dúlt a harc, ez is ugy tűnt fel, mintha forró nyári estéken a látóhatár szélén tellobbanó hangtalan villanások, a villámos feszültséggel telt légkör távoli kisülései talán egy hatalmas égiháború lezajlását hirdetik, melynek rombolása vagy áldása nem, még csak szele sem, hanem csupán híre jut el a fényhatásban hozzánk. Ma azonban egy titáni világmérkőzés forgatagának kellő közepében élünk. Ennek méretei meghaladnak mindent, amit a történelemben eddig megbámultunk. A népvándorlás óriási mozgalmai, mikor Kelet megindult Nyugat felé s népek áradata áttörvén a gátakat és töltéseket elöntötte Európát, eltörpülnek a mi háborunk mellett. Napoleon száz év előtt sokáig győzelmesen hordozta meg a francia

trikolórt Európa csatasíkjain és Afrikában s nyomában trónok inogtak s dőltek össze.

Ekkor is nemzetek nagy tömegei állottak egymással véres, ádáz harcban, de ma nincs világrész ezen a »keserű levében forgó vak csillagon«, a földön, mely ne öntené csapatait vagy ne szállítaná segítségét hadifölszerelés vagy élelmiszer alakjában többnyire ellenségeink országaiba. Ma az egész világgal harcban állunk. A halálos elszántsággal sziveikben minket védő hős seregekben dicső szövetségeseink oldalán ott vannak magyar véreink, kik méltóknak bizonyultak arra a nagy feladatra, melyet a fölöttünk virrasztó Gondviselés rájuk rótt: egy világforrongás örvényeiből kimenteni ezt az ezeréves hazát s biztositani fennállását s virágzását további évezredekre. Még nem ült el a vihar, de már tovább látszik húzódni határainktól. Nemrég vad ellenség lába tapodta hazánk földjét, ma a még mindig bőven omló vér idegen országok földjét öntözi.

Velünk az Isten s ha Ő velünk, ki lehet ellenünk?

* * *

A nagy történeti fordulatokat azonban nem mindig ágyúdörgés, fegyverzaj és harsona hirdeti.

Mig a harctereken megremeg a föld s a világromlás süketitő zűrzavarának jelenségei közt tombol a fékevesztett harag s gyűlölet, a schönbrunni palota egyik lefüggönyzött termében hosszú, áldásos, munkás élete után zajtalan csendben végsőt lehelt egy nemeslelkű, bölcs, fejedelmi aggastyán, ki 68 év óta uralkodott kiterjedt császári birodalma országain és 49 évig hordozta fején Szent István koronáját.

A béke fejedelme volt s a sors könyvében mégis az volt megirva, hogy harci zajban foglalja el helyét a trónon s háború vihara és égzengése közt lépjen le róla. Jöttekor fegyverben találta a magyar nemzetet maga ellen, távoztakor ismét fegyverben hagyta, de most királya oldalán. Eleinte nehéz időket, súlyos válságokat éltünk át, majd eljött a közeledés, a megértés, az együttmunkálkodás ideje. Nemzet és király összeforrtak közös érdekeik fölkarolásában s védelmében s az első évek rombolása, majd mozdulatlan tespedése után a lassan meginduló s mind gyorsabbá vált föllendülés szép napjai következtek. Hosszú évtizedek megfeszített munkájának eredményeit nemzetünk a millennium fényes és lelkes ünnepével kapcsolatban mutatta be a világnak. Velünk ünnepelt Felséges Urunk is Hitvesével

együtt, kinek mélységes szeretetünktől környezett személye oly régen már eltünt szemeink elől, de örökre tovább élni halhatatlan életét hálás magyar nemzete emlékében és szivében.

Most szeretett királyunk is elhagyott.

Meghatottan olvastuk hozzánk küldött utolsó izenetét:

Szeretett Népeimnek igaz köszönetet mondok azért a hűséges szeretetért, mellyel Irántam és Házam iránt úgy boldog napokban, mint súlyos időkben viseltettek. E ragaszkodás tudata jól esett szivemnek s ebből merítettem erőt nehéz uralkodói kötelességeim teljesítéséhez.

Szivünk mélyéből meggyászolt nagy királyunk sok kiváló jellemvonása közt az utolsó sorban említett a legáltalánosabban ismertek közé tartozik. Felséges személye örökre a pontos, lelkiismeretes, fáradhatatlan kötelességteljesítés példányképe marad.

* * *

Bezárult a bécsi kapucinus atyák sirboltja új lakója mögött s a megürült trónra daliás, fiatal férfi lépett, Károly királyunk. Szózata, melyet hozzánk intézett, megtalálta az utat szíveinkhez.

Házammal és hű népeimmel együtt mély megindulással, megrendülve állok ama nemes uralkodó ravatalánál, aki közel hetven éven át viselte gondját a monárkia sorsának.

A Mindenható kegyelme kora ifjúságában hivta a trónra őt és erőt adott neki, hogy késő aggkoráig súlyos emberi szenvedéstől meg nem ingatva és meg nem törve, kizárólag uralkodói tiszte és népeinek forró szeretete által eléje szabott kötelességeinek szentelje magát...

Az ő művét kell folytatnom és befejeznem...

Amidőn az ég kegyelmét és áldását kérném magamra, házamra és szeretett népeimre, a Mindenható színe előtt fogadom, hogy az őseim által reámhagyott örökségnek hű sáfárja leszek.

Mindent meg akarok tenni, hogy mielőbb elmuljanak a háború áldozatai és borzalmai: újból meg kívánom népeimnek szerezni a béke áldásait, amint azt fegyvereink becsülete, államaimnak és hű szövetségeseimnek létérdeke és ellenségeink daca megengedi.

Népeimnek igazságos, szeretetteljes fejedelme akarok lenni: alkotmányt és törvényt tiszteletben kívánom tartani. Gondosan fogok őrködni a jogegyenlőség fölött. Állandó törekvésemet népeim erkölcsi és

szellemi oltalmára és arra irányítom, hogy a társadalom munkás tagjai számára becsületes munkájuk gyümölcsét biztosítsam . . .

Ausztria és Magyarország elpusztíthatatlan életerejébe vetett hittel, népeim iránt érzett mélységes szeretettől áthatva állítom életemet és minden erőmet e magasztos föladat szolgálatába.

Ezekből a szavakból egy hivatásának óriási jelentőségével s ebből folyó kötelességeivel teljesen tisztában levő, komoly, érett gondolkozású, határozott egyéniség szól hozzánk, ki jóakarattal telve, nemes szándékokkal és tiszteletreméltó törekvésekkel áll nagy feladatai előtt.

Nemsokára a királyváros színes, ragyogó képei bontakoztak ki előttünk. Budapest fő- és székváros polgársága ünnepi dísszel, meleg szivvel, lelkes hódolattal fogadta a felséges királyi párt s a trónnak bájos, angyalarcú örökösét. Ismét megnépesült a régóta csendes, elhagyott királyi vár, Buda utcáin szokatlan izgalom, mozgás, élénkség uralkodott s esténként a palota kivilágított hosszú ablaksorai tükröződtek a Dunában.

Ezeknek a gyorsan elmúlt szép napoknak fényét százszorosan felülmulta a koronázás. Fájdalom, a háború s a zord téli időjárás az egész ünnepélyes fölvonulást szűkebb keretek közé szorította, mint máskor. Azért ti is, kedves ifjak, valószínűleg nem nagy számban lehettetek szemtanúi a gyönyörű látványnak.

Lefolyását — hiszen magyar ifjak vagytok —, bizonyára mohó érdeklődéssel olvastátok a napilapok bőséges tudósításaiban. De hol van toll, mely le tudná írni azt, ami a változó képek nagyszerűségével betelni nem tudó szem előtt feltárult. A szó ennek feltüntetésére s éreztetésére fakó és színtelen. Benczur Gyula ecsetje kellene a szín és fény visszaadására, de hol maradna a festményből a mozgás élénksége. Ezt csak a mozgófénykép sejtethetné megközelítően, de ennek ábrázolásaiból hiányzik a színpompa varázsa, a káprázatos fény és ragyogás, mely a valóságot jellemezte.

Én sem tudom ecsetelni előttetek a szem kifogyhatatlan gyönyörűségeit: a kibontakozó és méltóságosan tovavonuló menet tündöklő fényét, mely valósággá lett mesevilág látszatát keltette, a díszhintók pazar díszét, a fogatok szépségét, a kincseket érő ruhák, ékszerek, fegyverek tündöklését, a lobogó zászlók tarka erdejének hullámzását. Az izléssel földiszített utcákon a meghatott és lelkes ünneplő sokasá-

got, »embersövény«-t, mely az utat szegélyezte és a későn virradó reggeltől a kora délutánig nem lankadó türelemmel, példás rendben várakozott a kellemetlen időjárásban, hogy a nagy jeleneteknek tanúja lehessen.

És ki tudná elmondani azt, ami az emberek tömegeinek lelke mélyén végbement, felcsillant a szemekben, kiült az arcra, élénk mozgásban kifejeződött és izgatott hangokban tört elő az ajkakról. Minő fenséges hazafias érzéseket váltott ki a templomi szertartás magasztos pompája, midőn Liszt Ferenc koronázási miséjének hangjai mellett, kívülről behallatszó harangzúgás és ágyúdörgés közt királyunk Ő Felségének fejére tették a koronát s felséges Hitvesének vállát érintették a szent ereklyével! Minő mély megindulás vett erőt a jelenlevőkön, midőn Isten szabad ege alatt elhangzott Ő Felsége ajakáról a királyi eskü s utána ezrek száján megzendült, ezrek szívéből előtörve az eget kereste szent énekünk a Himnusz, melyben ezer év öröme és szenvedése, jelen küzdelmeink gondja s a jövőre vonatkozó reményeink s aggodalmaink imává sűrűsödtek! Kevés szem maradt e pillanatban szárazon s egy szív sem meghatott érzés nélkül. Minő büszkeség dobogtatta meg magyar szívünket, mikor Ő Felségét, immár koronás királyunkat, a szent koronával fején, Szent István palástjával vállain pillantottuk meg a visszafelé áramló menetben a magyar nemes testőrségtől, hazánk országzászlósaitól, főuraitól, az országgyűlés tagjaitól s a nemzet előkelőségeitől körülvéve! És a lelkesedésnek milyen viharzása támadt a kardvágás hatalmas jelenetében, midőn Ő Felsége kezében négyszer villant meg Szent István kardja a világtájak felé, védelmet igérve a honnak bárhonnan jövő ellenséggel szemben.

Szép és fenséges jelenetekben gazdag volt amit átéltünk s a magasztos érzéseknek elemi erővel történt megnyilatkozása ellenállhatatlanul hatalmába kerített mindenkit. Idegennek is gyönyörű volt mindez, minket magyarokat megragadott, elbűvölt, kitörölhetlen mély nyomokat hagyva bennünk hátra.

A koronázás azonban nemcsak ragyogó látványosság, tündéri pompakifejtés, érdekes külsőség és formaság, hanem fontos államjogi szertartás és intézmény. A szent korona nemcsak drága ékszer, melynek anyagi és művészi értékét régisége megszázszorozza, nemcsak nemzeti ereklye, mely nagy királyaink fején tündöklött egykoron s melyhez kilencszáz év története fűződik, hanem a közhatalomnak

jelképe, sőt forrása. Megtestesülése az államnak s mint jogi személy, a felségjogok tulajdonképeni birtokosa. A hatalom és jog belőle árad és száll át a koronázás alkalmával a királyra, ki csak ezáltal lép uralkodói jogainak teljes és csorbítatlan élvezetébe. A koronázásnak ezekből látható kiváló fontosságát még emeli, hogy előfeltételeinel fogva elsőrangú alkotmánybiztosíték is egyúttal. A király elfogadja és szentesíti az országgyűlés által előzetesen fölterjesztett koronázási hitlevelet és esküt tesz az alkotmányra.

Ő Felségének 1916 december 28-án szentesített hitlevele alkotmánytiszteletéről beszél; a király s a nemzet teljes, félreértések által meg nem zavart kölcsönös bizalmát és az ezredéves alkotmány folytonosságát s egészséges működését a magyar királyi trón legszilárdabb bástyáinak, az állam tartós fejlődése és felvirágoztatása leghathatósabb tényezőinek jelenti ki; az ország jogai biztosítására szolgáló és öt pontban foglalt cikkekhez hozzájárul; igéri és királyi szavával biztosítja Magyarországot s Horvát-Szlavon és Dalmátországokat, hogy ezeket a cikkeket maga is megtartja s bármely rendű és állású alattvalóival is megtartatja.

A hitlevél érdemleges tartalmának legnagyobb része tömören egybeállítva a koronázási esküben foglaltatik, mely teljes szövegében következő:

Mi I. Károly Isten kegyelméből: Ausztria Császára, Csehország Királya stb., és Magyarország e néven IV., Apostoli Királya, mint Magyarország s Horvát-, Szlavon- es Dalmátországoknak Örökös és Apostoli Királya, esküszünk az élő Istenre, boldogságos Szűz Máriára s az Istennek minden szenteire, hogy az Isten egyházait, Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok törvényhatóságait s egyházi és világi minden rendű lakosait jogaikban, kiváltságaikban, szabadságukban, szabadalmaikban, törvényeikben, régi jó és helybenhagyott szokásaikban megtartandjuk, mindenkinek igazságot szolgáltatunk, Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok jogait, alkotmányát, törvényes függetlenségét és területi épségét, valamint a Magyarországgal egy és ugyanazon állami közösséget képező Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok integritását és országos alkotmányát sértetlenül fenntartandjuk, dicsőült II. András király törvényeit, kivéve mind-

azonáltal azon törvények 31. cikkének záradékát, mely így kezdődik: »Quodsi vero Nos«, egészen azon szavakig: »in perpetuum facultatem«, megtartandjuk ; Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok határait és ami ezen országokhoz bármi jog és címen tartozik, el nem idegenítjük, se meg nem csonkítjuk, sőt amennyire lehet, gyarapítjuk és kiterjesztjük s megteendjük mindazt, amit ezen országaink közjavára, dicsőségére és öregbítésére igazságosan megtehetünk, Isten minket úgy segéljen s annak minden szentei.

*

Elmúlt az ünnep, de káprázatos fényét még látjuk, melegét még érezzük s hatása alatt bizalommal nézünk a jövendőbe. Hisszük és reméljük, hogy Őfelsége, új királyunk megérti ezt a sokat szenvedett nemzetet s a szeretetnek s őszinte loyalitásnak megnyilvánulásait, melyekkel ittléte alkalmával Őt és felséges családját elhalmoztuk, meleg érdeklődéssel és jóakarattal fogja viszonozni. Ebben a hitünkben megszilárdít az a néhány köszönő szó, melyet eltávoztakor hozzánk küldött :

»A koronázás magasztos ünnepének hatása alatt, szívem benső sugallatát követve, a királyné nevében is mély köszönetet mondok magyar nemzetemnek hűségéért és ragaszkodásáért, mely a koronázás alkalmával oly lelkes és a magyar nemzetet jellemző módon nyert kifejezést. Biztosítjuk a nemzetet, hogy szeretetét, melynek valóban fényes megnyilatkozása mélyen meghatott és őszinte benső örömmel töltött el, mindenkor szívünk mélyéből viszonozni fogjuk.«

Ez a kölcsönös megértés s az érzéseknek ebből fakadó összhangja egy szebb jövőnek határozott előjele.

*

Kedves Ifjak ! Még dúl a háború, még nem tünt fel a béke szivárványa ; még zúgnak az örvenylő vizek, még nem tért meg Noé olajágas galambja. De jönnie kell már annak a napnak, mely megszűnteti a vérontást. Ezt várjuk, ismételgetve magunkban a költő szavait : »Lesz még egyszer ünnep a világon !« Az ünnepnek azonban

új munkára készen kell találnia a nemzetet. Vörösmarty egy kis költeményében felsorolja Magyarországnak természeti kincseit, de mindezt lelketlen ajándéknak mondja, mert az országot naggyá csak fiainak »szent akaratja« teheti. Ennek a szent akaratnak hevítő tüzét, serkentő erejét várja a mostani nehéz időkben inkább, mint máskor a haza mindnyájunktól, első sorban tőletek.

Apáitok, testvéreitek, hadbavonult tanáraitok eddig fényesen megvédtek minket s országunkat. Talán a Gondviselés titeket megkímél attól, hogy fiatal, zsenge korotokban fegyvert ragadjatok. Ha kell, tudjuk, ezt is örömmel és lelkesen megteszitek, de ha nem lesz most a harctereken szükség karjaitokra, másnemű munka és kötelesség várakozik rátok. Pótolnotok kell a kidőlteket s ugyanolyan kitartással és lelkesedéssel, mint a katonák megálltak a csaták tüzében, kell nektek a béke munkáit, a művelődési és gazdasági fejlődés ügyét szolgálnotok. Ez a feladat talán kevésbbé fényes és dicsőséges, mint a hon védelme, de szint olyan fontos. Az európai nemzetek békés versenyében éppen úgy meg kell majd állanunk, mint megállottunk a háború küzdelmei közt. Egyelőre még készülnötök kell az életre. Tegyétek ezt komolyan, szorgalommal, hogy nemsokára természetadta tehetségeiteket kifejtve, dolgozhassatok magatok s a köz javára. Ez különféle tereken történhetik s mindenütt hasznos és nemes. Az ekevas eredete szintén tiszteletreméltó régiségbe nyúlik vissza, akárcsak a kardé. A mezőgazdaság s a technika fejlettsége nélkül rég elvesztettük volna a háborút. Ipar és kereskedelem nélkül szegények, kultúra nélkül kiskorúak maradnak a nemzetek és »elvész az az nép, mely tudomány nélkül való.«

Isten után jó részben tőletek függ, hogy Károly király uralkodása alatt honunk a háború veszteségeinek lassú kipótlása után egy szebb, virágzó jövőnek menjen elébe. Fogjatok erős elhatározással a munkához és rajtatok lesz minden jóérzésű hazafinak áldása.

Most pedig kiáltsátok harsányan, lelkesedő, ifjú magyar szivetekből takadóan utánam:

Éljen Őfelsége IV. Károly, Magyarország koronás királya és a felséges királyi család!

Éljen és virágozzék a magyar nemzet időtlen időkig, örökkön örökké!

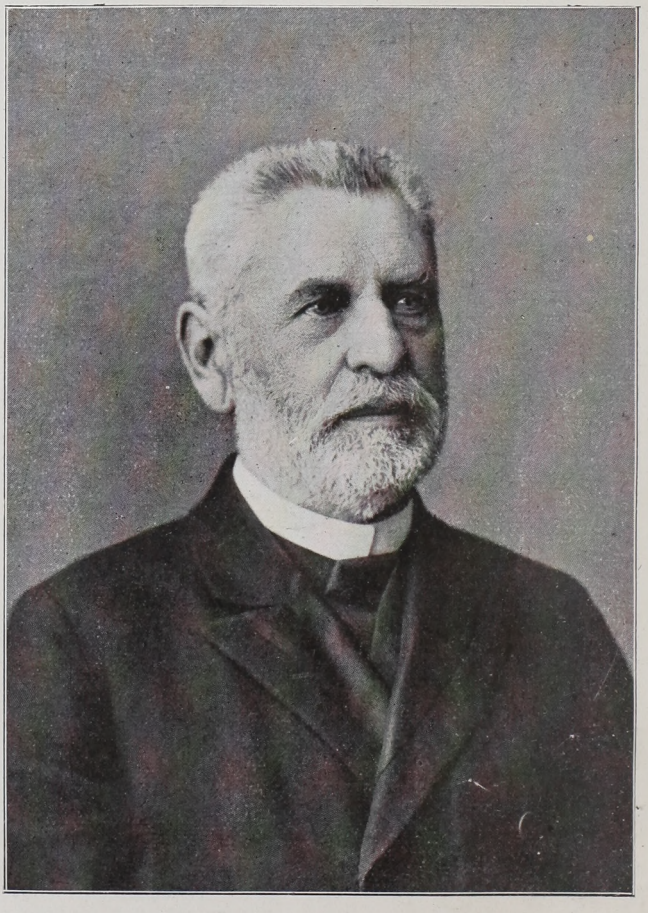

Dr. ERŐDI BÉLA

Dr. Erődi Béla.

Midőn saját emberségükből nagy tisztességhez jutott férfiakról szólok vagy írok tanítványaimnak, mindig eszembe jut az az előljáró beszéd, amellyel Faraday egyik életírója a nagy természetbúvárnak élettörténetét bevezette:

»Ha e könyv olvasói között akadna olyan szegény, magára hagyatott ifjú, akinek lelkét az érvényesülés vágya heviti, de nincs reménysége arra, hogy szíve vágyódása beteljesedjék: az küzdje le kishitűségét, acélozza meg akaratát s kitartását s lelkesedjék tettre, annak a férfiúnak a példáján, akinek nagy lelkierejéről ezek a sorok szólanak.«

Az a saját erejéből lett férfiú, akiről itt megemlékezem, aki kizárólag önmagának köszönhette emelkedését, megfutott pályájának minden díszét, az elismerést: Erődi Béla, a budapesti tankerület főigazgatója. Az alkalmat erre a megemlékezésre az a körülmény adta, hogy az imént elmúlt iskolai esztendőben köszöntött rá főigazgatósága huszonötödik évfordulójának az ünnepe. Ezt az ünnepet készséggel fogadta magáénak a magyar középiskolai tanárság, mert egy európai színtájú pedagógust és egy igaz embert ünnepelt benne.

Erődi Bélának, a budapesti tankerület főigazgatójának, udvari tanácsosnak, Földrajzi Társaság örökös tb. elnökének az élete is tanuságot tesz róla, hogy az ember, ha erős akarat ösztökéli és segíti, minden nehézségen győzedelmeskedik.

Erődi Béla 1846. április 19-én született a marostordamegyei Szászrégenben.

A marosvásárhelyi, kolozsvári és gyulafehérvári katholikus gimnáziumok — amelyekben Erődi középiskolai tanulmányait végezte — nemcsak tanítanak, de egyben fejlesztik a tanulóban a tudásvágyat, kedvet ébresztenek új ismeretek szerzésére. Erődi lelke ezekben az iskolákban kezdett megszendűlni, itt formálódtak ki lelki és szellemi tehetségei, szívében itt fakadtak az első vágyak a titokzatos Kelet után.

A boldogulás legtermészetesebb garanciája az élet harcaira való lehető teljes felkészültség a lélek és az elme erejében. Erődi tanulóévei alatt írással, olvasással, tanulással, tanítással a mai középiskolai tanuló értelmi színtáját ismerő előtt elképzelhetetlen tartalmat gyűjtött életébe, jóllehet energiáját meg kellett osztania a kenyérkeresés gondja és a tanulás között. Ennek köszönhette, hogy később minden baj nélkül járhatott az élet mélységei és szakadékjai között.

Még diákévei alatt — kizárólag saját szorgalmából több keleti és nyugati nyelvet sajátított el. Így megtanulta a török, arab, perzsa, német, francia, angol, román és olasz nyelveket. Hogy mindenikben egy-egy jó fegyverrel lett erősebb az élet küzdelmeiben, az alább elmondandók tanúságot tesznek róla.

Középiskolai tanulmányainak végeztével szent lángot érzett lelkében, amely a művészet iránt fogékony lelkét a »nemzet napszámosai« közé vonta. Az élet vihara, talán még inkább a szülői hatás azonban ebből a körből elsodorta. A budapesti egyetemre iratkozott be, hogy a keleti nyelvek tanulmányának éljen.

Itt ismerkedett meg Vámbéri Ármin egyetemi tanárral, a világhírű orientálistával, aki felismervén az istenadta talentumot, irányt és szárnyat adott fejlődésének.

Hogy a perzsa és török nyelvben és irodalomban való ismereteit mélyebbé tegye, Vámbéri buzdítására Konstantinápolyba utazott. Vámbéri ajánló levelei megnyitottak előtte minden ajtót, de a fenntartásáról mégis csak magának kellett gondoskodni. Nyelvismerete, tudása, irói kvalitásai jöttek segítségére a fiatal tudósnak. Az anyagiaknak tanulmányai folytatására való megszerzése, a korán való szerzés önbizalmat ébresztett benne. Ez az önbizalom hatalmas segítője volt tovább is az élet küzdelmeiben.

Leckeadással, nagy lapok tudósításával nyugodt megélhetést biztosított magának a török fővárosban; sőt megszerezte a módot arra is, hogy a napsugaras Kisázsiában, Egyiptomban, a Balkánfélszigeten nagyobb tanulmányutazásokat tehessen. Mindenütt látott, tanult, dolgozott, tudást, új eszméket szívott magába. Ha elfáradt a mindennapi munkában, a természeti és művészeti szépségek ihletével frissítette fel erejét.

1869-ben Vámbéri ajánlatára tolmácsul alkalmazták az európai törökországi vasútépítő-társaságnál. Ambicióval, lelkes odaadással, a magyar ember rátermettségével szolgálta hivatását.

1870-ben hazajött, hogy egyetemi tanulmányait befejezze, a tanári képesítést és a doktori oklevelet megszerezze. Szándékának megvalósításához az anyagiakat hirlapírói munkássága adta. Megadatott neki, hogy feladatához lelkében kiváló tulajdonságokat leljen: nagy műveltséget, korának minden becsesebb tartalmát fölhalmozva tartó elmét, színes, világos irói tollat.

1872-ben a józsefvárosi községi főreáliskolában a magyar nyelv és irodalom tanára lett. Tevékenysége áldásos a maga hivatása körében, munkássága a tudományok terén gyümölcsös és gazdag a hirlapírás mezején.

Az iskolában igazi tanító volt, mestere a megértetésnek. Amit tanított, abból semmisem veszett el kárba, mert érdeklődést tudott kelteni tárgya iránt. Tanítása nem robotmunka volt, hanem melegszívű élő és éltető nevelés. Nemcsak magyar nyelvet és irodalmat tanított, hanem magyar érzést ápolt, magyar lelkeket nevelt; emellett tanította a szépnek és jónak a szeretetét, a munka tisztességét és megbecsülését mindennek, amiért élni és dolgozni érdemes.

Napi fáradalmait feledni, elméjét megpihentetni, be-betért a múzsák hajlékába.

Kelet virágos kertjéből gyöngéd szeretettel, költői ihlettel ültette át a költészet legszebb virágait: perzsa és török költők alkotásait öltöztette a magyar vers színes köntösébe. Keleties zamatú, szóvirágos, dallamos valamennyi s szép mindenik, mint az őszinte szív édes hangja.

Nemcsak a műfordítás, hanem a földrajzi irodalom és a hirlapirodalom terén is nagy tevékenységet fejtett ki. Tevékenységének ezen a mezején sok becsest adott, ami a magyar kultúrát igaz értékekkel gyarapította. Erős egyéniség, széleskörű tudás és a látás mélysége szól minden munkájából; ezenkívül meg vannak bennük a gyakorlott írónak becses kvalitása: a folyékony, kellemes előadás, a színes stílus.

Ifjúsági iratai — »A fáraók országa«, »Utazásom Szicilia és Malta szigetén«, »A Szentföldön« — éppen ezen tulajdonságaiknál fogva, az ifjúságra nézve sok gyönyörűségnek a forrásai.

Erődi reáliskolai tanársága egy hosszú pedagógus-pályának első állomása volt. 1882-ben a fiumei gimnázium igazgatójává, majd a fiumei iskolák tanfelügyelőjévé nevezték ki. 1888-ban a kolozsvári tankerület főigazgatója, 1890-ben a Ferenc József-nevelőintézet kormányzója, 1892-ben a budapesti tankerület főigazgatója lett.

Mint tanár 45, mint budapesti tankerületi főigazgató 25 éve műveli a magyar szellem földjét. Kötelességtudása, pedagógiai képzettsége, gondolkozásának mélysége és emelkedettsége, a dolgok lényegét meglátó éles elméje a középiskolai tanárok között a vezéri pálca hordozására minősitették.

Nemzetközi kongresszusokon, kiállításokon sokszor volt a magyar államnak a képviselője. Nagy képzettségével, bámulatos nyelvtudásával ismertté tette a fajunkban rejlő nagy kvalitásokat.

Talentumának, munkásságának koronázása az a sok kitüntetés, amelyben a magyar és bécsi Földrajzi társaság, a Petőfi-társaság, a kormány részéről érte. Sokszor ráesett a fejedelmi elismerés fénye is. A kitüntetéseket országszerte örömmel és megnyugvással fogadták, mert, olyan férfiú érdemeit aranyozták be, kinek pályája mesgyét vágott a magyar kultúra útjain.

E sorok írójának — mielőtt megemlékezését befejezné — szíve szerint való feladata, hogy még sok jó esztendőt, erőt és gyümölcsöző munkakedvet kívánjon Erődi Béla főigazgatónak.

Dr. Hankó Vilmos.



INNOCENT FERENC

Innocent Ferenc.

Azt szeretném, ha e néhány rendelkezésemre álló sorban intézetünk szeretett tanárát, Innocent Ferenc címzetes igazgatót sikerülne megrajzolni. Portretirozni szeretném benne az embert, a tanárt s a művészt. Tanári pályáját elhagyta, de magával vitte gazdag, kifejlett művészetét s aki annyi remeket alkotott, akinek szeme, lelke színes pompákkal van telve, attól biztosan remélhetjük, hogy azt a nagy veszteséget, ami távozásával a magyar tanárságot érte, a magyar képzőművészet nem fogja megérezni. Itt, ezen a téren nem lehet, nem szabad megállania.

Innocent Ferenc 1859. évi január hó 28-ikán Budapesten született. Középiskolai tanulmányait ugyanitt végezte és a művészi pályára lépve, tanulmányait a képzőművészeti főiskolában folytatta, ahol Székely B. lelkes tanítása maradandó benyomással volt egész fejlődésére. Ezek után államköltségen Bécs, Antverpen és München festészeti akadémiáin fejlesztette művészetét. Képirásának eme idejéből valók többek közt »Antonius beszéde Caesar holtteste felett« című mozgalmas történelmi kompozíciója, valamint »Mária Krisztus holttesténél« című képe, amellyel a Műcsarnok egyházfestészeti díját nyerte el. Utóbb Samassa egri érsek küldetésében két évet Rómában töltött. Itt festette meg »Cenci Beatrix« c. nagyobbszabású történelmi kompozícióját, amely annak idején a müncheni »Glaspalast« tárlatán szerepelt. Még egy évig önállóan Párisban dolgozott, majd hazatérve s középiskolai tanári oklevelét — a budapesti képzőművészeti főiskolában — megszerezve, tanári hivatását intézetünknél 30 éven át hűségesen betöltötte. E téren való működése mellett azonban teljes erejével megmaradt művészi tevékenysége mellett is, amint azt a budapesti és vidéki társadalom legelőkelőbb köreiben elterjedt, valamint számos hivatalos és közhatóságok részére megfestett arcképeinek nagy száma bizonyítja.

Főleg női arcképeiben keresi és találja meg művészi törekvései-

nek legfőbb kielégítését. A női lélek »talányszerű« mélységének s számtalan variációjának ábrázolása vonzza leginkább. Nem pusztán az arcvonások visszaadására szorítkozik, hanem épen a psyche mélységeibe való behatolás törekvése vezeti ecsetjét. A köznapi szólamban elcsépelt »idealizálást« csakis oly értelemben tartja megengedhetőnek, sőt tisztult művészi szempontból szükségesnek, hogy a minden élő lényben rejlő nemes és értékes lelki tulajdonokat kifürkéssze és azokat emelje ki szeretettel azon fogyatkozások rovására, amelyek — sajnos — szintén minden emberben lakoznak.

Kezdő korától fogva Európa legelső művészi kincsházaiban szívta magába ezt a meggyőződését ama örökszép remekművekben való elmélyedésében, amelyeknek benső értéke messze felette áll a múló és divatos művészi áramlatoknak.

A freskofestészet terén is működött; tőle valók az egri cistercita és a gyulai templom, valamint a budai szent Erzsébet apácatemplom mennyezetképei.

Ő festette át a zirci apátsági templom mennyezetét, úgyszintén tőle valók az oldalkápolnák falfestményei és oltárképei. Őszinte vallásos meggyőződés és a freskofestés jellegének megfelelő lendületes előadás jellemzi képeit.

Huzamosabb időn át és több téren mint illusztrátor is szerepelt.

Hivatalos szabadságát főleg Münchenben töltötte, ahol úgy a kiállítások, valamint a hazai és külföldi illusztrált lapok reprodukciói (Studio, Moderne Kunst, Leipziger Illustrirte Zeitung, Universum) révén közismertté vált művei legnagyobb részét megfestette.

Ezek közül felemlítendők: »*Vasárnap reggel.*« Egy ifjú hollandi leánykát ábrázol, amint falusi kis kertben tarka színű mákvirágok között imakönyvvel, olvasóval kezeiben készül ünnepi misére. E festményen a kora reggeli órák tiszta, ezüstös fénye ömlik el, szerencsés összhangban a kép témájával; a hollandi népviselet festői érdekessége nagyban hozzájárul a kép falusi karakteréhez. Hasonló kosztümben festette meg »*Brigitta*«-ját is, amely képen a pajzán jókedv dominál és a környezet részletei gondos helyszini tanulmányról tanuskodnak. »*Thara(ui) Anna*«-jában Dach Simon bensőségteljes poémájából meritette inspirációját. E képben is a tiszta ártatlanság ábrázolására törekszik, ötletesen jelképezve ezt a kezeiben levő vizililiomokkal. »*Évikéjé*«-re a mesterdalnokok ismert bájos alakja ihlette. Itt is a tiszta öntudatlan kontemplativájú arckifejezésre fektette a fősúlyt,

míg a »*Gutrane*«-ban a germán női typus szerepel. A »*Boszorkány*«-ban drámaibb feladat elé állott a művész. Három inquizitor veszi körül a fekvő leányt, akinek vonásain a kínvallatás összes gyötrelmei visszatükröződnek ; különösen jellegzetes a három vérbíró különböző szereplése : az egyik szenvedelmesen vádol, a másik részvéttel támogatja, míg a harmadik senilis közömbösséggel tartja készen pennáját a vallomás feljegyzésére. Érdekes, hogy a hús színein kívül három színre : vörös, fehér és feketére van az egész kép hangolva.

Mélyebb kaliberű kompozició a »*Pók*« is, jellegzetes, lesben levő mozdulatával. A »*Fátyoltánc*« egy odalisk táncát mutatja be ; a keleti kosztüm festőiessége találóan illik a mozdulat lágyságához. Ugyancsak a kelet világába vezet a »*Mese*«, amely stilizált háttéren szimbolizálja az »Ezeregy éjszaka« poézisét, míg a »*Rabnő*«-ben egy csukott szemű, díszes kosztümbe öltözött női alak áll, dacos, néma megadással egy zsákmányoló hódító előtt.

Az »*Ifjúság és fiametta*«-ban az ifjú leányka nyíló virághoz hasonló báját ábrázolja.

Zenei érzéke más irányú témák megoldására is serkentette. Igy a »*Madrigal*«-ban éneklő leányok duettja festői eszközökkel óhajtja két hang harmonikus egybeolvadását kifejezni. A »*Cantilena*«-ban, amely Duncan Izadora klasszikus művészetének benyomása alatt készült, a mozgás ritmikája köt le leginkább ; a hangvezetés lágyságát a hegedűt megszólaltató két kar harmonikus mozgása tolmácsolja, míg a hátteret képező tájkép lirai karaktere a kellő hangulatba ejt. Hasonló szellem nyilvánul »*Dal*« c. képében is. »*Ave Maria*«-jában az imába való elmerülést ábrázolja, »*Sanguis Santus*« c. képéhez pedig a Gral mondából meríti témáját. Könnyedébb jellegű alkotásai az »*Álarcos bálon*« és »*Szerelmes levél*« c. képei, valamint a »*Műteremben*« c. vászna, melyen Vágó Pál egykori párisi műtermében játszat le egy jelenetet.

Mindezek csak kimagasló munkái azon sok közül, amelyek évek hosszú során át ecsetje alól kerültek ki.

Innocent mester fejlődésének kezdetén nagy művészeti forrongás töltötte be Nyugateurópa képzőművészetét, amelynek evoluciója Franciaországban érte el tetőfokát, midőn Bastien Lepage elismert művészetét pár év után Millet, Corot, Rousseau, a német Böcklin, az angol Turner s még néhányan óriási lépéssel tovább fejlesztették ; új eszméikkel s előadási módjukkal

eddig még nem ismert hatásokat produkáltak, magukra vonva az egész művelt világ figyelmét és kritikáját.

A hatás és mondjuk »zürzavar« még fokozottabb mértéket öltött, midőn — ismét csak francia földön, de egyidejűleg s egyedül még csak Magyarországon is — megszületett az impresszionizmus. Ott Claude Monet és Manet, nálunk pedig Szinyei Merse Pál nevéhez fűződik az a nagy képzőművészeti esemény, melynek hatását ma is élvezhetjük Szinyei »Majális« című képében, mely a Szépművészeti Muzeum tulajdonát képezi.

Ilyen körülmények között kellett Innocent mesterünknek egyéni útjára lépnie s ilyen, sokszor ellentmondásba csapó művészeti teoriáktól kellett eltekintenie, hogy bizonyságát adja erős individualitásának, készségének és elhatározásának, mely nem hajlott meg sem az impresszionizmus, sem a szimbolizmus, sem pedig a sokféle kereső, tapogatódzó irány előtt, a praerafaelisták és a pointillisták teoriái nem ingatták meg, ő haladt a maga kijelölt útján, amelyen ma üdvözölhetjük és élvezhetjük — ha végig pillantunk nagybecsű alkotásain.

Ha rövid pillantást vetünk azon sokféle művészeti törekvésre, amilyen pl. a pointillisták modoros festési módja volt, akik apró pontok alakjában rakták fel a vászonra a különféle színeket, a szemre bízva azt a fizikai processzust, amelyet régebben s újabban is a festő keverés útján a palettáján végez el ; vagy az impresszionisták minden tekintetben mégsem akceptálható törekvéseit, hogy mindent pontosan úgy kell lefesteni, amint azt a festő a természetben láthatja, nem hagyván el abból egy szemernyit sem, lett légyen az szép, vagy rút, nem tűrve az idealizálásnak a nyomát sem ; mondom, ha ez irányok sokféleségén végig tekintünk, csodálnunk kell Innocent művészi öntudatát, hitvallásában való erős hitét, mely mindig és mindenkor megőrizte egyéni ízlését, fantáziáját stb. Alkotó képességét nem nyügözte le semmiféle érdekszövetkezet, sem pedig esztétikai dogma.

Minden igyekezetével oda törekedett, hogy a doktrinától és receptektől, úgyszintén a művészeti aberrációktól óvakodjék s ne utánozzon senkit sem.

Mindazon munkái, amelyeket fentebb felsoroltam, egyben a legszigorúbb önkritikára is vallanak. Nagyon jól tudta, hogy vajmi ritkán nyilvánulnak meg egyazon művészben a grafikus *és* kolorista kvalitásai együttesen. Az előbbit elsősorban a *forma* respektusa

vezeti; az utóbbit pedig a *színértékek* szubtilis problémái izgatják. Szintúgy megoszlanak a vélemények a kép *fakturájának* döntő fontosságát illetőleg annak *belső* tartalma — ú. n. *irodalmi* része — felett is.

Ezen művészi ellentétek közül tudatosan választotta a reá eső osztályrészt: az elérhető *formatökély* és *belső* tartalom után való törekvést, valamint csakis az oly problémák megoldására való vállalkozást, amelynek harmonikus lelkületéből fakadtak. És — ismétlem — egy alaphang vonul át összes művein meggyőzően: az abszolut *szépnek* törhetetlen kultusza s az a belső tartalom, mely az egész munkásságát s szép egyéniségét minden megjelenésében jellemzi.

A mesterről beszéltünk, pedig a magyar képzőművészet sokat köszönhet benne a tanárnak is. Harminc évi áldásos működésében nemcsak arra törekedett, hogy a szép kultuszát művelje, hanem szent célként lebegett előtte az is, hogy a szépet, művészieset megismertesse, megszerettesse. Egy nemzedéknek nyitotta meg szemét s biztos kéz elvezette azt a *szépet* kereső utakon. Ezen fáradozott egy emberéleten át szerető gonddal, őt jellemző pontossággal, türelemmel, odaadással és nem kis eredménnyel.

A kalauz szerepe ezen a sokszor göröngyös, járatlan mezőkön nehéz volt. Ügybuzgalma azonban minden nehézséggel megküzdött. Jutalma ott van a tanítványok lelkes hálájában. Nem egy külföldi és hazai kiállításon szereztek tanítványainak a tanmenetet és a követett módszert is feltüntető rajzgyűjteményei elismerést számára és intézetünknek. Tanári működése méltó elismeréséül Ő Felsége Apostoli Királyunk, 1911. febr. 11. k. legfelsőbb elhatározásával a »középiskolai igazgatói« címmel tüntette ki.

Hogy egészségi állapota most visszavonulásra készteti, szomorúan vesszük tudomásul. Ez első sorban a magyar iskolaügy vesztesége. A művészet még nyert azzal, hogy hivatalos munkájától felszabadulva, teljesen neki szentelheti, de a fiatalság és iskolánk a tanítványok előhaladását szeretettel és kiváló szakértelemmel munkáló jeles tanárt veszitett benne. És vesztesek vagyunk mi, tanártársai, akik a vele való mindennapi érintkezésben megismertük sokoldalú műveltségét és érdeklődését, minden szép iránt hevülő, minden erőszakostól és közönségestől iszonyodó finom, érzékeny lelkét, önzetlen, meleg, baráti érzését. Őszinte, meleg kézszorítással búcsúzunk távozó társunktól s kívánjuk, hogy további munkásságát évek hosszú során át az Isten áldása kisérje. *Wágner Géza.*

I.

A tanári testület.

1. **Dr. Szekeres Kálmán,** az intézet igazgatója. Tanította a fizikát a III. A és III. B osztályokban heti 4 órában.

2. **Bajthay Péter,** esztergommegyei áldozópap, rendes kath. hittanár. Tanította a róm. kath. vallástant az intézet valamennyi osztályában, hetenkint 16 órában. Azonkívül a II. ker. Erzsébet-zárda templomában vasár- és ünnepnapokon a kath. tanulóifjúságnak szent beszédet tartott. Lakik: IV. ker. Reáltanoda-utca 19.

3. **Benda Jenő,** rendes tanár, a geometriai szertár őre, a műegyetemen tanársegédi teendőkkel megbízva, a Nemzeti Tornaegyelet tornatanítókat vizsgáló bizottságának elnökségi tagja. Tanította a mennyiségtant a III. A és V., a rajzoló geometriát a III. A és IV. A osztályokban, a tornát az I. B, II. B, III. A, V., VII. és VIII. osztályokban és vezette a testgyakorló-kört. Heti óráinak száma 21. A III. A osztály főnöke. Lakik: II. ker. Csalogány-utca 50.

4. **Dr. Bürner Sándor,** rendes tanár, m. kir. népfelkelő főhadnagy a harctéren küzdött, jelenleg orosz fogságban van. Lakik: I. ker. Szarvas-út 8.

5. **Dr. Cserey Adolf,** rendes tanár, a természetrajzi szertár őre. Tanította a természetrajzot az I. A, I. B, II. A, II. B, V. és VI. a földrajzot a III. A és III. B osztályokban, hetenkint 18 órában. III. B osztály főnöke. Lakik: I. ker. Vár, Verbőczy-utca 14.

6. **Csudáky Bertalan** m. kir. Ferenc József nev. intézeti tanár, a Margit-körúti iskolaszéknek rendes tagja, a m. kir. Ferenc József nev. intézet könyvtárának őre. Tanította a III. B osztályban a magyar nyelvet, heti 3 órában (a II. félévben). Lakik: II. Ilona-utca 4.

7. **Dr. Edelstein Bertalan,** rabbi. Tanította az izraelita hittant az I—VIII. osztályokban 5 csoportban, hetenkint 2—2, összesen 10 órában. Lakik: III. ker. Lajos-utca 9.

8. **Gagyhy Dénes,** rendes tanár, a Magyar Irodalomtörténeti Társaság és az Országos Középiskolai Tanáregyesület választmányi tagja, tart. m. kir. honvéd tűzérfőhadnagy, a »Signum Laudis« tulajdonosa, a harctéren küzd. Lakik: IX. ker. Bakáts-utca 3.

9. **Dr. Gedeon Gyula,** rendes tanár, a tanári könyvtár őre. Taní-

totta a történelmet a III. A, III. B, IV. A, V. és VI. osztályokban, a földrajzot az II. A és II. B osztályokban, hetenkint 19 órában. A II. osztály főnöke. Lakik: II. ker. Medve-utca 10.

10. **Dr. Girsik Géza,** rendes tanár, a segitő könyvtár vezetője. Tanitotta az ábrázoló geometriát a VIII., a rajzoló geometriát az I. A, a II. B és IV. B, a számtant a IV. B, a történelmet a IV. B, a tornát az I. A, III. B és IV. B osztályokban heti 23 órában. A IV. B oszt. főnöke. Lakik: II. Főherceg Albrecht-út 12.

11. **Dr. Hankó Vilmos,** c. középiskolai igazgató, rendes tanár, a Magy. Tud. Akadémia levelező, az Országos Közegészségi Egyesület választmányi tagja, az Erdélyrész Kárpát-Egyesület osztály-alelnöke, az Országos Balneologiai Egyesület igazgató tanácsának tagja, a m. kir. pénzügyminisztérium kebelében alakitott pénzügyőr-biztosi tanfolyam tanára s vizsgáló bizottságnak tagja, a vegytani szertár őre. Tanitotta a vegytant az V., VI., VII., fizikát a IV. A és IV. B és a földrajzot az I. A osztályokban hetenkint 15 órában, azonfelül vezette a vegytani gyakorlatokat hetenkint 2 órában. Lakik: II. ker. Szalag-utca 4.

12. **Dr. Heller Bernát,** rendes tanár, a tanári értekezletek jegyzője, az ifjúsági könyvtár másodőre. Tanitotta a francia nyelvet a III. B, IV. A, VI. és VII., a német nyelvet a VIII. osztályban, hetenkint 19 órában, a VII. osztály főnöke. Lakik: II. ker. Fő-utca 77.

13. **Hennyey Emil,** rendes tanár, cs. és kir. tart. százados, a »Hadiékitmérgyes Katonai Érdemkereszt« tulajdonosa, a harctéren küzd. Lakik: II. ker. Szilágyi Dezső-tér 4.

14. **Homonnai Imre,** rendes tanár. Tanitotta a magyar nyelvet a II. A, IV. A és VI., a német nyelvet a II. B, IV. A és a VII. osztályokban hetenkint 19 órában. A IV. A osztály főnöke. Lakik: II. ker. Margit-körút 60.

15. **Horváth Elemér** rendes tanár, tart. hadnagy, az »arany érdemkereszt« tulajdonosa a vit. érem szalagján, a harctéren teljesit szolgálatot Lakik: II. Szegényház-utca 41.

16. **Dr. Jánosi Béla,** c. középiskolai igazgató, rendes tanár, a Magy. Tud. Akadémia rendes tagja, az ifjúsági könyvtár egyik őre. Tanitotta a magyar és német nyelvet az V., a német nyelvet a III. B és a VI., a magyar nyelvet a III. A és a filozófiai propaedeutikát a VIII. osztályokban hetenkint 17 órában. Az V. osztály főnöke. Lakik: II. ker. Heltai Ferenc utca 23.

17. **Jeanplong Győző,** rendes tanár. Tanitotta a matematikát a II. B, III. B, IV. A és VII., a fizikát a VIII. osztályban, heti 19 órában. A II. B. osztály főnöke. Lakik: II. ker. Fazekas-utca 14.

18. **Józan Miklós,** unitárius hitoktató. Tanitotta a hittant és egyháztörténelmet heti 1 órában az I—V. osztályokban. Lakik: II. ker. Zivatar-utca 8.

19. **Dr. Kálmán Miksa,** rendes tanár. Tanitotta a francia nyel-

vet a VIII., a német nyelvet az I. A osztályban s a latin nyelvet mind a négy évfolyamban hetenkint 20 órában. Az I. A osztály főnöke. Lakik: I. ker. Bors-utca 10.

20. **Dr. Koczogh András,** rendes tanár, a Révai-önképzőkör vezetője. Tanította a magyar nyelvet a IV. B, VII. és VIII., a történelmet a VII. és VIII. osztályokban s a földrajzot az I. B. osztályban hetenkint 18 órában. A VIII. osztály főnöke. Lakik: VI. ker. Dalnok-utca 18.

21. **Koválik János,** rendes tanár. Tanította a magyar nyelvet az I. B, a francia nyelvet a III. A, IV. B és az V. osztályokban a németet a II. A-ban, hetenkint 21 órában. Lakik: II. ker. Margit-körút 5/a.

22. **Krebs Ernő,** fogarasi áll. főgimnáziumi rendes tanár. Tanított, 1917. január 8-ig magyar és német nyelvet.

23. **Dr. Kresznerics Károly,** rendes tanár, a geometriai gyüjtemény kezelője. Tanította a matematikát a II. A és VI., az ábrázoló geometriát a VI. és VII., a rajzoló geometriát a II. A, a tornát a II. A, IV. A és VI. osztályokban heti 22 orában. A VI. osztály főnöke. Lakik: II. ker. Gyorskocsi-utca 22.

24. **Lantay Lajos,** akadémiai szobrász, az V. ker. áll. főrealiskolában is szobrásztanár. Tanította a mintázást — mint rendkívüli tantárgyat — hetenkint 6 órában. Lakik: II. ker. Szegényház-utca 21.

25. **Nedelykovics Velimir,** budai kerületi gör. keleti szerb esperes és tabáni plébános, gör. kel. hittanár. Tanította a gör. kel. hittant két csoportban, hetenkint 2—2 órában. Lakik: I. ker. Attila-körút 51.

26. **Németh József,** rendes tanár, a történelem-földrajzi szertár őre, a tanárok özvegyeit és árváit segítő országos egyesület titkára, a budai dalárda választmányi tagja, m. kir. népfölkelő főhadnagy, a harctéren küzdött, jelenleg orosz fogságban van. Lakik: VI. ker. Bajnok-utca 2/b.

27. **Orbán Gyula,** rendes tanár, a fizikai szertár őre. Tanította a számtant az I. A és I. B, a matematikát a VIII., a fizikát a VII., a rajzoló geometriát az I. B. és magyar nyelvet a II. B. osztályban heti 20 órában. Az I. B. osztály főnöke. Lakik: II. ker. Batthyány-utca 38.

28. **Reif Pál,** felavatott lelkész, ág. hitv. ev. vallástanár. Tanította az ag. hitv. ev. hittant hetenkint 10 órában. Lakik: IX. ker. Erkel-utca 19.

29. **Rezik Béla,** áll. kép. okl. énektanár, a Budavári koronázó főtemplom magánénekese, a harctéren teljesít szolgálatot. Lakik: VI. ker. Izabella-utca 78.

30. **Lekcsei Sulyok János,** képesített torna- és vívó szaktanár, m. kir. tartalékos honv. főhadnagy, a a »Signum Laudis« tulajdonosa, a fő- és székvárosi lövészbizottság tagja, a harctéren küzdött, jelenleg orosz fogságban van. Lakik: I. ker. Csaba-utca 19

31. **Tass Kálmán,** fogarasi áll. főgimnáziumi r. tanár. Tanított 1917. január 8-ig magyar és német nyelvet.

32. **Dr. Turán Géza,** műtőorvos, képesített középiskolai orvos és egészségtan tanár, cs. és kir. tart. főorvos, mindkét »Signum Laudis« tulajdonosa. Lakik: IV. ker. Kossuth Lajos-utca 12.

33. **Unger Emil,** brassói áll. főreáliskolai r. tanár. Tanított 1917 január 18-tól 1917. április 29-ig.

34. **Varga Antal,** ref. hitoktató lelkész. Tanította a ref. vallású tanulókat négy csoportban hetenkint 2—2 órában. Azonkívül hetenkint 1 órán át exhortációt tartott. Lakik: I. ker. Istenhegy, Gyöngyvirág-út.

35. **Zander László,** II. ker. kir. egyet. kath. főgimnáziumi rendes tanár. Tanította a német nyelvet a III. A és IV. B osztályokban heti 6 órában a (II. félévben.) Lakik: II. ker. Főherceg Albrecht-út 14.

36. **Dr. Zombory János,** II. ker. kir. egyet. kath. főgimnáziumi rendes tanár. Tanította a magyar nyelvet az I. A osztályban heti 5 órában a (II. félévben). Lakik II. ker. Albrecht-út 27.

37. **Wágner Géza,** rendes tanár, a »Magyar Képzőművészek Egyesületének«, a »Magyar Grafikusok Egyesületének«, a »Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének« s a »Magyar Iparművészek Testületének« rendes tagja. Az 1917. évi bélyegpályázat jury-tagja, a szabadkézi rajzgyűjtemény őre. Tanította a rajzoló geometriát a III. B osztályban, a szabadkézi rajzot a III. A, III. B—VIII. osztályig s a német nyelvet az I. B osztályban heti 21 órában.

Az intézethez beosztott gyakorló tanárjelölt.

Csatkai József, okleveles tanárjelölt. Tanította Dr. Cserey Adolf tanár vezetése mellett a VI. osztályban a természetrajzot az I-ső félévben. Dr. Hankó Vilmos c. igazgató vezetése mellett a vegytant az V. osztályban.

Az intézet szolgái.

1. **Kiszela György,** másodosztályú altiszt, kapus.
2. **Keller János,** a vegytani szertár szolgája.
3. **Bartal Ferenc,** a fizikai szertár szolgája, kezdettől fogva harctéren van, vitézségi érmet és Károly-keresztet kapott.

Két iskolaszolga az iskolaépületben lakik.

Télen még külön fűtő van alkalmazva.

A tanárok irodalmi működése.

*Dr. Hankó Vilmos*tól megjelent: Az Országos Közművelődési Tanács »Vasárnapi Könyv« vállalatában »*Hogyan leszünk hosszúéletűek?*« cím alatt sorozatos előadásban megjelenő népszerű egészség-

tanát befejezte. — A Székelyföld természeti viszonyait a dolgozatok egész sorában tárgyalta. — Chemiai, balneológiai, egészségtani cikkeket írt lapokban, folyóiratokban, a Tolnai Világlexikonban. — A »Magyar Balneologiai Értesítő« szerkesztője.

Dr. Jánosi Béla. A lélektani aesthetika úttörői Magyarországon. Kivonat az Akad. Értesítőben. 1917. — Bírálatok folyóiratokban.

*Dr. Heller Bernát*tól megjelent: A Csanádmonda főeleme (Ethnographia 1916. XXVII. 161—168.) A fehér ló mondájának egy arab párdarabja. (U. o. 236—238.) — Egy bibliai elbeszélésnek szudáni változata. (U. o. 241—244.) — Arany János »A hegedű« című víg legendájának valószínű forrása. (U. o. 296—302.) — Arany János. (Múlt és jövő 1917. VII. 87—89.) — A muszlim orthodoxia és az ókori tudományok. (Ismertetés. Budapesti Szemle 1916. CLXVIII., 471—475.) — Der Krönungshügel. Ein Körnchen Volkskunde. (Pester Lloyd. 1916. dec. 28.) — Der arabische Antarroman. (Ungarische Rundschau 1916. V., 83—107.) — Messianikus mozgalom a régi Arábiában. (IMIT Évkönyve 1917.)

Wágner Géza legújabb képeit a »Magyar Képzőművészeti Társulat« téli és tavaszi tárlatain állította ki. Ez utóbbin vette meg »Egyetemi templom télen« című festményét az állam a Szépművészeti Múzeum részére. — A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesületének a »Nemzeti Szalonban« rendezett kiállításán állami akvarelldíjat nyert.

II.

Irásbeli dolgozatok.

A magyar nyelvből.

V. osztály.

Menekülés az otthonból. — A török uralom hanyatlása Magyarországon. — Lajos király és az öreg Toldi. — Passzív ellenállás az elnyomatás korában. — Visszaemlékezés a koronázás ünnepségére. — Deák Ferenc érvelése az októberi diploma ellen. — A bosszú a »Cserhalom«-ban s a »Két szomszédvár«-ban.

VI. osztály.

Szülőföldem, Hazámhoz, A távozó és Búcsú c. költemények összevetése. — A magyarokhoz c. óda gondolatmenete. — A lyrai költészet a háborúban. — Petőfi és Arany barátsága (Levél Arany Jánoshoz alapján) — Tetemrehívás. (Gondolatmenet.) — Beszámolás egy magánolvasmányról.

VII. osztály.

Háború és művelődés. — Oroszország fölemelkedése. — A kuruc költészet katona-dalai. — Miért lett Gyöngyösi népszerű? — Napoleon oroszországi hadjárata. — A költői iskolák. — Kölcsey egyénisége. — Egy kirándulás leírása.

VIII. osztály.

Hazánk földrajzi fekvésének jelentősége. — A cselekvény és jellemzés Katona Bánk bán-jában. — Vörösmarty hazafias lírája. — Telepítések az Árpádok korában. — Eötvös J. valamelyik olvasott regényének méltatása. — A küzdelem és harc hatása az ember testi és lelki fejlődésére. — Tompa víg elbeszélő költészete. — A török hatalom hatása a magyar alkotmányra.

A német nyelvből.

V. osztály.

Die Tiersage. — Aus Reinecke Fuchs. —Die Verteidigungsrede. — Nikolaus Lenau. — Der Postillon. — Herder: Das Kind der Sorge. — Zedlitz: Die nächtliche Heerschau. — Bürger: Das Lied vom braven Manne.

V. osztály.

Chamisso: Die Sonne bringt es an den Tag. — Goethes Balladen. — Goethe: Der Schatzgräber. — Goethe: Der Totentanz. — Schiller: Das Lied von der Glocke. — Herders Cid. — Cid II.: Verdienste und Lohn.

VII. osztály.

Liebe die Arbeit. — Die Flüchtlinge (nach Goethes Hermann u. Dorothea (Stoff u. Gestaltung). — Das Grundgesetz des Laokoon in Goethes Hermann u. Dorothea. — Riccaut de la Marlinière. — Die Exposition in Lessings Minna v. Barnhelm.

VIII. osztály.

Dornröschen in Uhlands Märchen. — Stadt und Staat in Schillers Spaziergang. — Wodurch wird Stauffacher in Schillers Tell zur befreienden Tat bestimmt?. — Das Eigenartige im Aufbau von Lessings Minna von Barnhelm. — Schuld und Schicksal in Schillers Braut von Messina. — Die Auffassungen über die Ehe in Goethes Hermann und Dorothea. — Übernatürliches und Wunderbares in Schillers Braut von Messina.

III.

Rendkivüli tantárgyak.

A) Latin nyelv.

Tanította *Dr. Kálmán Miksa*, r. tanár négy évfolyamban, heti 3—3 órában az V—VIII. osztályú tanulóknak.

B) Ének.

Az egyházi éneket valamennyi vallásfelekezet hitoktatója tanította. A világi ének szünetelt, mert tanárja hadba vonult.

C) Mintázás.

Tanította *Lantay Lajos* rendkívüli tanár és akadémiai szobrász, három csoportban hetenkint 2—2, összesen 6 órában.

D) Vegytani gyakorlatok.

Tanította *Dr. Hankó Vilmos*, c. igazgató egy évfolyamban, heti 2 órában.

IV.

Szertárak.

a) Fizikai szertár.

Jelen állapot: 1184 darab, 32.044.49 korona értékben. Szertárőr: *Orbán Gyula.*

b) Geometriai rajzgyűjtemény.

Ujabb beszerzések: Egyenes körkúp és körhenger síkmetszésének modellje. Körkúp, félgömb és kereszt árnyékának modellje. Rajzszerek és rajzeszközök. Jelen állapot: 2599 darab, 3903.04 korona értékben. Szertárőr: *Benda Jenő.*

c) Mintázó gyűjtemény.

Jelen állapot: 273 darab, 1204.29 korona értékben. Szertárőr: *Lantay Lajos.*

d) Szabadkézi rajzi szertár.

Uj beszerzés: *Szukk G.* vezérigazgató úr által ajándékozott mérő eszköz. Jelen állapot: 2046 darab, 3429.20 korona értékben. Szertárőr: *Wágner Géza.*

e) Természetrajzi szertár.

Szaporodás ajándék útján: Egy kisebbszerű fagyűjtemény (13 db) hozta *Gál Ferenc*, VII. oszt. tanuló. — *Jovanovics Emil* IV. oszt. t. egynéhány tojással gyarapította intézetünk tojásgyűjteményét. — *Bajthay Péter* tanár úr adott egy külöldi haraszt-gyűjteményt. — Fogadják ezúttal intézetünk hálás köszönetét.

Szaporodás vétel útján: 1 drb szárító szekrény, 1 drb termosztat, 1 drb 100° C hőmérő $^1/_{10}$ beosztással. 2 drb kis hőmérő 0—50°, 1 drb balansz-mérleg, 5 kg-ig, 1 súlysorozat, 2 drb párologtató porcellán csésze, 1 drb menzurás edény. Az állatok dezinficiálásához szükséges szénkéneg és mirban-olaj.

Jelen állapot: 10.367 drb 17,075.21 korona értékben.

Szertárőr: *Dr. Cserey Adolf.*

f) Leltári kimutatás a testneveléshez szükséges fölszerelésekről.

1. *Tornaszertár.*

Jelen állapot: 1054 drb, 4926.95 korona értékben.

2. *Lövöldeszertár.*

Jelen állapot: 545 drb, 289,07 korona értékben.
Szertárőr: *lekcsei Sulyok János*, helyettese *Benda Jenő.*

g) Történet-földrajzi szertár.

Ujabb beszerzés: Magyarország megyei térképe.
Jelen állapot: 906 drb, 4217.10 korona értékben.
Kartonra húzott képeslapcsoportunk 80 darab keretes kép.
Az éremtár helyiség hiján nem használható.
Szertárőr: *Németh József*, helyettese *Dr. Gedeon Gyula.*

Vegytani szertár.

Szertárunk *ajándékozás útján* való gyarapodása: A magas miniszterium áldozatkészségéből a Kiss Károly-féle hagyaték eszközeiből szertárunk több értékes üvegeszközhöz jutott. Ajándékoztak még: *Jankó Alajos* IV. B. oszt. t., *Galba József* VI. oszt. t., *Jovanovits Emil* IV. B. oszt. t., *Friedl Jenő* VII. oszt. t. Fogadják az adakozók köszönetünket.

Vétel útján beszereztünk: egy finom analitikai mérleget súlysorozattal, márványkonzollal (1000 K érték), 3 Bunsen-égőt és egy csiptetőt.

Jelen állapot 1000 drb, 7428.38 korona értékben.
Szertárőr: *Dr. Hankó Vilmos.*

Háborús gyűjtemény.

Iskolánk a múlt tanévben a tanulók okulására háborús gyűjteményt állított össze; ezt a jelen tanévben is gyarapította. A gyűjtemény lövőfegyverekből, kardokból, srapnelekből, gránátokból, kézibombákból, nyilakból, lövegekből, töltényekből, robbanó anyagokból, periszkópokból, hadihajót, repülőgépet, hadszíntereket ábrázoló mintákból, hadi felszerelésekből, pénzekből, fényképekből áll. A gyűjteményt alkalmas szekrénybe elhelyezve a tanulóknak hozzáférhetővé tettük.

Az ajándékozók névsora: László kir. herceg úr, Boronkay Ákos m. kir. csendőrezredes úr aki egy nagyon értékes szerb-pisztolyt ajándékozott gyűjteményünk számára. Balogh Ignác mérnök, nép-

felkelő-hadnagy úr. Balogh István VII. o. tanuló atyja a harctérről hozott számos érdekes tárggyal gazdagította gyűjteményünket. A gyűjtemény gyarapításához hozzájárultak még: Pittner Jenő I. A., Horchler Nándor II. A., Meiszner József III. B., Szupp Kálmán IV. A., Bertl Emil IV. B., Zupcsek János IV. B., Rosenzweig Ferenc IV. B., Pusztay József VII., Ormos Emil IV. A., Plesz Pál IV. B., Deák György IV. B, Zeller Róbert IV. B., Ádám Aladár IV. B., Roskovetz Antal IV. B., Fischer István IV. B., Kertész Zoltán IV. A., Schedel Emil V., Dévény Jenő IV. B., Buday Elemér V., Jancsó Vilmos V., Kuncz Ferenc VI., Balogh István VII. oszt. tanulók. — Fogadják az ajándékozók az intézet köszönetét.

A háborús tárgyaknak összegyűjtője és gondozója *Dr. Hankó Vilmos.*

i) Könyvtár.

A) *Tanári könyvtár.*

Ez évi gyarapodás 100 mű Járt 48 folyóirat.

Csoport	Mű	Kötet	Érték		Gyarapodás		Érték	
			K	f	Mű	Kötet	K	f
A) Pedagógia és filozófia . .	434	868	3486	45	16	20	168	90
B) Történelem	508	1242	5421	60	34	47	326	20
C) Földrajz, statisztika . . .	294	829	3784	30	2	2	26	00
D) Mennyiségtan	543	807	2238	60	17	17	175	25
E) Nyelvtudomány	822	1875	8089	55	15	22	136	35
F) Természetrajz	503	940	2917	08	3	4	43	70
G) Természettan	332	823	3659	00	7	7	92	80
H) Vegytan	217	372	2274	28	6	6	96	80
K) Vegyes	269	819	1777	58	—	—	—	—
Összesen . .	3922	8575	33648	44	100	125	1066	00

Könyvtáros: *Dr. Gedeon Gyula.*

B) *Ifjúsági könyvtár.*

Gyarapodott: Balog Gy., Lukas V., Lehel A. VIII., Gebauer A., III. A., Csáki E., Halász I., Pusztai J., Somody P., VII., valamint több VIII. o. tan. és N. N. ajándéka folytán 28 kötettel; vétel útján 397 kötettel.

Az ifjúsági könyvtár beszerezte a tanulók irodalmi segédkönyveit s olvasmánnyal látta el *kórházban ápolt számos katonánkat.*

Az ifjúsági könyvtár őrei: *Dr. Jánosi Béla* és *Dr. Heller Bernát.*

V.

Jelentés a testi nevelésről.

A mostani háborús időkben különösen fontos az iskolai testnevelés. Amikor a gyermek táplálkozása hiányos, amikor a szülő nem vezetheti fiát a szabadba, mert az atya a harctéren van, az anya pedig háztartása vezetésében kimerül: akkor az iskolai testnevelés elsőrangú hazafias feladatnak tekintendő. Sajnálatos, hogy épp ez időben a legtöbb intézetben a testnevelés szünetel, mert a tornatanárok a harctéren vannak.

A mi iskolánk a jelen tanévben abban a kedvező helyzetben volt, hogy különös gondot fordíthatott az ifjúság testi nevelésére. Az I.—III. osztályokban hetenkint 2, a IV.—VIII. osztályokban hetenkint 1 tornaórát tartottunk; a IV.—VIII. oszt. tanulók ezenkívül heti $1^1/_2$ órában tornázhattak az ifjúsági testgyakorló körben.

Torna. A tornaórákon főleg olyan gyakorlatokat végeztünk, melyek kiválóan alkalmasak a szervezet helyes fejlődésének előmozdítására. Télen a tornateremben, ősszel és tavasszal pedig a kertben gyakorlatoztunk. A tanulók mindenkor örömmel vettek részt ez órákon. Szervi bajok miatt 32 tanuló kérte fölmentését, ami a tanulók létszámának 4·81 százaléka.

Kirándulások. A nagymélt. vallás- és közokt. miniszterium rendelkezése szerint az I.—V. oszt. tanulók osztályonkint minden hóban 2 délután kirándultak a budai hegyekbe, vagy játszottak a városmajori játszótéren. Vezető tanárok voltak: Dr. Cserey A., Jeamplong Gy., Dr. Koczogh A. és Dr. Kresznerics K.

Evezés. A felsőbb osztályok növendékei több izben gyakorolták e szép és egészséges sportot Dr. Girsik G. tanár vezetésével.

Katonás nevelés. A nagymélt. vallás- és közokt. miniszterium az intézet VI.—VIII. oszt. tanulók katonai előkészítésével ez évben Benda J., Dr. Girsik G. és Dr. Kresznerics K. tanárokat bízta meg. Három csoportban, csoportonkint heti 2—3 órában tanítottuk a katonai kiképeztetés megkönnyítésére alkalmas elméleti és gyakorlati ismereteket. A katonai kiképzés elemeit a tornacsarnokban tanítottuk, a szakaszgyakorlatokat a Toldy F.-utcában, a nagyobb helyet igénylő mozdulatokat pedig a Rózsadomb katonai gyakorlóterén végeztük. A tanfolyamot az intézet igazgatójának jelenlétében tartott gyakorlatozással fejeztük be.

Az »*Ifjúsági Testgyakorló Kör*« 1916 október 31-én tartotta alakuló ülését. Ugyanakkor alakultak az egyes szakosztályok, melyek közül különösen a torna- és atletikai szakosztály fejtett ki élénkebb működést heti 1..—2 órában. A kör 1917 március 3-án sikerült házi versenyt rendezett hadbavonult tagjainak búcsúztatására. A bevonulók tiszteletére az intézet összes osztályai egy-egy csapattal vettek részt Benda J., Dr. Girsik G. és Dr. Kresznerics K. tanárok vezetésével, különböző szereken mutatták be ügyességüket a nagyszámú előkelő közönségnek. A házi verseny végén Dr. *Szekeres Kálmán* igazgató, a kör védnöke kiosztotta a díjakat a verseny győzteseinek, majd lelkesítő beszédben búcsúzott az intézet hadbavonuló tanulóitól, és *átnyujtotta a bevonuló 30 tanulónak a testgyakorló kör emlékérmét.* Az ünnepély végén az intézet ifjúsága díszmenetben haladt el *bevonuló társai előtt.*

Az intézeti tornateremben rendezett ez ünnepélyen kívül a Testgyakorló Kör május 19-én a kertben tartott évzáró atletikai versenyt, melyet az intézet igazgatója és több tanára megjelenésével megtisztelt.

A Testgyakorló Kör versenyeinek eredménye a következő:

Az 1917 március 3-iki verseny: *Tőrvívás:* 1. Aich Hubertus, 2. Kliment Emanuel. — *Kardvívás:* 1. Aich Hubertus, 2. Balog György. — *Tornászati összetett verseny:* 1. Vajda Jenő, 2. Goldberger Ödön, 3. Várady László.

Az 1917 május 19-iki verseny: *IV. osztály magasugrása:* 1. Rokken Imre, 2. Benkő Pál, 3. Gregerich Dezső. — *V. osztály távolugrása:* 1. Boronkay Ákos, 2. Schedel Emil, 3. Rosenberg Gusztáv. — *VI. osztály magasugrása:* 1. Fischer György, 2. Katona Dezső. — *VII.—VIII. osztály összetett versenye:* 1. Mannás István, 2. Haltenberger Tibor, 3. Mayer István.

Benda Jenő,
az »Ifj. Testgyakorló Kör«
tanárelnöke.

VI.

Jelentés a »Révai Önképzőkör« 1916/17. évi működéséről.

Az önképzőkör ezidei működése szép kilátások között indult meg, ami már kitünt abból is, hogy a tagok száma a megelőző iskolaévhez viszonyítva majdnem a kétszeresére emelkedett. Sajnos, azok a remények, amiket a kör működéséhez füztünk, csak részben valósulhattak meg : a már harmadik éve folyo világháború a körnek jelentékeny számú és sok értékes tagját szólította fegyverbe s a megrövidített tanév utolsó harmadában a rendes munka lehetetlenné vált.

A körbe 140 tanuló lépett be, akik közül 37 a VIII-ik, 53 a VII-ik osztályból belépett rendes tag volt, míg a VI-ik osztályból 32-en és az V-ik osztályból 18-an iratkoztak be mint pártoló tagok. A tagok száma később a bevonulások következtében 29-cel csökkent.

A kör vezetését ebben az évben is Dr. Koczogh András tanár úr volt szíves elvállalni.

Az alakuló gyűlést 1916 október 28-án tartotta meg a kör.

Tartottunk 1 alakuló-, 5 rendes-, 4 díszgyűlést és egy szavalóversenyt.

A tagok az egyes üléseken a tudomány különböző ágaiból való értekezésekkel, leírásokkal, novellákkal, eredeti költői művekkel, szavalatokkal és bírálatokkal szerepeltek.

A febr. 3-án megtartott szavalóversenyen elsők lettek Csermák Sándor és Várady László VIII. o. tanulók, második lett Ádám József VII. o. t., a harmadik helyre pedig Almási István VI. o. t. került. A nyertesek könyvjutalomban részesültek.

A kör a rendes gyűléseken kívül iskolai ünnepély keretében ülte meg boldogult *Erzsébet királyné halálának évfordulóját*. Az ünnepi beszédet Fuchs György ifjúsági elnök tartotta, Csermák és Várady VIII. o. tanulók szavaltak, míg Kirch VIII. o. t. (hegedű) és Fuchs VIII. o. t. (celló) a zeneszámokban működtek közre.

A *március 30-án* megtartott díszgyűlésen az ünnepi beszédet Halász Gyula VIII. o. t. tartotta. Alkalmi költeményeket szavaltak : Szmodis VIII. o., Mayer és Somody VII. o. tanulók. A zeneszámokban Balogh VII. o. t. (zongora), Förstner (gordonka), Oszoly VI. o. t. (zongora) és Szántó I. o. t. (hegedű) szerepeltek.

Zártkörű díszgyűlés keretében ünnepelte meg a kör *ápr. 11-én* a törvények szentesítésének évfordulóját. Az ülést Fenyvesi Zoltán elnök nyitotta meg. Hazafias verseket szavaltak: Halász VIII. o. t., Mayer és Somody VII. o. tanulók. Zenéltek Balogh VII. o. t. (harmonium) és Szántó I. o. t. (hegedű).

Nagyobbszabású ünnepélyt tartott a kör *Arany János születésének száz éves évfordulója* alkalmából. A május 20-án rendezett ünnepély műsora a következő volt:

1. Hymnus. Előadja az énekkar Kovachich József tanár úr vezetésével. 2. Ünnepi beszéd. Elmondja: dr. Heller Bernát tanár úr. 3. Puccini: »Bohémek«. Zongora: Steller Sándor VIII. o. t. 4. Arany: »Koldusének«. Szavalja: Halász István VII. o. t. 5. Brahms: Szonáta Emoll 1. és 2. tétel. Gordonka: Förstner Dénes VI. o. t. 6. Arany és Petőfi. Irta és felolvassa: Halász Gyula VIII. o. t. Zongora: Balogh István VII. o. t. 7. Beethoven: Rondo a capriccio op. 129. Zongora: Balogh István VII. o. t. 8. Arany: »Az örök zsidó«. Szavalja: Somody Pál VII. o. t. 9. Kuruc nóták: Tárogatón játsza: Szmik Viktor VIII. o. t. 10. Arany: »Rendületlenül«. Szavalja: Mayer István VII. o. t. 11. Beethoven: Es-dur zongorahármas. 1. tétel. Zongora: Balogh István VII. o. t., hegedű: Szántó Jenő I. o. t., gordonka: Förstner Dénes VI. o. t. 12. Szózat. Énekli az énekkar Kovachich József tanár úr vezetésével.

*

Felhasználjuk ezen a helyen az alkalmat arra, hogy a kör nevében hálánkat fejezzük ki *Dr. Szekeres Kálmán* igazgató úrnak, aki pártfogásával és tanácsaival biztosította a körnek sikeres működését; *Dr. Heller Bernát* tanár úrnak tartalmas beszédéért, amit a kör Arany-ünnepélyén tartott, *Kovachich József* tanár úrnak, aki az énekkart az énekszámokra előkészítette, valamint *Baloghné* úrasszonynak és *Goldberger Ignác* úrnak, akik körünket anyagi támogatásban részesítették. Körünknek 4 drb 100 koronás alapítványa van. Az alapítványokat Elekes István, Dr. Koch Nándor, Dr. Koczogh András és Dr. Kresznerics Károly tanár urak s Türk András úr, volt tanítványunk tették.

E tanévben jeles érettségi vizsgálatot tett tanítványunk *Paal Klára* úrhölgy 200 koronás alapítványt tett magyar irodalmi vagy történelmi tárgyú pályadíjakra. Fogadja a nemeslelkű adakozó ez úton is az intézet és a Kör igaz köszönetét.

Halász Gyula
önképzőköri titkár.

VII.

A tanulók segélyezése.

A) Ösztöndíjak.

A budapesti II. kerületi állami főreáliskolának tanulói számára következő ösztöndíj-alapítványok vannak:

1. A Nagy Márton-féle alapítványból három 300 koronás ösztöndíj. Ez ösztöndíjakat *Kviatkofszky Vilmos* VII., *Markovics Sándor* VII. és *Osoha László* VIII. oszt. tanulók kapták.

2. Az Egyesült budapesti fővárosi takarékpénztári alapítvány 240 koronás ösztöndíja. Ez ösztöndíjat *Takáts* István VI. oszt. tanuló élvezi.

3. A Dr. Schenzl Guidó-féle alapítványból egy 200 koronás ösztöndíj. Ez ösztöndíjat *Topscher Béla* VII. oszt. tanuló kapta.

4. A Dr. Say Móric-féle alapítványból két, eredetileg 100 koronás ösztöndíj. Ez ösztöndíjakat élvezik *Borsos László* IV. B és *Dziki Ervin* V. oszt. tanulók.

5. 50 éves jubileumi alapítvány. Segélyt ez évben 13 tanuló kapott *247 korona 50 fillér összegben tandíjaik fizetésére.*

6. Mayer József alapítvány. Ez ösztöndíjat e tanévben *Lózsi Károly* VI. oszt. tanuló kapta.

7. »1875—1915. negyvenéves emlékalapítvány«. Ez ösztöndíjat e tanévben *Almásy István* VI. osztályú tanuló kapta.

8. Cortez Artur alapítvány. Ez ösztöndíjat e tanévben *Halász Gyula* VIII. oszt. tanuló kapta.

9. Dr. Erődi Béla jubileumidíj: kapta *Fehér János* IV. B oszt. tanuló, a földrajzban és a térképrajzolásban tanusított kitünő előmeneteléért.

10. A folyó tanévben érettségi vizsgálatot tett tanítványaink közül négynek szülői tettek alapítványt, ú. m. *enyedi Aich Ferencné* úrasszony, *Beranek Ferenc* takp. igazgató úr, *grój Zichy Kázmér* úr és *radványi Miklóssy Ferencné* úrasszony. Az alapítóleveleket a jövő tanévben közölhetjük. Az enyedi Aich- és a Beranek-alapból most ösztöndíjat kap *Vajda Jenő* VIII. oszt. tanuló *katonai fölszerelésekre.*

Ezeken kívül e reáliskolának jó magaviseletű és szorgalmas tanulói még a következő ösztöndíj-, illetőleg segélydíjakra tarthatnak számot:

a) Rudolf koronaherceg alapítványának 210 koronás ösztöndíját *Deák György* IV. B. oszt. tanuló kapta.

b) A Szilágyi István-féle alapítványból e reáliskolának 2 tanulója kapott segélydíjat még pedig *Hóder Antal* IV. A) és *Németh Miklós* IV. B) oszt. tanulók.

A lefolyt 1916-17. tanévben még a következő tanulók részesültek ösztön- és segélydíjakban:

Péchy Tibor I. A) oszt. tanuló, a Péchy-családi 200 K-ás ösztöndíjban.

Bogsch István V. oszt. tanuló, a Bésán-féle 200 K-ás ösztöndíjban.

Kont Ipoly VI. oszt. tanuló, báró Eötvös József-féle 200 koronás ösztöndíjban.

Cserháti Sándor VII. oszt. tanuló Jettim-féle 100 K-ás árvasegélyben.

B) Segitő alap.

A segitő alapból a folyó tanévben 23 tanuló *tandijra összesen 570 koronát kapott.*

Az 1916-7. tanévben a meglevő készletből és új beszerzésekből használatra kapott:

az	I. A	osztály	14	tanulója	123	tankönyvet,
az	I. B	»	12	»	92	»
a	II. A	»	25	»	173	»
a	II. B	»	22	»	132	»
a	III. A	»	16	»	155	»
a	III. B	»	21	»	170	»
a	IV. A	»	18	»	104	»
a	IV. B	»	23	»	163	»
az	V.	»	26	»	197	»
a	VI.	»	22	»	166	»
a	VII.	»	33	»	180	»
a	VIII.	»	12	»	94	»
	Összesen . .		244	tanuló	1749	tankönyvet.

Az *erdélyi menekült tanulók* a tankönyveken kivül még az összes rajzeszközöket is a segitő egyesülettől kapták.

A segitő alapra adakoztak:

X. Y. adománya	187.60 K
Egy. Bp. Fővárosi Takarékpénztár . .	60.— »
Gross Emil úr zászlós, volt tanitványunk .	20.— »
Berta-Magó István úr, hadnagy, volt tanitványunk	5.— »
Nagy László III. A o. t.	5.— »
IV. A o. tanulói	2.51 »
A. B. adománya	90.84 »

Fogadják a nagylelkű adakozók ez úton is az intézet őszinte és hálás köszönetét.

VIII.

A budapesti második kerületi állami főreáliskola

tanuló ifjúságának

ÉRDEMSOROZATA

az 1916-7-iki iskolaév végén.

Figyelmeztetés. Az 1883 : XXX. törvénycikk 11 §-a alapján :

1. A következő felsőbb osztályba csak az a tanuló léphet, aki az előbbi osztály rendes tantárgyaiból, nem számítva ide a szépírást és a testgyakorlatot, legalább is elégséges osztályzatot nyer.

2. Azon tanulónak, aki egy tantárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az intézet tanári testülete megengedheti, hogy amaz osztályzat kijavítása végett a következő iskolai év kezdetén vizsgálatot tehessen, kivéve abban az esetben, ha emellett magaviselete »kevésbbé szabályszerű« vagy »rossz«.

3. Ha valamely tanuló két tantárgyból bukott, az »osztályismétlésre utasíttatik« ; ugyancsak az osztályt ismétli oly tanuló, aki csak egy tárgyból kapott elégtelen érdemjegyet, de emellett magaviselete »kevésbbé szabályszerű« vagy «rossz«. A tanuló az igazgatóság útján a tankerületi kir. főigazgatóhoz folyamodhatik javító-vizsgálati engedélyért (1894. évi 19.781. sz. miniszteri rendelet) ; a folyamodványok június 10-ig nyújtandók be.

4. Ha valamely ismétlő tanuló két vagy több tantárgyból bukott, az »az 1887. évi 49.715. sz. a. kelt miniszteri rendelet alapján az osztályt többé nem ismételheti«.

5. Aki kettőnél több tárgyból kapott elégtelen osztályzatot, az javítóvizsgálatra semmi esetre sem bocsátható.

6. Ha valamely tanuló a vizsgálatokat betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem teheti, vagy megszakítani kénytelen, az a tanári testülethez folyamodhatik a következő tanév kezdetén tartandó pótló vizsgálatra való engedélyért. A betegség igazolására hatósági vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítványt kell mellékelnie. A pótló vizsgálat csak teljes vizsgálat lehet.

7. A javító, nemkülönben a pótló vizsgálatot is rendesen azon tanintézetben kell a tanulónak letennie, amelyben az elégtelen tanjegyet kapta, illetőleg a vizsgálatot elmulasztotta. Indokolt esetekben a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter megengedi, hogy e vizsgálatok más intézetben tétessenek le.

8. A javítóvizsgálati engedélyért a tankerületi kir. főigazgatóhoz címzett folyamodványok legkésőbb június 10-ig az igazgatóságnál benyújtandók ; e folyamodványokhoz a f. évi iskolai bizonyítvány is mellékelendő.

9. A javító- és pótlóvizsgálatokat f. évi augusztus hó 31-én, *pénteken* fogjuk megtartani.

Ő Császári és Királyi Fensége

László főherceg úr

a lefolyt tanévben intézetünk V. osztályának magántanulója volt. A szabályszerű magánvizsgálatot 1917 junius 10-én jó eredménnyel tette le, ennélfogva felsőbb osztályba felléphet.

I. A) osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Kálmán Miksa.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Matematika	Rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Aczél Márton	2	3	3	2	2	4	4	2	1
	Aradi Pál	2	3	3	2	1	3	3	1	1
	Auerbach Gyula	3	4	3	3	2	4	4	m	2
	Bácsi Ferenc	1	2	3	2	3	2	2	2	1
5	Bársony András	2	3	3	3	3	4	3	2	1
	Binder László	2	2	3	1	2	2	2	m	1
	Bobor Boldizsár	2	3	2	2	1	3	3	1	2
	Bonk László ism.	2	3	2	2	2	3	3	1	2
	Bonyhai Gábor	2	3	3	2	2	2	2	1	1
10	Búcz Ervin	1	3	3	2	1	2	2	2	1
	Czinemann Aladár	3	3	3	3	2	3	3	2	1
	Dege Béla	3	4	3	3	3	4	3	2	2
	Doctor László	3	3	1	3	1	4	3	2	2
	Dunay András	1	2	2	1	1	1	1	1	1
15	Fischer Pál	2	2	2	2	2	3	3	2	1
	Frank József ism.	4	3	4	3	3	4	3	2	3
	Hahn Tibor	3	4	3	3	3	3	3	1	1
	Heles Károly	2	2	1	2	2	3	3	3	1
	Helmrich János	3	3	3	3	2	3	3	2	1
20	Herzig Henrik	2	3	1	3	3	3	2	1	1
	Howlett Ferenc	1	3	2	2	3	2	3	2	1
	Imre László	2	3	3	3	3	4	3	2	1
	Kalik István	2	3	3	3	3	4	4	1	2
	Kappel János	2	3	3	2	3	2	2	1	1
25	Kárász Béla	2	2	2	2	2	2	2	1	1
	Kárpáti Antal	1	3	3	3	2	4	3	2	1
	Kaufmann Miklós	3	3	3	3	3	2	3	2	2
	Kiss Sándor	1	2	2	2	2	1	1	1	1
	Krepp N. János	3	3	3	3	2	4	4	1	1
30	Lányi István	3	3	4	3	3	3	2	1	1
	Lengyel Sándor	2	3	3	2	2	3	3	2	1
	Lindenmayer Kálmán	2	3	2	3	3	2	2	2	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mathematika	Rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Lipowsky Rezső	2	2	2	1	2	2	2	1	1
	Matók Iván	2	3	3	3	2	4	3	2	1
35	Mihályi Ferenc	2	3	3	3	2	2	3	2	1
	Mitran László	1	2	2	3	2	2	2	2	1
	Nagy Ernő	1	2	2	1	1	3	3	2	1
	Németh István	2	2	2	1	2	3	3	2	1
	Pazdera Pál	3	3	3	3	2	4	3	2	2
40	Pechár István	2	4	3	3	2	4	4	1	1
	Péchy Tibor	1	1	1	2	1	2	1	2	1
	Péter Ödön	2	3	3	3	2	3	3	3	1
	Piltz Gyula	2	3	3	2	2	3	3	2	1
	Pittner Jenő	2	3	1	2	2	3	2	2	1
45	Raum László	2	3	2	1	2	3	2	1	1
	Révész Benjamin Pál	2	3	3	2	3	3	2	1	1
	Róth Aladár	3	4	2	3	4	4	4	2	1
	Schadler Rezső ism.	3	3	3	3	2	4	3	1	2
	Schäffer Ferenc	2	3	3	3	2	4	4	2	2
50	Schäffer János ism.	2	3	2	3	3	4	3	2	2
	Schauer István	2	3	3	2	2	3	3	3	2
	Schramm Antal	3	3	3	3	2	3	3	3	2
	Schuster Vilmos	2	2	2	2	1	3	2	2	1
	Seif József	2	4	3	3	2	3	3	2	1
55	Szalma Károly	2	2	2	1	2	2	2	1	1
	Szántó Jenő	1	2	2	2	2	2	3	2	1
	Szécsi Pál	2	3	2	3	3	3	3	2	2
	Szieber József	2	3	1	2	3	1	1	2	1
	Szilasi György	3	4	3	4	2	4	4	2	2
60	Wagner Gyula	2	2	2	2	1	3	2	2	2
	Walzel Ernő	2	3	2	2	2	4	3	3	1
	Zachariás Lipót	1	1	1	1	1	1	1	m	1

Kimaradtak: Bereczki Károly, Fuchs Pál, Papp István, Román Sándor.

Összesen: 66.

I. B) osztály.

Osztályfőnök: *Orbán Gyula.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Matematika	Rajzoló geometria	Testgyakorlás	Magaviselet
	Böhm Attila	2	3	4	3	2	4	4	2	2
	Böhm-Karasovich Imre	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Broncigy Rezső	2	3	3	3	1	3	3	2	2
	Buda Jenő	1	2	2	1	2	2	2	2	1
5	Clemens Pál	2	3	3	2	1	3	3	2	1
	Comensoli Ödön	1	1	1	2	1	2	2	2	1
	Csermák Alajos	2	3	2	2	1	3	3	2	2
	Csernó Zoltán	1	2	1	1	1	2	2	1	1
	Csillag György	3	4	3	3	2	4	4	2	2
10	Deák Dezső	3	4	4	4	2	4	4	2	2
	Dorosnyák Béla	2	4	3	3	2	4	4	2	2
	Durst Frigyes	2	3	3	3	1	3	3	2	1
	Egey Tibor	1	3	3	3	3	3	4	2	1
	Feichtinger Károly	1	3	3	2	2	2	2	2	1
15	Fröhlich László	3	3	3	2	1	2	2	2	1
	Garay Endre	2	3	3	3	1	3	3	2	1
	Gelléri Andor	3	2	3	3	2	4	4	2	2
	Gruber József	1	3	3	2	2	2	2	2	1
	Gutgesell Róbert	2	3	2	3	2	3	3	1	2
20	Gyelnik Vilmos	1	1	2	2	1	2	2	1	1
	Haas Kurt	2	3	1	2	2	2	2	2	1
	Halász Félix	2	2	2	3	2	2	2	2	1
	Heintzinger József	3	3	3	3	2	3	2	2	1
	Henisch Győző ism.	3	3	3	3	2	4	3	3	2
25	Hoffmann Ferenc	2	3	3	3	2	3	3	3	2
	Kasza József	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Kemény Oszkár	2	3	3	3	3	3	4	2	2
	Kliment Frigyes	2	2	1	2	1	3	3	m	1
	Koubek József	3	4	3	3	2	4	4	3	2
30	König István	2	3	3	3	2	3	3	2	1
	Kunz Péter	2	3	2	3	1	4	3	1	1
	Lupkovich Endre	1	2	1	2	2	1	2	m	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Matematika	Rajzoló geometria	Testgyakorlás	Magaviselet
	Lueff Károly	2	3	3	3	3	4	3	1	2
	Meiszner Antal	2	3	3	2	2	3	3	2	2
35	Molder János	1	2	3	3	2	4	4	2	1
	Nagy Lajos	1	3	3	2	2	3	3	2	1
	Opatony Pál	2	3	2	2	2	3	3	3	1
	Patócs István	1	2	3	3	2	3	2	1	1
	Paulovits István	3	3	3	4	3	3	3	1	2
40	Peczkay Lajos	1	1	3	2	2	3	3	2	2
	Petz Károly	3	3	3	3	3	4	3	2	2
	Pucz Károly	3	4	3	4	3	4	4	3	2
	Rajcsich Zoltán	2	3	3	2	1	3	3	2	2
	Rádely Zoltán	2	3	3	3	3	3	3	1	2
45	Schmalczl Ede	3	4	3	4	3	4	4	2	2
	Schreiber György	3	2	3	3	2	3	3	2	1
	Stachmann Alajos	2	2	2	3	1	3	3	2	2
	Steinlen Ferenc	1	2	2	3	2	4	3	2	1
	Sütő József	2	3	4	2	1	4	4	3	2
50	Szabó Lajos	1	1	2	1	2	2	2	2	1
	Szabó László	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Tatai József ism.	3	3	3	3	1	3	2	2	1
	Teutsch János ism.	3	3	1	3	2	3	3	3	2
	Vajda László	2	2	2	3	2	3	3	1	1
55	Vranovits Rezső	2	1	2	2	2	3	3	2	1
	Weisz Tibor	1	2	2	1	2	2	2	1	1
	Wersetz Károly	2	1	2	1	1	2	2	2	2
	Wittmann Győző	3	4	3	4	3	4	4	2	2
	Zobel Győző	2	2	2	2	3	2	2	2	1

K i m a r a d t a k: Behringer Konstantin, Bunyi Károly, Pap Román, Schäffer Géza ism.

M a g á n t a n u l ó: Korbuly László.

Összesen: 64.

II. A) osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Gedeon Gyula.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Matematika	Rajz. geometria	Testgyakorlás	Magaviselet
	Akantisz Károly	2	3	3	3	2	3	2	2	1
	Bajcz János	1	2	3	2	1	1	2	1	1
	Baldinger Károly	2	1	2	2	2	2	2	1	2
	Berger László	1	2	3	2	3	1	2	1	1
5	Bodák Gyovai József	2	3	3	3	3	3	3	2	2
	Császár József	1	1	2	1	1	2	2	m	2
	Csikós Elek	2	3	3	4	2	3	3	3	2
	Czigler Károly	1	2	2	2	1	2	2	1	1
	Dullien Tibor	2	3	2	2	2	2	2	2	1
10	Eperjessy Sándor	1	3	3	2	2	3	2	2	1
	Erdősi György	3	4	3	3	3	3	3	1	2
	Fábián György	1	2	3	2	1	2	2	1	1
	Flesch István	2	2	1	3	3	3	3	1	1
	Gáll István	2	2	1	2	2	1	1	1	1
15	Goda János	1	2	3	2	2	2	3	2	1
	Göhner Adolf	1	3	2	3	3	3	3	2	1
	Göndör Ferenc	2	2	3	3	2	3	2	1	1
	Grünhut Kornél	2	1	2	1	2	2	2	m	1
	Haintz Alajos	3	3	3	3	3	3	3	1	2
20	Heller Imre	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Horchler Nándor	2	2	2	2	1	2	2	1	1
	Illés Endre	2	3	2	3	2	3	3	2	2
	Jakab Albert	1	3	4	4	2	3	3	3	1
	Kalmár Alajos	2	1	2	1	2	2	2	1	1
25	Kaufmann Antal	2	1	2	1	2	2	2	2	1
	Kofron Béla	2	3	2	3	2	3	3	2	1
	Kolos Andor	2	1	2	2	2	2	2	2	1
	Krompecher György	1	1	1	1	2	2	1	1	1
	Kurz Gyula	2	3	3	2	2	3	3	2	1
30	Lutrov István	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Mader Ödön	2	2	2	3	2	3	3	2	2
	Mátés János	2	3	3	1	3	3	3	3	1
	Mitrán József	1	2	1	3	3	2	2	2	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Matematika	Rajz. geometria	Testgyakorlás	Magaviselet
	Mayer István ism.	3	4	3	3	3	3	3	1	2
35	Novák László	1	1	3	2	2	2	2	1	2
	Ormos János	2	1	4	3	1	3	3	2	2
	Paksi Sándor	1	3	4	3	2	3	3	1	1
	Pásztó Pál	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Rappensberger László	2	3	3	3	2	3	3	2	1
40	Robitsek Antal	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Róth József	3	3	3	4	2	3	3	3	1
	Schreyer Rezső	1	2	2	2	3	3	3	1	1
	Sebecic József	2	3	2	2	3	2	2	1	1
	Simon Ferenc ism.	3	4	3	4	3	3	3	1	2
45	Simson Tamás	3	3	2	4	3	3	3	2	2
	Sommer Imre	1	2	3	2	3	2	3	1	1
	Spiczer Imre	2	3	3	3	2	3	3	1	2
	Springer Ferenc	3	3	2	3	2	3	3	1	1
	Steiner László	2	1	2	1	2	2	2	2	1
50	Sugár Ferenc	3	3	3	4	3	3	3	3	1
	Szabó Mihály	3	3	4	3	3	3	3	1	1
	Tapalaga Ernő ism.	1	3	4	2	2	3	3	1	1
	Tasnády Tibor	1	3	3	3	2	3	3	2	1
	Tauschek József	2	2	4	3	3	3	3	2	2
55	Tóth László	2	3	3	3	2	3	3	2	1
	Unger Vilmos	1	2	2	2	2	2	2	1	1
	Wankó Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Weninger Károly	1	2	2	1	2	2	2	2	1
	Wewerka László	1	3	3	3	2	2	3	2	1
60	Zuzán Ferenc	2	4	4	3	3	3	3	3	2

Kimaradt: Helyi Gyula ism.

Összesen: 61.

II. B) osztály.

Osztályfőnök : *Jeanplong Győző.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Matematika	Rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Anderkó István	2	3	3	1	1	3	3	2	2
	Arnoul Frigyes	1	2	1	2	1	3	3	1	1
	Avar Árpád	3	3	3	3	3	4	3	2	1
	Berényi Antal	1	2	3	1	2	2	2	2	1
5	Bergel Géza	2	2	2	3	2	2	2	2	1
	Brachfeld Endre	3	1	1	1	2	3	3	1	1
	Busztin Béla	1	1	1	2	2	3	2	2	1
	Büchler Ernő	1	3	2	2	2	3	2	2	2
	Dittrich Ottó	2	3	1	3	2	3	2	2	2
10	Erbler Viktor	2	3	3	4	2	4	3	2	2
	Faragó János	3	3	4	4	3	4	3	2	1
	Fekete Zoltán	2	3	3	3	3	2	3	2	2
	Feuereisen László	2	3	3	4	2	3	3	2	2
	Fircsa László	2	1	3	2	2	2	2	2	1
15	Formanek Károly	2	3	4	4	3	3	4	m	1
	Fridrich Vilmos	2	3	3	2	2	3	3	2	2
	Friedmann Endre	2	3	3	3	3	4	4	2	2
	Fuchs József	2	3	4	3	3	4	3	2	2
	Ganther Vilmos	1	3	1	2	2	2	2	2	1
20	Gruber József	2	3	1	2	2	3	3	2	2
	Gyárfás János	2	3	3	3	2	3	3	3	1
	Győző Péter	2	2	1	3	2	1	3	2	1
	Hinleder Fels Zoltán	1	1	2	1	1	1	1	1	1
	Holló Ferenc	2	3	3	2	2	3	2	2	1
25	Illés Béla	2	3	3	3	1	3	3	1	2
	Kaynár Gyula	2	3	3	3	3	3	2	1	1
	Kerék István	3	4	3	4	3	4	3	2	2
	Klos Pál	3	3	1	3	2	3	3	2	2
	Koch Henrik	3	3	2	3	3	4	4	2	1
30	Koppel Árpád	3	3	2	3	3	3	3	2	1
	Kotasz Pál	3	3	3	3	3	4	3	2	2
	Kovácshegyi Imre	2	3	2	2	3	3	3	2	2

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mathematika	Rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Landesz Lajos	2	3	3	3	2	3	2	1	1
	Leidenberger Zoltán	1	2	1	2	2	3	3	1	1
35	Lippai Károly	2	3	2	3	3	3	3	2	2
	Lomoschitz Károly	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Naményi Zoltán ism.	1	3	4	2	3	3	3	2	1
	Páncél György ism.	2	4	4	4	3	4	3	1	1
	Pénzes István	1	3	2	3	2	2	2	2	1
40	Petrás Gyula	3	3	3	2	2	3	2	1	1
	Prohászka Ottó	2	2	2	2	3	3	3	2	2
	Reisz Vilmos	1	2	1	2	2	1	1	1	1
	Róna József	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Schiessl Ernő	1	1	1	1	1	1	1	1	1
45	Schürger János	3	2	3	2	2	3	2	1	1
	Schütz Jenő	1	3	3	2	2	1	2	1	1
	Schwancer Pál	3	4	3	4	2	3	3	3	1
	Seidl Károly	3	4	4	3	3	4	4	2	2
	Simon János	3	4	4	4	3	4	4	1	2
50	Steinoch József	3	3	3	2	3	3	3	2	1
	Szabó Lajos	2	3	3	1	3	3	3	2	1
	Szöllősi István	2	2	2	1	2	3	3	2	2
	Szupp Emil	2	2	2	2	2	3	2	1	1
	Trivunyagity Tivadar	1	3	3	1	1	3	3	1	2
55	Turcsan Alfréd	2	3	3	2	3	3	2	1	1
	Veisse Ernő	2	2	1	3	2	2	3	2	1
	Weidlich Géza	3	3	1	3	2	3	3	2	1
	Winkler Oszkár	2	3	3	3	3	3	3	2	1
	Zuber Jenő	3	3	2	2	3	3	3	2	2

Kimaradtak: Haffner Károly, Oroszlán György.

Összesen: 61.

III. A osztály.

Osztályfőnök: *Benda Jenő.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Földrajz	Természettan	Mathematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Andor Tibor	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2
	Bajcz István	1	2	2	2	1	1	1	2	2	1	1	1
	Barkó Károly	1	2	2	2	1	1	2	2	2	3	m	1
	Benedek Ernő	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1
5	Bergmoser Ágoston	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	1	1
	Borsos István	1	2	3	2	2	2	2	2	2	3	2	1
	Conrad Ottó	1	2	2	1	2	2	1	3	3	3	1	1
	Csapó Géza	2	3	2	2	2	2	3	3	4	2	3	1
	Deák János	2	3	4	3	2	3	2	3	3	1	2	2
10	Deckmann Gyula	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2
	Deschka József	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Dorschner János	2	2	2	3	2	2	1	3	2	1	2	1
	Emmer Jenő	2	3	3	3	2	2	2	3	2	2	1	1
	Faludi Ernő	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2	1	1
15	Formanek Imre	3	3	3	3	4	3	3	4	3	3	2	2
	Freud Károly	2	2	2	1	2	3	2	2	2	1	m	1
	Gárdos Miklós	2	2	2	2	3	2	3	2	2	3	1	2
	Gebauer Antal	2	3	2	3	2	2	2	3	3	2	2	1
	Gerőfi Ferenc	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	m	1
20	Guntner Konrád	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	1	1
	Hinek József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Hinléder-Fels Jenő	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Horváth József	2	2	2	3	1	2	1	2	1	2	m	1
	Illés Pál	2	2	2	2	3	2	2	3	2	1	m	1
25	Kunz Károly	3	4	3	3	3	2	3	3	3	2	1	2
	László Róbert	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Littvay Dezső	3	3	3	3	2	3	3	4	3	2	3	2
	Lukács Ferenc	1	1	2	3	1	2	2	1	2	2	1	1
	Mahunka Sándor	2	3	3	3	1	2	2	2	2	3	2	1
30	Marczell Lajos	1	2	3	1	2	2	2	3	3	2	3	1
	Máthé József	3	3	3	3	3	2	3	3	2	1	1	1
	Müller László	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Földrajz	Természettan	Mathematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Nagy László	2	2	2	2	2	3	1	2	2	2	2	2
	Palotay Ödön	2	2	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1
35	Payer Ferenc	1	2	2	2	2	2	1	2	2	3	2	1
	Petrás István	2	3	2	2	1	1	3	3	2	2	2	1
	Pflum Ferenc	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Pongrácz Vilmos	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	1
	Prinner Lajos	2	1	2	3	2	2	2	3	3	3	3	1
40	Reichels Sándor	2	2	3	3	1	3	3	4	3	3	3	2
	Reuss Pál	1	2	2	1	1	1	2	1	1	2	1	1
	Rosenberg István	2	2	3	1	1	2	2	2	2	2	1	1
	Schäfer Zoltán	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Schimerlik László	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1
45	Schleisz Andor	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1
	Solymossy Endre	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1
	Szabó Béla	3	4	4	3	3	3	4	4	4	2	3	2
	Szalféter László	3	3	3	3	3	3	3	4	3	1	3	2
	Teőke Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
50	Török István	3	3	3	2	2	1	3	3	3	3	1	2
	Verden Ferenc	2	3	3	2	2	2	3	3	2	2	2	1
	Vincze Sándor	3	3	3	3	2	2	2	3	2	2	2	1
	Winkler Antal	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Worell György	3	3	3	3	2	3	2	3	2	1	2	1
55	Zwolenszky Aladár	2	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2

K i m a r a d t a k : Beck Mihály, Kessler Konrád, Paura Richárd, Roth Imre, Tartler Alfréd.

M a g á n t a n u l ó k : Csulay Vilma, Gulyás Géza (vizsgálatlanok m.).

Összesen : 62.

III. B) osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Cserey Adolf.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Földrajz	Természettan	Matematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Auracher József	2	2	3	3	2	3	2	3	2	2	1	1
	Bachmann Rezső	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	2	1
	Bőhm István	3	3	3	3	4	3	3	4	3	3	2	2
	Bosnyák Vilmos	2	3	3	3	1	2	2	3	2	1	1	1
5	Budaházy István	1	2	2	1	1	2	1	2	2	1	1	1
	Csikos István	2	3	4	2	2	2	3	3	3	3	3	1
	Eisensehr Károly	1	3	2	2	2	2	1	3	3	3	1	1
	Fiala Antal	1	3	3	3	3	2	1	4	3	2	1	1
	Frank János	3	3	4	4	4	3	3	4	3	3	2	1
10	Frech Ferenc	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	1	1
	Fridrich János	2	3	3	3	2	1	2	3	1	1	1	1
	Ftacsik Béla	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Glück Gyula	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	m	2
	Grosz Béla	3	2	1	2	3	2	3	3	3	2	2	2
15	Henter László	1	2	3	2	2	2	2	3	3	2	m	1
	Holló Károly	2	3	3	3	3	3	2	3	2	2	1	1
	Hudik Kálmán	1	2	3	2	1	2	1	1	2	2	1	1
	Keller Ferenc	1	3	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2
	Klein Kornél	2	3	2	2	1	1	3	3	2	2	2	1
20	Kocsis János	2	3	4	3	3	3	3	4	3	2	1	2
	Lányi Lajos	2	1	2	1	2	2	1	1	2	2	2	1
	Meiszner József	2	3	2	3	2	2	2	3	3	2	1	1
	Merzlanovich Ferenc	3	3	3	3	3	2	3	4	3	2	2	1
	Mindler József	3	3	3	4	4	3	4	4	3	2	2	1
25	Ney Imre	2	3	3	2	2	2	3	3	3	3	1	2
	Racher Imre	3	3	4	3	3	2	3	4	2	2	1	2
	Röper Lipót	1	2	2	3	3	3	2	2	2	2	1	1
	Sallay Józs f	1	2	3	2	2	2	1	3	2	1	2	1
	Schreiber Károly	3	3	4	3	3	3	3	4	3	3	2	2
30	Spitzer László	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	2
	Steinberger Dezső	2	2	3	3	2	2	4	3	3	3	2	2
	Tischler Géza	1	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Földrajz	Természettan	Mathematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Török István	1	2	3	1	1	2	1	3	3	2	2	1
	Varga József	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1
35	Vargha Emil	3	2	3	2	1	2	3	3	1	1	2	1
	Vittek József	1	1	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1
	Weisz Károly	3	3	3	3	2	2	3	4	3	3	2	2
	Wimmer Ferenc	3	3	4	3	3	3	3	4	3	2	m	2

Kimaradt: László Márton.

Magántanulók: Engerth Ágoston és Telcs Pál (vizsgálatlanok m.), Studer Jenő, Wildmann László.

Összesen: 43

IV. A. osztály.

Osztályfőnök: *Homonnai Imre.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Matematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Balkay Andor	1	2	2	1	3	2	3	4	2	2	2
	Bejczy Lajos	1	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1
	Benkő Pál	3	3	4	3	3	2	4	3	2	1	2
	Csapó Rezső	1	3	3	4	3	2	4	3	1	2	1
5	Dlabács Emil	2	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1
	Fenyvesi Gábor	2	3	3	3	2	2	3	2	2	2	2
	Fiala Jenő	1	1	2	3	2	2	3	2	2	2	1
	Fischer István	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2
	Formanek József	1	3	4	3	3	3	4	3	2	3	1
10	Fransovich Frigyes	2	2	2	3	2	3	3	3	2	2	1
	Gerőfi Jenő	2	2	2	2	3	2	3	2	2	2	1
	Gottlieb László	2	3	3	3	3	1	3	3	3	3	1
	Hoder Antal	2	2	2	3	2	2	2	2	1	2	1
	Hollós Jenő	2	3	3	2	3	2	3	3	1	3	2
15	Holzapfel Ágoston	2	4	4	4	4	3	4	4	2	3	1
	Kellner Zoltán	3	3	4	4	3	2	4	4	3	2	1
	Kertész Zoltán	2	3	3	4	3	2	4	3	2	3	2
	Klein Kálmán	1	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1
	Kmetty Árpád	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	1
20	Korent Károly	2	3	3	3	3	3	4	3	3	2	1
	Kozma Tibor	2	3	4	3	3	3	4	3	3	2	1
	Kristóf Sándor	1	3	3	3	1	2	2	2	2	1	1
	Kurcz Mihály	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Maier István	1	2	2	2	1	1	3	1	1	1	1
25	Mártonfi Vilmos	2	3	3	3	4	3	4	3	3	3	1
	Mihályi József	3	3	3	3	3	2	3	3	2	m	1
	Molder Gyula	3	3	3	4	2	3	4	3	3	3	1
	Nagy József	2	2	3	3	2	2	3	3	2	1	1
	Ormos Emil	2	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2
30	Paulovits Gyula	3	2	4	3	3	2	3	3	3	3	1
	Pikler György	1	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2
	Polgár György	1	1	2	1	2	1	2	3	3	2	1
	Radicke Helmuth	3	4	3	4	4	3	3	3	2	3	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Matematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Riboli Alfonz	1	2	3	3	2	2	3	3	3	1	1
35	Schlesinger Richárd	2	3	3	2	4	2	3	3	2	3	2
	Schmid Rudolf	1	1	1	1	1	1	1	1	1	m	1
	Singer István	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1
	Stern Emil	2	3	3	3	3	3	4	3	2	3	2
	Strauch Béla	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1
40	Supp Kálmán	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1	1
	Szegő Géza	1	3	3	1	3	2	3	3	2	2	1
	Szuk Géza	2	2	3	1	3	2	3	1	1	1	1
	Tomcsik Tibor	1	1	2	2	1	1	3	2	2	2	1
	Tordai Vilmos	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2	1
45	Varga Miklós	1	1	2	2	1	1	2	2	2	m	1
	Vörös Ferenc	2	2	2	3	2	2	3	3	2	m	1
	Weisz István	3	3	4	4	4	3	4	3	3	3	1
	Weisz Richárd	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1
	Wohl István	1	3	3	3	3	2	3	3	1	2	1

Kimaradtak: Ádám János, Szauberer Ferenc.

Magántanulók: Abonyi Irén, Abonyi Ilona, Denman Harry.

Összesen: 54.

IV. B. osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Girsik Géza.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Matematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Adam Aladár	2	2	3	3	2	2	3	2	2	1	1
	Akantisz Miklós	3	3	4	4	3	2	4	3	1	1	2
	Arányi Kornél	1	1	2	3	1	2	2	1	1	2	1
	Balogh Kálmán	3	3	3	3	3	2	3	3	3	3	2
5	Beer Vilmos	1	2	2	2	2	2	3	2	1	2	1
	Bertl Emil	2	3	4	4	4	3	4	4	2	2	2
	Bogdán László	3	3	4	4	3	2	3	3	2	1	2
	Borsos László	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Deák György	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1
10	Dévény Jenő	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Durst Rikárd	2	2	2	2	2	2	3	3	2	1	1
	Ertl Miklós	1	2	2	2	2	2	3	2	1	2	1
	Fehér János	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Gregorich Dezső	2	3	3	3	2	2	3	3	3	1	1
15	Gromusz Pál	2	3	3	3	3	2	3	3	2	m	1
	Höchtl Ferenc	2	2	2	1	3	2	3	2	2	2	1
	Jankó Alajos	1	2	3	3	2	2	3	2	2	1	1
	Jedovszky Jenő	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1
	Jovanovics Emil	1	1	3	2	2	2	2	2	3	2	1
20	Kárász Aladár	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1
	Kautezky-Larder Dezső	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1
	Kellner Nándor	1	1	2	1	1	1	2	2	2	2	1
	Kis Gyula ism.	3	2	3	3	3	2	3	2	2	1	1
	Kollár Károly	1	2	1	1	1	2	2	1	1	2	1
25	Kovács Miklós	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1
	Kovács Sándor	2	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Kuncze Béla	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2
	May Ervin	2	2	2	2	2	2	3	2	2	1	1
	Németh Miklós	2	2	2	2	2	2	2	2	2	m	1
30	Pálfi Károly	3	3	3	2	3	2	3	2	2	1	1
	Patz Béla	2	2	2	3	1	2	2	1	1	1	1
	Plesz Pál	2	2	2	3	3	1	4	3	4	3	1
	Rokken Imre	2	3	3	2	2	3	3	2	2	1	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Mathematika	Rajzoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Róna Miklós	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
35	Rosenzweig Ferenc	2	3	3	2	3	2	3	2	2	2	1
	Roszkovetz Antal	2	3	4	2	3	2	3	3	2	1	1
	Schiffler Béla	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	1
	Schnitzler Hellmuth	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1
	Sipos László	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1
40	Stein József	2	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Steinnoch Ferenc	3	3	3	4	3	3	4	3	2	3	1
	Straub Tibor	1	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1
	Szabó Jónos	2	2	3	3	2	2	3	2	2	2	1
	Tomann Lajos	1	2	3	2	3	2	3	3	2	3	1
45	Tóth József	2	2	3	2	2	2	3	3	2	2	1
	Török László	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Weisz Zoltán	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Wewerka Géza	2	3	3	3	3	2	4	3	2	3	2
	Winter József	2	3	3	2	2	2	3	3	2	1	1
50	Zeller Róbert	3	3	2	3	3	2	3	3	3	2	2
	Zubcsek János	1	2	2	3	2	2	3	2	2	1	1

K i m a r a d t a k: Braida Jenő, Fehér Róbert, Spengler Károly.

M a g á n t a n u l ó: Nagy Ádám.

Összesen: 55.

V. osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Jánosi Béla.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természetrajz	Vegy- és ásványtan	Mathematika	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Baldinger Márton	2	2	3	2	2	3	3	3	2	1	1
	Bánó Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Bogsch István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Bokody Zoltán	1	2	3	2	2	2	2	3	2	1	1
5	Boronkay Ákos	1	2	2	1	1	2	1	2	1	1	1
	Borsos Endre	1	2	3	3	1	2	1	2	3	2	1
	Buday Elemér	1	2	3	2	3	2	1	2	2	1	1
	Cserna Sándor	2	3	4	4	3	4	3	4	2	2	1
	Csima Béla	1	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1
10	Dorschner József	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	1
	Dziki Ervin	1	1	1	1	1	1	1	2	1	m	1
	Egey István	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Fekete Gábor	2	2	2	2	2	3	2	2	3	1	1
	Gelléri Miklós	2	2	3	1	2	4	2	2	3	1	1
15	Görgey Tivadar	2	2	3	3	2	2	2	3	3	2	1
	Hangel Andor	2	3	4	4	2	3	2	4	3	3	2
	Horváth Pál	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2	1
	Huhn Ferenc	3	3	2	4	2	3	2	3	3	m	1
	Huszár Lajos	2	3	3	4	3	3	2	3	2	m	1
20	Illés Aladár	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2
	Illés Elemér	2	2	3	3	2	3	2	3	2	2	1
	Istók János	2	3	3	3	4	3	2	4	2	2	2
	Jancsó Vilmos	3	3	3	4	4	3	2	4	3	2	2
	Kafka Albert	1	2	3	4	3	2	2	3	2	1	1
25	Kafka Gusztáv	1	3	2	2	3	2	2	3	2	2	1
	Kántor István	1	2	3	1	1	2	2	2	2	1	1
	Kappel József	2	2	3	3	2	3	2	2	2	2	1
	Kovartsik Lajos	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Kresslbauer Gyula	3	3	3	2	2	3	1	3	3	2	1
30	Krizanovic János	2	2	2	3	2	3	2	3	3	2	1
	Landesz Béla	2	3	3	3	3	2	2	3	2	2	1
	Lantos Iván	2	3	4	3	3	3	1	3	1	2	1
	László István	3	3	2	2	3	3	2	3	3	2	2

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természetrajz	Vegy- és ásványtan	Mathematika	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Lengyel István	2	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1
35	Loránt László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Mader Marcell	2	2	2	2	2	3	3	3	3	1	2
	May Ottó	2	3	3	2	3	3	2	2	2	2	1
	Mühlroth János	1	3	1	3	2	3	2	3	2	2	1
	Nedelkovits István	2	3	3	2	3	2	2	3	2	2	1
40	Posch Gábor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Rokken János	2	2	3	2	3	3	2	3	2	2	1
	Rolf Aladár	1	3	3	3	3	3	2	3	2	1	1
	Rónai Sándor	3	3	3	3	2	3	3	3	3	1	1
	Rosenberg Gusztáv	2	2	2	3	3	3	2	3	3	1	1
45	Sadecky János	2	3	2	2	2	2	2	2	3	2	1
	Schaupner Nándor	2	3	3	4	2	2	2	3	2	2	1
	Schedel Emil	2	2	3	2	2	2	1	2	1	1	1
	Schön Tibor	3	2	3	1	3	1	2	2	3	2	1
	Szalféter Ede	2	3	2	2	2	1	2	3	2	2	2
50	Széchényi Lajos gróf	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
	Szüts György	3	3	3	3	4	3	2	3	3	2	1
	Timár István	1	2	3	2	1	2	1	2	2	2	1
	Udránszky Elemér	1	1	2	2	2	2	1	2	3	2	1
	Wohl György	1	2	2	1	1	2	1	2	2	2	1
55	Zboray László	1	3	3	3	2	2	1	3	2	2	1

Kimaradtak: Bersuder Sándor, Schleisz József.

Magántanulók: László kir. herceg, Ellinger Andor (vizsgálatlan m.), Jovanovits Borivoj.

Összesen: 60.

VI. osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Kresznerics Károly.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Vegy- és ásványtan	Természettan	Mathematika	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Almási István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Árkay Bertalan	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1	1
	Balkay László	1	2	2	1	2	1	1	1	1	2	1	1
	Baranyai Béla *	2	2	1	2	2	2	2	3	2	2	2	1
5	Bácskai Antal	2	3	3	4	3	1	2	3	3	3	2	2
	Beck Ferenc	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1	2	1
	Brindza József	3	3	3	3	2	3	2	3	2	1	2	1
	Budaházi Zoltán	2	3	2	3	2	1	1	3	3	2	2	1
	Dietl Hubert	2	3	1	3	1	3	2	3	3	2	2	2
10	Fényes Iván	1	2	3	1	1	1	1	2	1	2	1	1
	Fischer György	2	3	2	3	3	2	2	3	3	2	1	1
	Forster Károly	3	4	2	4	4	3	2	4	3	2	1	2
	Földes Dezső	1	3	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1
	Förstner Dénes	2	2	2	2	2	1	2	3	3	1	2	2
15	Gerőfi György	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	2	1
	Görgey Zoltán	2	2	3	3	3	3	2	3	3	1	2	1
	Herqui Frigyes	3	3	2	3	2	2	2	3	3	2	2	1
	Horváth Andor	2	2	3	3	1	3	2	2	2	2	2	1
	Jakab Árpád	1	2	3	3	1	1	2	2	2	1	2	1
20	Katona Dezső	1	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1	1
	Keresztes Mihály	2	3	3	3	2	2	2	3	3	2	1	1
	Kollár Dénes	1	3	2	2	2	3	2	3	2	2	2	1
	Kont Ipoly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	m	1
	Kunz Ferenc	2	2	2	3	2	1	2	3	3	2	1	1
25	Kürti István	3	3	3	4	2	3	2	3	3	2	m	2
	Lang Félix	2	3	1	4	3	2	2	2	1	2	2	1
	Lózsi Károly	1	1	2	2	1	1	2	2	2	2	1	1
	Lukács Andor	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1
	Maier Győző	1	3	2	2	2	3	2	3	3	3	m	1
30	Mártonfi Zoltán	2	3	3	2	2	1	2	3	3	2	2	1
	Meitner László	3	3	2	3	3	2	3	3	2	1	m	2
	Oszoly Kálmán	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Rehák Sándor	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Vegy-és ásványtan	Természettan	Mathematika	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Reuss László	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1	1	1
35	Rostás Ernő	3	3	1	2	3	2	1	3	2	3	2	1
	Roxin János	1	3	3	3	3	3	2	3	3	1	2	1
	Schäffer József	3	3	3	4	4	3	3	4	3	3	2	1
	Spányi Ernő	2	3	3	3	3	2	2	3	3	3	1	2
	Steinlen Andor	2	3	2	1	2	2	2	3	2	2	2	1
40	Szőnyi Gyula	3	2	2	1	2	2	2	3	2	3	2	2
	Takáts István	2	3	3	2	2	3	2	2	1	2	1	1
	Unger Károly	2	3	3	2	1	2	2	2	2	1	1	1

*) Hadbavonult 1917 március hó 10-én.

Kimaradtak: Berger József, ifj. Bodnár Richárd, Kovács Gyula, Silbermann László.

Magántanulók: Eisnicz Zsigmond, Felföldy Béla, Karrasch János, Krebs Ottó, Reidner Oszkár, Szászy István.

Vizsgálatlan maradt magántanulók: Ehrlich Ottó, Galba József, Jovanovics Borivoj, Mayer László.

Összesen: 56.

VII. osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Heller Bernát.*

Sorszám	A tanulo neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Franeia nyelv	Történet	Vegy- és ásványtan	Természettan	Matematika	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Angyal Alfréd	2	3	2	2	2	2	3	3	3	3	1	2
	Ádám József	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2
	Balogh István	1	2	2	1	2	2	3	3	2	3	1	1
	Binder Pál	1	2	2	2	2	1	3	3	3	2	2	1
5	Blau Imre	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	1	1
	Boros Ádám	1	2	3	3	3	1	4	4	3	3	3	1
	Cserháti Sándor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Csima László	1	2	3	3	1	1	3	3	2	1	1	1
	Czibulka Aurél	2	3	3	3	2	2	3	3	3	2	1	1
10	Dögl Jenő	2	3	3	3	3	2	4	4	3	3	1	1
	Durst Rezső	2	3	2	3	2	1	3	3	3	3	2	1
	Epperlein Oszkár	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	1
	Erlinger Valter	3	3	2	3	2	1	3	3	3	3	2	2
	Eschenbach Ernő*)	2	3	3	3	2	2	3	3	3	2	2	1
15	Fekete György	1	1	2	1	1	1	2	1	2	3	1	2
	Flory Ottó	2	3	3	2	3	2	3	4	2	2	2	1
	Fridrich Aladár	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	1	1
	Friedl Jenő*)	1	3	2	3	3	1	3	3	3	2	2	1
	Fuchs Frigyes	2	2	1	1	2	2	4	4	3	2	2	1
20	Gál Ferenc *)	2	3	4	3	4	3	4	4	3	3	2	2
	Gras Viktor	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1
	Halász István	1	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Halász Kálmán	1	1	2	1	1	2	1	2	1	1	2	1
	Haltenberger Tibor	1	3	2	2	2	2	3	3	3	3	1	1
25	Holló Aurél	2	2	2	2	1	2	3	4	3	3	1	1
	Homola Lajos	2	2	3	3	2	2	3	4	3	2	1	1
	Kárász László	1	2	3	1	1	2	2	1	2	3	2	1
	Kidál Vilmos*)	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	1	1
	Kliment István	1	2	2	2	1	1	3	3	3	2	2	1
30	Kollár Gyula	2	2	4	3	3	2	3	3	3	2	1	2
	Konok Péter	2	2	2	2	1	1	2	3	2	1	1	1
	Kviatkofszky Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Lélek József*)	3	3	4	4	3	3	4	4	3	3	3	2

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Vegy-ésásványtan	Természettan	Matematika	Ábrázológeometria	Szabadkézi rajz	Testgyakorlás	Magaviselet
	Mader Miklós	2	3	3	2	2	3	4	4	3	2	2	1
35	Maier Andor*)	1	3	4	3	3	3	3	4	3	3	2	2
	Mannás István	2	3	3	3	2	2	4	4	3	2	1	1
	Markovics Sándor	1	1	2	1	1	1	3	2	2	1	2	1
	Mayer István	1	1	1	3	1	1	2	3	2	2	1	1
	Mártonfi István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
40	Reischl Ferenc	1	3	3	3	2	1	3	3	2	3	2	2
	Reuss Endre	1	2	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1
	Ries Géza	1	2	3	2	1	2	3	2	2	2	1	1
	Samu Ferenc*)	3	3	4	4	3	3	3	4	3	2	2	2
	Schlesinger Egon	2	3	3	3	2	2	3	3	3	2	1	2
45	Singer Kurt	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	m	1
	Somody Pál	2	2	3	3	1	2	4	3	3	1	2	2
	Szalóki Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Tischler Emil	2	2	3	3	2	2	3	3	3	2	1	1
	Topscher Béla	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	2	1
50	Umlauf Lajos*)	2	3	3	2	2	2	3	3	3	1	1	2
	Waller Richard	1	1	1	1	1	1	3	3	2	1	2	1
	Weisz Arnold	1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	1
	Zecher László*)	2	3	3	3	2	3	3	3	2	2	1	1
	Zelenka Lajos	1	2	3	3	1	2	4	4	3	3	2	1

A *-gal jelölt tanulók hadbavonultak.

Magántanulók: Csáki Erik, Csermák Sándor, Lammel Lajos, Opprecht Károly, Pusztai József (hadi önkéntes), Radnai Ferenc, Richter István, Szabó József (vizsgálatlan m.).

Kimaradtak: Ambrózy György, Hilmi Rifaat Ahmed és Schaschetzy Jenő magántanulók.

Összesen: 65.

VIII. osztály.

Osztályfőnök: *Dr. Koczogh András.*

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Mathematika	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Bölcsészeti előtan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Aich Hubertus*	2	3	3	2	2	3	3	3	1	2	2	1
	Balog György*	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	1	1
	Benedek Róbert*	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Beranek Ferenc*	1	2	3	2	2	1	3	2	2	2	1	1
5	gróf Béldi Ferenc*	1	2	3	2	2	2	3	3	2	3	2	1
	Bokodi Gyula*	1	2	3	2	2	1	2	2	2	2	1	1
	Csermák Sándor*	1	1	2	2	2	3	3	3	2	2	m	1
	Dudás József	2	2	3	3	2	2	3	3	3	3	2	1
	Fekete Sándor	2	1	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2
10	Fenyvesi Zoltán	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	1
	Fischle János*	1	3	3	3	3	3	3	3	2	2	1	1
	Fuchs György*	1	1	1	1	1	2	1	1	2	1	2	1
	Goldberger Ödön	2	3	3	2	2	1	2	1	1	2	1	2
	Halász Gyula	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1
15	Hankó Gyula	1	1	1	2	1	2	3	2	2	2	2	1
	Hegedüs Aladár*	2	3	4	2	2	3	3	3	2	3	2	1
	Horváth Béla	2	2	3	3	2	3	3	3	3	3	m	1
	Horváth Károly*	1	2	3	3	2	2	3	3	2	1	2	1
	Jancsó Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2
20	Jancsó Miklós*	1	1	2	1	1	1	2	2	1	2	1	1
	Kindl Ferenc	2	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2
	Kirch Rudolf*	2	2	2	2	3	3	3	3	2	2	2	1
	Kliment Emánuel*	2	3	2	3	3	3	3	2	2	3	1	2
	Klinszky Ferenc*	2	2	3	1	2	3	2	2	1	3	1	1
25	Krén Ferenc *	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1
	Kuzmann Gyula *	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	1	1
	Lázár Imre	2	2	2	3	2	2	3	3	3	2	2	1
	Lehel Andor*	2	2	2	3	3	3	3	2	2	3	2	1
	Maschauser László	2	1	2	2	1	3	3	3	2	2	2	1
30	Mlaker György	1	2	1	2	2	2	3	3	2	2	2	1
	Neuschlosz Ernő*	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2
	Osoha László*	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
	Steller Sándor	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	m	1

Sorszám	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történet	Természettan	Mathematika	Ábrázoló geometria	Szabadkézi rajz	Bölcsészeti előtan	Testgyakorlás	Magaviselet
	Szmik Viktor	1	1	3	1	2	2	2	1	1	2	1	1
35	Szmodis József	1	1	3	2	2	2	3	3	1	2	m	1
	Vajda Jenő*	1	1	3	1	2	2	2	2	2	2	1	1
	Várady László*	2	2	3	3	2	3	3	2	1	2	1	1

A *-gal megjelölt tanulók hadbavonultak

A VII. osztályból a VIII. osztályos tanfolyamra átléptek: Eschenbach Ernő, Friedl Jenő, Kidál Vilmos, Umlauf Lajos, Zecher László.

Magántanulók: Brunner István, Búcz Béla, Fritz Imre, Krétter János, König József, Lammel Lajos, Miklóssy Pál, Paál Klára, Richter István, gróf Zichy Endre.

Összesen: 52.

IX.

Jelentés az érettségi vizsgálatokról.

Az érettségi vizsgáló-bizottság intézetünkben ebben a tanévben négyszer ült össze, mindannyiszor *dr. Szekeres Kálmán* kir. igazgató elnöklete alatt.

a) 1917 január 26-án a nagymélt. Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium 8689/1917. V. sz. rendelete alapján az 1898. évben született s 1917 január 29-én hadbavonuló 6 tanulónak az érettségi-osztályzatait állapította meg a bizottság.

b) 1917 március 10-én az 1899. évben született s a sorozáson bevált 18 tanuló vonult be a katonasághoz. Ezek a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium fenti 8689/1917. V. sz. rendelete alapján 1917. március 2-án tettek szóbeli érettségi vizsgálatot.

c) 1917 április 16-án 5 tanuló vizsgázott, akik, mint 1899. évi születésű VII. osztályos tanulók, fegyveres szolgálatra alkalmasaknak találtattak, a VII. osztály sikeres elvégzése után átléptek a VIII. osztályba s a nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium 1917 február 20-án kelt 2257. eln. sz. rendelete alapján 6 heti tanfolyamon vettek részt s ezután szóbeli érettségi vizsgát tettek.

d) A rendes érettségi vizsgálatokat 1917 május hónapban tartottuk meg. Az írásbeli vizsgálatok május 14., 15. és 16-án, a szóbeli vizsgálatok pedig május 29-én és 30-án voltak.

A tanker. kir. Főigazgató úr a következő írásbeli tételeket tűzte ki:

I. *A magyar nyelv és irodalomból:* Ádám szerepe »Az ember tragédiájában.«

II. *Német nyelv és irodalomból:* 1. Die slovenische Sage von unserem König Mathias Corvinus (fordítás). 2. Deutsche Dichter über die französische Revolution (szabad tétel).

III. *A mennyiségtanból:* 1. *Algebrából:* Egy atya végrendeletében 30.000 K-t hagyott hátra 3 éves fiának azzal a kikötéssel, hogy az összeget 4%-os évi utólagos kamatozásra helyezzék el s minden évvégén 2%-ot vonjanak le belőle a gyermek neveltetés költségeinek fedezésére. Mekkora összeget adhatnak ki a fiú 20-dik évében neveltetési célokra és milyen összeget kapott kezébe, mire nagykorú lett?

2. *Geometriából:* Egy egyenes csonkakúpalakú tartály helyett olyan vele egyenlő magasságú hengeralakút készítenek, melynek alaplapsugara számtani középarányosa a csonkakúp alap- és fedőlapsugarainak. Mekkora térfogati hibát követnek el? (Számadatok: $R = 2.15$ m., $r. = 1.96$ m., $m. = 4$ m.)

Kimutatás azokról a tanulókról, akik az 1916/7. tanévben az érettségi vizsgálatot sikeresen kiállották.

	A tanuló neve	Születésének helye és éve		A vizsgálatnál nyert osztályzat fokozata	Melyik pályára készül?
	A) Hadbavonultak 1917. január 29-én:				
	Benedek Róbert . . .	Budapest	1898.	jól érett	gépészmérnöki
	Fuchs György . . .	Budapest	1898.	jelesen érett	vegyészmérnöki
	Hegedüs Aladár . . .	Budapest	1898.	érett	katonai
	Kliment Emánuel . .	Budapest	1898.	érett	gépészmérnöki
5	Kuzman Gyula . . .	Budapest	1898.	jól érett	orvosi
	Lehel Andor	Budapest	1898.	érett	gépészmérnöki
	B) Hadbavonultak 1917. március 10-én:				
	Aich Hubertus . . .	Budapest	1899.	érett	vegyészmérnöki
	Balog György	Nyárasgorond	1899.	érett	kulturmérnöki
	Beranek Ferencz . .	Budapest	1899.	jól érett	gépészmérnöki
	Béldi Ferencz gróf .	Kolozsvár	1899.	jól érett	gazdasági
5	Bokody Gyula . . .	Budapest	1899.	jól érett	elektromérnöki
	Csermák Sándor . .	Szászvár	1899.	érett	katonai
	Fischle János	Budapest	1899.	érett	gazdasági
	Horváth Károly . . .	Ujpest	1899.	jól érett	nagyipari
	Jancsó Miklós . . .	Gelencze	1899.	jól érett	kereskedői
10	Kirch Rudolf	Budapest	1899.	érett	zenetanári
	Klinszky Ferencz . .	Budapest	1899.	jól érett	gépészmérnöki
	Krén Ferencz	Budapest	1899.	jelesen érett	kulturmérnöki
	Neuschlosz Ernő . .	Budapest	1899.	jól érett	vegyészmérnöki
	Osoha László . . .	Budapest	1899.	jelesen érett	gépészmérnöki
15	Vajda Jenő	Budapest	1899.	jól érett	bányamérnöki
	Várady László . . .	Budapest	1899.	érett	kulturmérnöki
	Zichy Endre gróf . .	Sajovámos	1899.	jelesen érett	gépészmérnöki
	C) A nagymélt. Vallás- és Közokt. Min. rendelete alapján 6 heti tanfolyam elvégzése után tettek érettségi vizsgálatot s hadbavonultak 1917. április 14-én.				
	Eschenbach Ernő . .	Budapest	1899.	érett	mérnöki
	Friedl Jenő	Zágráb	1899.	érett	gépészmérnöki
	Gross Emil	Budapest	1895.	érett	kulturmérnöki
	Kidál Vilmos	Budapest	1899.	érett	katonai
5	Umlauf Lajos	Vágujhely	1899.	érett	gépészmérnöki

	A tanuló neve	Születésének helye és éve		A vizsgálatnál nyert osztályzat fokozata	Melyik pályára készül?

D) **Májusban rendes érettségi vizsgálatot tettek:**

	Dudás József	Rákospalota	1899.	érett	gépészmérnöki
	Goldberger Ödön . .	Budapest	1899.	érett	gépészmérnöki
	Fekete Sándor . . .	Igló	1899.	jól érett	kulturmérnöki
	Fenyvesi Zoltán . .	Budapest	1899.	jelesen érett	gépészmérnöki
5	Fritz Imre	Arad	1899.	jól érett	vegyészi
	Halász Gyula	Brassó	1899.	jelesen érett	rajztanári
	Hankó Gyula	Budapest	1900.	jól érett	erdészi
	Holló Rezső	Budapest	1897.	érett	gazdatiszti
	Horváth Béla	Budapest	1899.	érett	hivatalnoki
10	Hudeczek József . .	Máramarossziget	1898.	érett	vegyészi
	Jancsó Ferencz . . .	Budapest	1899.	érett	gépészmérnöki
	Kindl Ferencz . . .	Pécs	1899.	érett	gépészmérnöki
	Kőhegyi József . . .	Budapest	1898.	érett	tanári
	König József	Zágráb	1899.	érett	katonai
	Lázár Imre	Budapest	1899.	érett	vegyészmérnöki
15	Maschauser László .	Miskolcz	1899.	érett	tanári
	Miklóssy Pál	Henczida	1897.	érett	jogi
	Mlaker György . . .	Budapest	1899.	érett	jogi
	Paál Klára	Szeged	1897.	jelesen érett	tanári
	Steller Sándor . . .	Budapest	1899.	jelesen érett	elektromérnöki
20	Szmik Viktor	Sátoraljaujhely	1899.	jól érett	gépészmérnöki
	Szmodis József . . .	Sopron	1899.	érett	rajztanári

Statisztikai kimutatás az érettségi vizsgálatokról.

A vizsgálat ideje	Teljes érettségi vizsgálatra jelentkezett: először	Teljes érettségi vizsgálatra jelentkezett: ismétlő	Javító	Kiegészítő	Összesen	Az írásbeli vizsg. megakadt	Visszalépett	Szóbeli vizsg. boosáttatott	Összesen	Szóbeli előtt visszalépett	A szóbeli vizsgálaton megfelelt: A teljes vizsgálatot tevők közül: jelesen	jól	elégségesen	A javítók közül: jelesen	jól	elégségesen	A kiegészítők közül: jelesen	jól	elégségesen	Érettnek nyilvánittatott	Elégtelen szóbeli feleletek alapján: javító	második javító	ismétlő vizsgálatra utasittatott	Az 1883. évi XXX. t.-c. 27. §-ának értelmében véglegesen visszavettetett
1917. január 26.	6	—	—	—	6	—	—	6	6	—	1	2	3	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—
1917. március 2.	18	—	—	—	18	—	—	18	18	—	3	8	6	—	—	—	—	—	—	17	1	—	—	—
1917. április 15.	5	—	—	—	5	—	—	5	5	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—
1917. május 30.	19	2	1	—	22	—	—	22	22	—	4	4	13	—	—	1	—	—	—	22	—	—	—	—

Az érettségi vizsgálatot tett ifjak pályaválasztása

papi	jogi	orvosi	tanári	kulturmérnöki	gépészmérnöki	vegyészmérnöki	vegyészi	elektromérnöki	bányászmérnöki	erdészi	gazdasági	katonai	zenészi	hivatalnoki	nagyipari	kereskedői
pályára készül																
—	2	1	4	5	16	4	3	2	1	1	3	4	1	1	1	1

X.

Statisztikai kimutatás.

1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán

Osztály	Nyilvános tanulók									Magántanulók	
	Az iskolai év folyamán										
	Fölvételetett	magántanuló lett	önként kimaradt	tanács folytán távozott	kizárakott	betegség	balesett	Az osztályvizsgálatról elmaradt	Június, illetőleg május hóban osztályvizsgálatot tett	Fölvételetett	Osztályvizsgálatot tett
						következtében meghalt				fiú	fiú
I. A)	66	—	4	—	—	—	—	—	62	—	—
I. B)	64	1	4	—	—	—	—	—	59	—	1
I.	130	1	8	—	—	—	—	—	121	—	1
II. A)	61	—	1	—	—	—	—	—	60	—	—
II. B)	61	—	2	—	—	—	—	—	59	—	—
II.	122	—	3	—	—	—	—	—	119	—	—
III. A)	60	—	5	—	—	—	—	—	55	2	—
III. B)	41	2	1	—	—	—	—	—	38	2	2
III.	101	2	6	—	—	—	—	—	93	4	2
IV. A)	52	1	2	—	—	—	—	—	49	2	3
IV. B)	54	—	3	—	—	—	—	—	51	1	1
IV.	106	1	5	—	—	—	—	—	100	3	4
V.	58	1	2	—	—	—	—	—	55	2	2
VI.	51	5	4	—	—	—	—	—	42	5	6
VII.	59	4	1	—	—	—	—	—	54	6	6
VIII.	38	1	—	—	—	—	—	—	37	14	15
I—VIII.	665	15	29	—	—	—	—	—	621	34	36

2. A nyilvános és magántanulók megoszlása kor szerint

Osztály	A nyilvános és a magántanulók együttes létszáma	Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók közül													
		1907-ben	1906-ban	1905-ben	1904-ben	1903-ban	1902-ben	1901-ben	1900-ban	1899-ben	1898-ban	1897-ben	1896-ban	1895-ben	1893-ban vagy még korábbi évben
		született													
I. A)	62	—	44	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I. B)	60	11	38	10	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
I.	122	11	82	27	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. A)	60	—	3	44	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. B)	59	—	2	45	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II.	119	—	5	89	18	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III. A)	55	—	—	1	36	17	1	—	—	—	—	—	—	—	—
III. B)	40	—	—	—	28	10	2	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	95	—	—	1	64	27	3	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. A)	52	—	—	—	5	34	8	2	1	1	1	—	—	—	—
IV. B)	52	—	—	—	3	38	8	1	2	—	—	—	—	—	—
IV.	104	—	—	—	8	72	16	3	3	1	1	—	—	—	—
V.	57	—	—	—	—	4	40	12	—	1	—	—	—	—	—
VI.	48	—	—	—	—	—	2	35	5	4	1	—	—	—	1
VII.	60	—	—	—	—	—	—	2	37	17	2	—	—	—	2
VIII.	52	—	—	—	—	—	—	—	1	38	6	3	—	—	4
I.-VIII.	657	11	87	117	92	110	61	52	46	61	10	3	—	—	7

3. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása honosság és szülőik (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) állandó lakóhelye szerint.

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók

Osztály	összes száma	közül: magyar honos volt: magyarországi illetőségü	közül: magyar honos volt: horvát-szlavonországi illetőségü	közül: külföldi honos volt	száma, akiknek szülője (gyámja, illetőleg más törvényes gondviselője) állandóan lakott: ugyanazon: községben (az iskola székhelyén)	ugyanazon: vármegye más községében	a magyar anyaország más törvényhatóságában	Horvát-Szlavonországokban	külföldön, még pedig: Ausztriában	Svájcban	egyéb külföldi államban
I. A)	62	61	—	1	57	—	5	—	—	—	—
I. B)	60	57	1	2	58	—	2	—	—	—	—
I.	122	118	1	3	115	—	7	—	—	—	—
II. A)	60	60	—	—	57	—	3	—	—	—	—
II. B)	59	59	—	—	52	—	6	1	—	—	—
II.	119	119	—	—	109	—	9	1	—	—	—
III. A)	55	52	—	3	53	—	2	—	—	—	—
III. B)	40	39	—	1	22	—	17	—	—	1	—
III.	95	91	—	4	75	—	19	—	—	1	—
IV. A)	52	50	—	2	51	—	1	—	—	—	—
IV. B)	52	49	1	2	45	—	7	—	—	—	—
IV.	104	99	1	4	96	—	8	—	—	—	—
V.	57	55	—	2	53	—	4	—	—	—	—
VI.	48	47	—	—	44	—	4	—	—	—	—
VII.	60	60	—	—	52	—	8	—	—	—	—
VIII.	52	51	1	—	48	—	4	—	—	—	—
I—VIII.	657	640	3	14	592	—	63	1	—	—	—

4. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók

Osztály	Az osztályvizsgálatot tett tanulók összes száma	Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül: vallásu: latin	görög	örmény	szertart. r. kath.	református	ágostai h. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	baptista	Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül: anyanyelvü: magyar	német	tót	oláh	ruthén	horvát	szerb	olasz	francia	lengyel	összesen nem magyar	Az tudott: más nyelven is	csak magyarul
I. A)	62	41	—	—	6	8	1	—	6	—	—	—	57	4	1	—	—	—	—	—	—	—	5	12	45
I. B)	60	39	—	—	7	7	—	—	7	—	—	—	54	5	—	—	—	—	—	—	1	—	6	13	41
I.	122	80	—	—	13	15	1	—	13	—	—	—	111	9	1	—	—	—	—	—	1	—	11	25	86
II. A)	60	34	—	—	3	5	3	1	14	—	—	—	53	7	—	—	—	—	—	—	—	—	7	9	44
II. B)	59	32	1	—	5	8	—	—	13	—	—	—	47	10	2	—	—	—	—	—	—	—	12	28	19
II.	119	66	1	—	8	13	3	1	27	—	—	—	100	17	2	—	—	—	—	—	—	—	19	37	63
III. A)	55	31	—	—	7	6	—	1	10	—	—	—	53	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	23	30
III. B)	40	22	—	—	6	6	—	—	6	—	—	—	39	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	11	28
III.	95	53	—	—	13	12	—	1	16	—	—	—	92	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	34	58
IV. A)	52	25	—	—	4	10	—	2	11	—	—	—	49	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	18	31
IV. B)	52	32	—	—	6	8	1	5	—	—	—	—	49	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	12	37
IV.	104	57	—	—	10	18	1	7	11	—	—	—	98	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6	30	68
V.	57	40	—	—	5	3	1	—	8	—	—	—	51	4	—	—	—	1	—	—	—	1	6	18	33
VI.	48	26	—	—	5	6	1	—	10	—	—	—	44	3	—	—	—	—	—	—	1	—	4	14	30
VII.	60	35	—	—	2	16	—	—	7	—	—	—	54	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6	31	23
VIII.	52	37	—	—	3	4	—	—	8	—	—	—	50	1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	18	28
I—VIII.	657	394	1	—	59	87	7	9	100	—	—	—	600	49	3	—	—	2	—	—	2	1	57	207	389

megoszlása vallás, anyanyelv és nyelvismeret szerint

osztályvizsgálatot tett magyar anyanyelvü tanulók közül								Az osztályvizsgálatot tett nem magyar anyanyelvü tanulók közül									Az osztályvizsgálatot tett									
németül	tótul	oláhul	ruthénül	horvátul	szerbül	olaszul	egyéb hazai nyelven	csak anyanyelvén	más nyelven is	csak németül	csak tótul	csak oláhul	csak ruthénül	csak horvátul	csak szerbül	csak olaszul	csak egyéb hazai nyelven	német	tót	oláh	ruthén	horvát	szerb	olasz	lengyel	francia	angol	összes nem magyar
is tudott								tudott		tu tott								anyanyelvü tanulók közül magyarul is tudott									
10	—	1	—	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	5
13	1	—	—	1	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	1	—	6
23	1	1	—	2	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	9	1	—	—	—	—	—	1	—	11
8	—	—	—	1	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	7
25	3	—	—	—	—	1	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	10	2	—	—	—	—	—	—	—	12
33	3	—	—	1	—	1	—	—	19	—	—	—	—	—	—	—	—	17	2	—	—	—	—	—	—	—	19
23	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	2
11	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
34	—	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
18	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
10	2	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	3
28	2	—	—	—	—	1	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6
18	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	1	—	—	1	—	—	6
14	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4
25	2	—	—	2	—	1	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
18	—	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2
203	8	1	—	5	—	4	2	—	57	—	—	—	—	—	—	—	—	49	3	—	—	2	—	—	1	2	—	57

Osztály	5. Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók megoszlása szülőik													
	Nagybirtokos, nagybérlő (1000 kat. holdnál nagyobb birtokkal, ill. bérlettel)	Középbirtokos, középbérlő (100—1000 kat. holdnyi birtokkal, ill. bérlettel)	Kisbirtokos, kisbérlő (100 kat. holdnál kisebb birtokkal, ill. bérlettel)	Kisbirtokos napszámos (kisbérlő-napszámos)	Egyéb őstermelő (felcs, majoros, kertész, halász)	Gazdasági tisztviselő	Egyéb gazdasági segédszemély (földmíves-napszámos, gazdasági cseléd)	Nagyiparos, bányanagyvállalkozó	Kisiparos, bányakisvállalkozó	Ipari v. bányászati tisztviselő	Egyéb iparii v. bányászati segédszemély (előmunkás, segéd, munkás stb)	Nagykereskedő, nagyvállalkozó	Kiskereskedő, kisvállalkozó	Kereskedelmi vagy közlekedési tisztviselők
I. A)	—	—	—	—	—	2	—	—	14	—	—	1	4	13
I. B)	—	—	—	—	—	—	—	4	3	6	5	2	3	8
I.	—	—	—	—	—	2	—	4	17	6	5	3	7	21
II. A)	—	—	—	—	1	1	—	—	3	—	3	1	8	6
II. B)	—	—	1	—	1	1	—	—	7	3	9	3	1	3
II.	—	—	1	—	2	2	—	—	10	3	12	4	9	9
III. A)	—	—	—	—	—	—	—	2	3	2	6	5	5	5
III. B)	—	3	1	—	—	—	—	3	8	—	—	1	2	1
III.	—	3	1	—	—	—	—	5	11	2	6	6	7	6
IV. A)	—	—	—	—	—	—	—	1	2	12	3	1	2	4
IV. B)	—	1	—	—	—	1	—	—	3	2	1	1	4	8
IV.	—	1	—	—	—	1	—	1	5	14	4	2	6	12
V.	1	—	—	—	—	1	—	—	3	4	—	—	4	9
VI.	2	—	—	—	—	1	—	2	2	4	5	—	1	1
VII.	—	—	—	—	—	—	—	—	10	2	2	2	3	12
VIII.	3	—	—	—	—	1	—	1	5	2	3	—	2	4
I—VIII.	6	4	2	—	2	8	—	13	63	37	37	17	39	74

(gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) foglalkozása (társadalmi állása) szerint.

Egyéb keresk. vagy közlek. segédszemély (altiszt, segéd, szolga)	Köztisztviselő (a papok, tanárok és tanítók kivételével) közhivatalban alkalmazott díjnok	Tanár, tanító	Másféle értelmiségi (orvos, ügyvéd, közjegyző, gyógyszerészstb)ilyenekné alkalmazott segéd, írnok stb.	Közhivatalban alkalmazott vagy másféle értelmiségi altiszt vagy szolga	Katonatiszt (honvédtiszt, csendőrtiszt)	Katona-altiszt (honvéd altiszt, csendőraltiszt)	Külön bérő vagy közelebbről meg nem nevezett foglalkozási ágakban dolgozó napszámos	Tőkés, járadékos, háztulajdonos	Nyugdíjas tisztviselő, vagy az értelmiség körébe számítható egyéb nyugdíjas	Nyugdíjas altiszt, szolga v. munkás	Magánzó, eltartásos	Egyéb vagy ismeretlen foglalkozású	Árvaházi, szeretetházi tanulók	Mindösszesen
1	10	1	1	7	3	2	1	—	—	—	—	—	2	62
4	7	—	6	1	1	1	—	1	3	3	—	2	—	60
5	17	1	7	8	4	3	1	1	4	3	—	2	2	122
1	3	3	13	3	1	2	1	—	1	—	3	4	2	60
—	16	3	3	1	1	2	—	—	—	2	2	—	—	59
1	19	6	16	4	2	4	1	—	1	2	5	4	2	119
2	2	2	5	10	2	—	—	—	1	—	—	—	3	55
—	8	—	2	—	1	1	4	—	1	—	1	3	—	40
2	10	2	7	10	3	1	4	—	2	—	1	3	3	95
1	4	4	6	—	1	—	—	—	4	—	2	3	2	52
2	12	1	7	2	4	—	—	—	—	—	1	2	—	52
3	16	5	13	2	5	—	—	—	4	—	3	5	2	104
—	15	2	1	3	5	—	—	—	—	—	7	1	1	57
1	1	5	13	2	1	—	—	—	4	—	3	—	—	48
1	8	4	5	—	—	—	—	—	9	—	2	—	—	60
—	9	3	6	—	1	—	—	4	7	—	—	1	—	52
13	95	28	68	29	21	8	6	5	30	5	21	16	10	657

Osztály	6. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele.							5. A nyilvános tanulók magaviselete			
	Az osztályvizsgálatot tett							Hány tanuló kapott			
	nyilvános és magántanulók							jó	szabályszerű	kevésbbé szabályszerű	rossz
	összes száma	közül									
		minden			egy	két	több				
		rendes tantárgyból									
		jeles	legalább		elégtelen						
			jó	elégséges							
		osztályzatot kapott						jegyet			
I. A)	62	1	6	33	12	5	5	45	16	1	—
I. B)	60	2	8	31	7	2	10	33	26	—	—
I.	122	3	14	64	19	7	15	78	42	1	—
II. A)	60	3	14	29	12	2	—	43	17	—	—
II. B)	59	2	3	39	4	5	6	38	21	—	—
II.	119	5	17	68	16	7	6	81	38	—	—
III. A)	55	2	11	34	6	1	1	42	13	—	—
III. B)	40	1	6	21	5	5	2	27	11	—	—
III.	95	3	17	55	11	6	3	69	24	—	—
IV. A)	52	3	8	27	3	8	3	38	11	—	—
IV. B)	52	2	14	29	2	3	2	45	6	—	—
IV.	104	5	22	56	5	11	5	83	17	—	—
V.	57	1	14	34	5	—	3	48	7	—	—
VI.	48	—	11	32	3	1	1	34	8	—	—
VII.	60	3	10	33	6	5	3	15	39	—	—
VIII.	52	—	11	29	1	—	—	35	6	—	—
I—VIII.	657	20	114	368	65	37	35	413	181	1	—

XI.

Adatok az intézet 1916—7. tanévi történetéhez.

(A harmadik háborús tanév.)

A háború még mindig ólyomsúlyként nehezedik édes hazánkra s hatását minden intézmény, természetesen az iskola is megérzi. Megérzi, még pedig sokkal jobban, mint a megelőző két esztendőben.

Már maga az a körülmény, hogy a tanévet későn kezdtük s korábban végeztük, hogy a tananyagot redukálnunk kellett: semmiképen sem mozdították elő a tanítás eredményességét. Talán még nagyobb baj a meglazult fegyelem, amelyet kiváltkép az *első* osztály tanulóinál tapasztaltunk. E tanévben az első osztály növendékeit csak a legnagyobb fáradsággal tudtuk valahogyan fegyelmezni; pedig a szülők érdeklődése és segédkezése gyermekeik nevelésének előmozdítására nem csökkent.

Intézetünknek jelszavát: »*szeretet és türelem tanítványaink iránt*«! nagyon erős próbára tette a háborús idő. Most győződhettünk meg valójában, hogy az iskola munkája csak úgy lehet eredményes, ha falai között a teljes nyugodtság üt tanyát.

Vajjon milyen lesz a jövő nemzedék, amely most nyert előképzettséget?

Az intézet tanári kara — megfogyva bár — a legteljesebb odaadással teljesítette most is hivatalos kötelességét.

A tanulók fölvétele 1916 június 5., 17., 19. és 21., továbbá folytatólag szeptember hó 11. és 13. napján történt. Az ünnepélyes »Veni Sancte«-t október 1-én tartottuk, amely után a tanítás rendes mederben folyt 1917 május 26-ig.

A jelen tanév végéig beiratkozott 699 tanuló (múlt tanévben 664.) — Az osztályok száma — a négy alsó párhuzamos osztállyal együtt — 12 volt. Maga az épület 58 évvel ezelőtt épült, eredetileg 6 osztályra tervezve. E tanévben az anyaépületben 9 osztály, a III. A, III. B és IV. B osztályok pedig egy, az intézettől elég távol eső bérházban voltak elhelyezve.

* * *

Intézetünk a rendes hivatalos gyász- és örömünnepeken kívül még három izben hívta egybe növendékeit:

1916 nov. 30-án Ő Cs. és Kir. Felsége *I. Ferenc József* bold. Apostoli Királyunk temetése napján tartottunk gyászünnepélyt, amelyet az intézet igazgatója nyitott meg s az emlékbeszédet Dr. Gedeon Gyula r. tanár mondotta. (Beszéd az Értesítő elején.)

1917 jún. 4-én Ő Cs. és Kir. Felsége *IV. Károly* Apostoli Királyunk trónralépésének örömére koronázási ünnepélyt tartott. A megnyitót az intézet igazgatója mondotta, majd Bajthay Péter róm. kath. hittanár a magyar szent korona szép utánzatát mutatta be és felolvasta Esterházy Pál hercegnádor 1687-ben mondott koronázási imáját; az ünnepi beszédet a felsőbb osztályú tanulóknak Dr. Jánosi Béla c. igazgató (l. az Értesítő elején), az alsó osztályú tanulóknak Dr. Gedeon Gyula r. tanár tartotta.

1917 máj. 20-án *Arany János* születésének százéves évfordulóját ünnepeltük, amelyen az ünnepi beszédet úgy az alsó, mint a felső oszt. tanulóknak Dr. Heller Bernát r. tanár tartotta.

* * *

Dr. *Fest Aladár* kir. tanácsos, tankerületi kir. főigazgató, intézetünket több ízben meglátogatta; tüzetesen foglalkozott az intézet szellemi és anyagi dolgaival, s minden alkalommal nagy figyelemmel kísérte a tanulók haladását.

* * *

Meleg szeretettel fogadtuk a Királyhágón túlról idemenekült tanulókat s gondoskodtunk lehetőleg mindenről, hogy némiképen kárpótoljuk őket elveszett otthonukért.

* * *

Hadbavonult kartársaink óráinak részben való ellátásánál kisegítettek: *Krebs Ernő* és *Tass Kálmán* fogarasi áll. főgimn., *Unger Emil* brassói áll. főreálisk., *Csudáky Bertalan*, *Zander László* és *Dr. Zombory János* II. ker. kir. egyet. kath. főgimn. tanárok. Fogadják önzetlen és sikeres munkásságukért ez úton is a tanuló ifjúság s a tanári kar őszinte köszönetét s kérjük őket, tartsanak meg szíves emlékükben, mint ahogy mi mindig kartársi szeretettel emlékezünk vissza reájuk, kedves vendégeinkre.

* * *

Nagy gondot fordítottunk e tanévben is a testnevelésre. A tanulmányi kirándulások száma — a tanárok vezetése alatt —, eltekintve a katonás nevelés által előírtaktól, nagyon jelentékeny volt s a szórakozást mindenkor földrajzi, turisztikai és katonai ismeretek elsajátításával kötötték össze a tanulók.

* * *

A tanulók és tanárok a háborúval kapcsolatos működésüket e tanévben is ugyanazzal a hazafias lelkesedéssel és önzetlen áldozatkészséggel folytatták, mint a megelőző években.

A *tanulók* újabb adományai: november 1-i gyűjtés (katonasirokra) 244 K 53 f., karácsonyi katonai gyűjtés 377 K 89 f, Ő Felsége Apostoli Királyunk születésnapjára elrendelt gyűjtés 227 K 77 f, Országos Anya- és Csecsemővédő Egyesületnek 50 K, Gyöngyös város leégettjeinek 50 K, Hadikölcsön vétel (V. és VI. h. k.) 206.000 K.

A *tanárok* újabb adományai: Erdélyrészi menekülteknek 500 K, karácsonyi szeretetadomány katonáknak 50 K, harctérről visszatért műegyetemi tanulóknak 50 K, Gyöngyös város leégettjeinek 50 K, tanítványainknak tandíjra 150 K, Hadikölcsön vétel (V. és VI. h. k.) 3700 K.

Az idei hadikölcsönjegyzést is beszámítva az intézet tanulói eddig összesen 329.000 K-t, tanárai pedig 20.600 K értékben vásároltak.

* * *

Tanulóink mezőgazdasági munkássága az 1916. év nyarán (az 1915-1916. tanévi nagyszünetben) egyrészt a szülői birtokon való tevékenységre szorítkozott, másrészt több tanulónk elszegődött gazdaságokba, gyárakba, irodákba stb. A jelen tanév szünidejére pedig — a 3486/1917. Vkm. eln. sz. r. alapján — 15 éven felüli tanulóink közül ötvenen szülői irásos beleegyezéssel jelentkeztek mezőgazdasági munkálatokra s e tanulóinkból alakítandó munkáscsoportokon való felügyeletre Dr. Girsik G., Dr. Kresznerics K. és Orbán Gy. tanárok vállalkoztak. Tanulóink névjegyzékét a pestmegyei mezőgazdasági bizottságnak küldtük be. Több tanulónk azonban már ezen intézkedés előtt elszegődött a jelen vakációra is gazdaságokba, gyárakba, irodákba stb.

* * *

A tanári kart érintő intézkedések az intézethez érkezett hivatalos iratok közt foglaltatnak, ezek közül megemlítjük a következőket:

A nagym. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium *Mailand Oszkár* dévai áll. főreálisk. és *Krebsz Ernő* fogarasi áll. főgimn. tanárokat az intézethez szolgálattételre berendelte. (126551/1916 V. sz. r.)

A nagym. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium *Tass Kálmán* fogarasi áll. főgimn. r. tanárt az intézethez osztotta be. (135340/1916 sz. rend.)

Unger Emil a budapesti V. ker. áll. főreáliskolához ideigl. beosztott r. tanár ideiglenes szolgálattételre az intézethez osztatott be. (Tanker. kir. Főigazgatóság 143/1917. sz. r.)

Az erdélyi menekült tanárok visszatérése után elláttatlanul maradt órák elvállalására a budapesti II. ker. kir. kath. főgimnázium tanári testületének megfelelő szakos tagjait rendeli ki a nm. Vallás- és Közokt. Minisztérium. (4860/1917. sz. r.)

* * *

A nm. Vallás- és Közokt. Minisztérium *Innocent Ferenc* c. igazgatót ideiglenesen nyugdíjazta s ez alkalomból hosszú és eredményes szolgálatáért legmelegebb elismerését fejezi ki. — Az intézet tanári kara és ifjúsága fájó szívvel vett búcsút a szerető kollégától és a pontos tanártól, távozása veszteség a magyar tanügyre. Őszinte szívből kívánjuk, hogy ha már jövőben a tanügynek nem tesz szolgálatot, kitünő művészetével szerezzen dicsőséget magának és magyar hazánknak még számos éveken át. Érdemeit egyébként az Értesítő külön cikkében méltatjuk.

A szeptemberi és decemberi pótló- és javító vizsgálatok az 1917—8. tanévben a budapesti V. ker. községi főreáliskolában tartatnak. (Tanker. kir. Főigazgatóság 3414/1917. sz. r.)

A rendes tanév 1917 május hó 26-án végződik. (Vall. és Közokt Min. 44462/1917. sz. r.)

* * *

A székesfővárosi Tanács a reáliskolának összes anyagi szükségletéről a lefolyt tanévben is a legnagyobb készséggel gondoskodott. Fogadja Budapest székesfőváros közönsége, valamint a székesfővárosi Tanács áldozatkészségeért ezen a helyen is az intézet őszinte köszönetét.

A középeurópai egységes idő meghatározásához szükséges észleleteket a Székesfővárosi Tanács megbízásából intézetünk műszereivel dr. Szekeres Kálmán igazgató végzi. A középeurópai delet az iskola keleti erkélyéről mindennap lövéssel jelzik.

XII.

Egykori tanitványaink a harctéren.

A háborús viszonyok kötelességünkké tették, hogy az Értesítő terjedelmét a lehető legszűkebbre szabjuk. Ezért voltunk kénytelenek a harctéren küzdött és küzdő tanítványainkra vonatkozó adatok száraz közlésére szorítkozni. (Helykiméléshől rövidítéseket alkalmaztunk. Ahol valamelyik rövidítés először fordul elő, ott, az illető lap alján, e rövidítés kiegészített alakja is megtalálható.)

Az egykori tanítványainkra vonatkozó háborús adatok földolgozását a háború dicsőséges befejezése után kiadandó első tanévvégi értesítőnkben fogjuk közreadni. És hogy akkor iskolánk neveltjeinek a világháborúban való részvételéről teljes és hű képet nyújthassunk, újból felkérjük iskolánk valamennyi barátját, hogy küldjenek be nekünk az ismerőseik körében levő egykori tanítványaink katonai szolgálatáról és a haza védelmében szerzett kitüntetéseiről szóló oly adatokat, amelyek a következő lapokon foglalt kimutatásunkban még nem fordulnak elő.

Az alábbi kimutatásban közrebocsátjuk az eddig gyűjtött adatokat, úgy s olyan részletességgel, ahogy azokat tudomásunkra hozták. Magától értetődik, hogy az adatok helyességéért azok szavatolnak, akik azokat velünk közölték.

* * *

A hazáért és királyért, a magyar haza becsületéért, jövőjének biztosításáért: mindazért, aminek szentségét igaz magyar tanár a tanuló-ifjúság szívébe mélyen vési, hősi halált haltak:

Baletkay Ödön huszárhadnagy (ér. 1907[1]), a déli harctéren lelte halálát.

borosjenői Boross Ernő (1900-ban az intézet tanulója), az 1. honv. gy.-e.[2] századosa, a háború kezdetétől fogva a harctéren

[1]) ér. 1907 = érettségi vizsgálatot tett az 1907-iki évben.

[2]) honv. = honvéd; gy. = gyalog; e = ezred.

volt, előbb az északin, azután az olaszon. Itt érte a hősi halál 1916 jan. 25-én a doberdói fensíkon. Kitüntetései: III. oszt. kat. érdemkereszt a vit. szalagon és Signum Laudis.

Borsos Károly (a VI. osztályt 1908-ban végezte), a 4. lovas-tüz. oszt.[3] 3. ütegében szolgált, 1914 nov. 1-én az északi harctéren a San folyó melletti ütközetben megsebesült és Nisko mellett, Niiroda községben 23 éves korában temettetett el.

Brenner Tibor (ér. 1909), elesett a déli harctéren.

Cortez Artur műegy. hallgató (ér. 1912), mint a 11. táb.[4] tüz. e. hadapródja 1914 okt. 16-án, 21 éves korában, a galiciai harctéren, a Chyrow melletti ütközetben hősi halált halt.

Kovács György (a VI. o. 1908-ban végezte), a 69. gy. e. önkéntese, a Kárpátokban lelt hősi halált. Megelőzőleg a nagy ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

Lőbenhöfer Ferenc (a VIII. o. 1909-ben végezte), hadapród, a nagy vitézségi ezüstérem tulajdonosa. 1915 aug. a keleti harctéren szerzett sérüléseiben 25 éves korában meghalt.

Machán Márk (ér. 1912), mint a 38. gy. e. hadapródja 1914 nov. 3-án 21 éves korában a szerb harctéren hősi halált halt.

Móser Róbert (a VI. osztályt 1908-ban végezte), a 3. bosz. gy. e. önkéntese, Sabácnál esett el.

Petrás Sándor (növendékünk 1908—10-ben), mint a 17. honv. gy. e. zászlósa résztvett a kárpáti harcokban. 1915 febr. 12-én Kassán tifuszban meghalt.

Pohl Lóránd (ér. 1910.) mint tart. vadász-zászlós, szintén a Kárpátokban fejezte be fiatal életét.

Radnai Ferenc (a VII. osztályt végezte 1917-ben), mint a 26. gy. e. tizedes, 1916 nov. 15-én a wolhyniai harctérre került. 1917 máj. 17-én Piavcseznál, Galiciában, hősi halált halt.

Roth Emil főmérnök, népf. hadnagy Sandomirz támadásánál hősi halált halt.

Schmidt Károly (1888-ban végezte a IV. osztályt), népf. hadnagy a 69. gy. e.-ben, a háború kezdetekor a harctérre ment és 1914 nov.-ben 42 éves korában hősi halált halt Stari-Sambornál.

Sebők Sándor (ér. 1912), a 4. honv. gy. e. tart. zászlósa, végig küzdötte a 2. és 3. isonzói csatákat. A 4. csatában: 1915 nov. 28-án érte ellenséges golyó hős szivét élete 21. évében s a kotici temetőben helyezték örök nyugalomra.

[3]) tüz. = tüzér osztály;
[4]) táb. = tábori.

Theisz Zoltán (ér. 1912), a hadvezetőség rendeletére eszközölt tifusz ellen való oltás folytán lehelte ki 22. évében ifjú lelkét, tehát ő is e háború áldozatai közé tartozik.

Tőzsér Béla (ér. 1908), tüz. hadapród, az északi harctéren esett el.

Legyen áldott mindnyájuk örök emlékezete és kihullott vérükből viruljon a nagy magyar nemzet világraszóló dicsősége!

A harctéren küzdő és küzdött következő tanítványainkról kaptunk még értesítést:

Aba Novák Vilmos (ér. 1912.), a 29. honv. gy. e. hdpdja,[1] az északi harctéren küzd. I. oszt. ez. vit.[2] érem.

Aczél Frigyes (1915-ben végezte a VI. osztályt), bevonult 1915-ben, mint a 12. gy. e. önkéntese. 1916 februárban az északi harctérre ment, ahonnét jún. elején kórházba került.

Aim Gyula (ér. 1915.), a 32. honv. gy. e. hdgyja[3], 1915 nov.-ben az északi harctérre ment, ahol megsebesült. 1916 okt.-ben újból oda került. Most az olasz harctéren van. Ez. vit. érem.

Anesini Emil (növendékünk 1906—11-ben), a 2. honv. gy. e. zls-a[4], 1915. és 1916. az orosz fronton megsebesült.

Angyal Ferenc (növendékünk 1905-ben), a 86. gy. e. hdja, 6 hónapig volt a harctéren: Szerbiában, majd az északi harctéren, ahol megsebesült.

Arany Ernő (ér. 1915.), a 19. honv. gy. e. zls-a, volt Volhyniában és Kirlibabánál. II. oszt. ez. vit. érem (kétszer).

Austerlitz Henrik (növendékünk 1901—5-ben), mint a 23. gy. e. hdpd.-ja az északi harctéren megsebesült és orosz fogságba jutott.

Balog Lajos (ér. 1913.) önként lépett be a hadseregbe és jelenleg a 10. lovastüz. dandár hdpd.-ja. 1915 nov.-től állandóan az északi harctéren van. Vit. érem.

Bartalits Emil (tanítványunk 1900—8-ban), hdgy. mérnök; megbetegedett.

krupieczi Bauer Gyula (VIII. oszt. vég. 1880-ban) a híres somogyi 44-es gy. e. ezredese, számos kitüntetés tulajdonosa. Kezdetben az északi harctéren, majd a szerb harctéren küzdött; ő és ezrede vonult be *először* Sabácba. Ezrede megkapta a legnagyobb kitüntetést: *az arany babérkoszorút kereszttel zászlajára.*

[1]) hdpd. = hadapród. [2]) ez. = ezüst; [3]) vit. = vitézségi; [4]) zls. = zászlós. [2]) hdgy. = hadnagy;

Bene Antal mérnök (ér. 1905.), tüz. fhgy.[1], az északi harctéren volt. Ez. vit. érem.

Bekker Pál gépészmérnök (ér. 1907.), mint tüz. káplár a háború kezdetekor vonult be s Orosz-Lengyelországban harcolt.

Bernáth János, V. ker. főreálisk. tornatanár (ér. 1900.), népf. fhgy., kezdettől fogva a harctéren küzd. Signum Laudis.

Berta-Magó István (ér. 1914.), a 38. gy. e. hdgy.-a, az északi és olasz harctéren küzdött, Kirlibabánál megsebesült. I. oszt. (kétszer) és II. o. ez. és ar. vit. érem.

Bisi Gyula (ér. 1914.), mint honv. gy. a balkáni harctéren van.

bleybachi Bolberitz Oszkár lovag, aki 1872-ben végezte az akkori legfelsőbb VI. osztályt, vezérőrnagy, a háború kezdete óta a harctéren küzd. Vaskereszt, Lipót r.[2] és számos más kitüntetés.

Bojár Pál (ér. 1916.), a 29. honv. gy. e. szkv.je,[3] a román fronton volt, ahol megbetegedett.

Braun Jenő p. ü. min számellenőr (ér. 1904.), fhgy., a szerb s a galiciai harctéren küzdött, ahonnan 1914 nov.-ben betegen jött vissza. III. oszt. porosz vöröskereszt r.

Bremhort Ottó mérnök. Vaskereszt.

Chilik Jenő (ér. 1913.), haditeng. tisztj., »Árpád« hadihajón harcolt az olaszok ellen. 1916 dec. óta a teng. repülőgép oszt.-nál szolgál.

Cortez Alfréd (ér. 1915.), a 32. tüz. e. zls.-a, az orosz harctéren van.

Csanády Sándor (ér. 1915.), a 310. honv. gy. e. hdpd.-ja, a keleti harctérre 1915-ben ment.

Csecsinovics Béla (ér. 1896.), a 32. gy. e. tart. fhgy.-a.

Csernyák Imre (ér. 1904.), repülőgép-osztagnál van.

Csóka Géza (ér. 1897.), tart hdgy. az 1. honv. táb. ágyúse.-ben, az északi harctéren van.

Cziegler Gusztáv (ér. 1903.), honv. tüz. szds.[4]. Északi harctéren van. Signum Laudis, bronz s ez. vit. érem.

Czigler István, (ér. 1910), honv. tüz. fhgy., az északi harctéren küzd. Signum Laudis.

Del Medico Nándor (tanítványunk 1906—1911), mint hdpd. a tiroli hadszíntéren van.

Dr. Donáth Leo (ér. 1906), az 1. honv. táb. ágyúse. hdgy-a. 1916-ban az orosz harctéren megsebesült. Most a délnyugati fronton van.

dormándi Dormándy Géza (int. növ. 1896) vezérkari őrnagy, az orosz harctéren küzd.

Eisvogel Ernő (a VIII. osztályt végezte 1916-ban), a 24. táb. vadászzlj[5]. hdgy-a. 1916 febr.-ban az Isonzó-frontra ment, ahol meg-

[1]) fhgy. = főhadnagy. [2]) rend. [3]) szkv. = szakaszvezető. [4]) szds. = százados. [5]) zlj. = zászlóalj.

sebesült. Most a karszti fensíkon harcol. II. o. ez. vit. érem és Károly-csapatkereszt.

Emmer Antal a 7. honv. táb. agyúse. fhgy-a (ér. 1909.), 1914 aug.-ban az északi harctérre ment. 1916 dec. óta az olasz harctéren küzd mint százados. Kat. érdemkereszt, mindkét Signum Laud. és II. oszt. vaskereszt.

Emmer József a 7. honv. táb. ágyúse. hdgy-a (ér. 1913.). Kezdettől fogva a harctéren küzd. Megsebesült, gyógyulása után újból az északi, majd később az olasz harctérre ment. II. o. vit. érem.

Englerth Norbert a háború kezdetétől fogva bevonulva, mint a 34. gy. e. fhgy.-a küzd jelenleg az orosz fronton.

Englerth Oszkár (a IV. osztályt végezte 1904.), árkászfhgy., az orosz harctéren küzd. Signum Laudis.

Enslén József, mérnök (ér. 1907.), a háború elején bevonult Pólába.

Erdődy Imre (ér. 1907.), hdgy. az 51. gy. e.-ben, 1914 júl.-ban bevonult s mindjárt a galíciai harctérre ment. A Kárpátokban vívott harcok alkalmával fogták el az oroszok. Jelenleg Szibériában, *Kanszk*-ban van.

Erdődy Zoltán (ér. 1909.), a 32. gy e. hdjel.-je[1], Bevonult 1914 júl.-ban. A Kárpátokban fogták el az oroszok. Most Szibériában *Krasznojarszk*ban van.

Erényi (Edelstein) *Elemér*, fővárosi tanár (ér. 1904.), a déli harctéren küzd.

Eschenbach Emil pt. számvizsgáló (ér. 1902.), a 38. gy. e. fhgy-a, bevonult a háború elején, a szerb és orosz harctéren küzdött, ahol kétszer megsebesült; most rokkant. III. o. kat. érdemkereszt.

Faludi Károly (a VIII. osztályt 1913. végezte), mint az 1. honv. gy. e. hdpd.-ja harcolt 1915-ben a Kárpátokban, továbbá résztvett a 2. és 4. isonzói csatában. 1915 júl.-ban megsebesült.

Fejér Gyula (ér. 1915.), a 29. honv. gy. e. szkv.-je, a besszarábiai fronton 1916 jan.-ban orosz fogságba esett.

Fillinger Nándor (ér. 1908.), tart. hdgy., bevonult a háború kitörésekor. Volt a szerb, a galíciai és orosz fronton. Ar. érem.

Fodor Ignác (ér. 1913.), mint a 30. honv. gy. e. hdjel.-je 1916 febr.-ban az északi harctérre ment. 1916 jún.-ban orosz fogságba jutott.

Foveaux Henrik (növendékünk 1904—8.), a 29. honv. gy. e. fhgy.-a, előbb a szerb harctéren volt, ahol megsebesült, most az orosz harctéren van. I. o. ez. vit. érem.

Frimmel Miklós (a VIII. osztályt végezte 1915-ben), a 24. vadász zlj. zls.-a, a bukovinai harctéren súlyosan megsebesült.

[1]) hdjel. = hadapródjelölt.

Freud Sándor (ér. 1912.), a 43. gy. e. hdgyja, 1915 márc. óta harctéren van. Részt vett a gorlicei áttörésben és Luck elfoglalásánál, azután az olasz harctérre került. Signum Laudis.

Friedländer Károly, máv. mérnök (ér. 1902.), az orosz-lengyelországi harctéren mint szekerész fhgy. teljesített szolgálatot.

Frint Sándor (növendékünk 1908—12.), mint 32. gy. e-beli, a háború elején Szerbiában, Orosz-Lengyelországban és Galiciában 6 hónapig volt; 1915-ben Petrikaunál megsebesült.

Fritsch Emil, vízvezetéki vállalkozó (növendékünk 1886—1890.), 1915 dec. óta az orosz fronton küzd, mint a 32. gy. e. önkéntese.

Fritz István (ér. 1901.), tart. hdgy. orosz hartéren van.

Fröhlich Árpád (ér. 1914.), mint a 22. honv. gy. e. tart. hdpdja az északi harctéren 1915 okt. óta küzd.

Gatzler Béla (ér. 1914.), a 4. táb. tarack e. hdgy-a, 1916 febr.-ban az északi harctérre ment. I. o. ez. vit. és bronz érem.

Gáll Henrik (ér. 1914.), mint a 24. honv. gy.-e. hdpja, 1916-ban ment a bukovinai harctérre. Ugyanott megsebsült 1916. márc.-ban. I. o. vit. érem.

Gárdos (Goldmann) Béla (ér. 1905.), az északi harctéren küzd.

Gáspár Jenő, országos ugró-bajnok és rekorder (ér. 1914.), a 4. honv. gy. e. hdgy.-a, 1915 ápr.-ban az északi harctérre, majd az olasz harctérre ment, ahol megsebesült. 1915 nov.-ben újból az olasz harctérre ment. I. és II. oszt. ez. vit. érem, III. oszt. kat. érd. kereszt.

Gebauer Vilmos (ér. 1909.), megsebesült az északi harctéren. Fölépülve, megint az északi harctérre ment.

Göőz József (ér. 1909.), mint tart. honv. tüz. hdgy. Przemysl 2. körülzárása után orosz fogságba került.

Greibel Antal (ér. 1915), tüz. hdgy. Részt vett a 2. szerbiai offenzivában, ahol megsebesült. Vas kereszt.

Grkovics Gyula (a VII. osztályt végezte 1915-ben), orosz fogságban, *Irkutzkban* van.

Grosz Emil (ér. 1907.), a 38. gy. e. zls.-a, 1915 dec.-ben először és 1916 aug.-ban másodszor küzdött az északi harctéren.

Gulden Rezső (ér. 1897.), a déli harctéren küzdött.

Dr. Győri (Raab) Ernő orvos (ér. 1905.), az északi harctéren küzd.

Hajdú Károly (növendékünk 1903—11-ig), a 7. honv. gy. e. tart. zlsa, 1915 jan.-ban résztvett a kárpáti harcokban, honnan súlyos betegséggel került haza. Másodszor 1915 nov.-ben részvett az oroszok offenzivájának feltartóztatásában; jelenleg is harctéren küzd.

Hauer László (ér. 1914.), mint a 43. gy. e. zlsa, 1916 jún. óta az olasz harctéren küzd. Bronz és II. o. ez. vit. érem.

Heffner Gyula (ér. 1912.), mint tart. pionnér-hdgy, az orosz harctéren van.

Hegedüs Péter, az I. honv. gy. e. tart. hdgy-a (a VIII. osztályt 1916-ban végezte), a háború kezdetekor önként jelentkezett s azóta

a harctéren van mint géppuska-osztag parancsnok. II. o. ez. vit. érem.

Hellebronth Antal (ér. 1887), cs. és kir. kamarás, tábornok, az északi harctéren küzd. Hadiékítményes Lipót-r., II. o. vaskor., III. o. Ferenc József-r., kat. érdemkereszt és bronz Signum Laudis.

Hiesz Imre (ér. 1914.), az 1. hegyi tüz. e. hdgy-a, volt az orosz harctéren, most az olasz harctéren küzd. II. o. ez. vit érem.

Hirsch Károly (ér. 1910.), mint a 23. gy. e. hdgy.-a az orosz harctéren van.

Hirsch Lajos (ér. 1911.), a déli harctéren sebesült meg, most az északin van.

Hlavacsek József (az V. osztályt végezte 1915-ben), mint az 1. honv. gy. e. önk. tizedese 1915 nov.-ben az olasz harctérre ment.

Holló Rezső (ér. 1917.), mint a 23. honv. gy. e. zlsa, az északi harctéren küzd.

Horchler Henrik (ér. 1914.), a 32. táb. ágyús e. hdgy-a, az északi harctérre ment 1916 febr.-ban, most román harctéren küzd. Bronz és II. o. ez. vit. érem.

szentgyörgyi Horváth Gyula (ér. 1915.), a 31. táb. ágyús e. hdgy-a, a román harctéren küzd. Bronz és II. o. vit. érem.

Hönigh Géza (ér. 1916), mint a 34. vadzlj. tizedese, 1916 nov.-ben az olasz frontra ment, ahol súlyosan megbetegedett.

Huber Aladár a gáz- és vill. r. t. tisztviselője (ér. 1907.), az 1. népf. gy. e. fhdgy-a, kétszer sebesült meg; jelenleg a bukovinai fronton van. Signum Laudis.

Húber Árpád, énektanár (ér. 1901.), a 23. gy. e. fhdgy.-a, az északi harctéren sebesült meg.

Huber István, képzőműv. ak. növendék (ér. 1911.), tart. hdgy, a déli, később az északi harctéren volt; megsebesült.

Hudeczek József (ér. 1917.), szkv. a 17. honv. gy. e.-ben, az orosz fronton küzd.

Hunyady János, közs. jegyző (ér. 1894.), honv. tüzér, 1914—16-ban Szerbiában és Montenegróban teljesített katonai szolgálatot és kétszer sebesült meg.

Huszka László, tart. fhdgy az 1. honv. gy. e.-ben (ér. 1913.), mindjárt a háború elején Galiciába jutott. A Nove-Miasto mellett vívott ütközet után eszméletlen állapotban került kórházba. Néhány hónapig tartott betegség után 1915 májusban az olasz harctérre ment. Kis és nagy vit. érem., Károly csapatkereszt.

Izsák Tibor (ér. 1908.), a 41. honv. táb. tarack. e. hdgy-a, 1916-ban az orosz harctéren, jelenleg az olasz fronton küzd. Bronz vit. érem.

Jáhl Nándor, számvizsgáló (ér. 1900.), a háború kezdete óta mint tart. hdgy. a 3. vártüz. e.-hez Przemyslbe vonult be. Az utolsó hírt róla szülei 1915 január 30.-án írt és repülőpostával szállított levelezőlap útján kapták.

Dr. Jánosi László, törvényszéki jegyző (ér. 1903.), az 51. gy. e. fhgya, a háború kezdetekor a Hindenburg fővezérlete alatt álló osztrák-magyar hadseregbe beosztva, az északi harctéren küzdött s ott megsebesült. Jelenleg az olasz harctéren küzd. Hadiék. III. o. érdemkereszt.

Jilek Antal (ér. 1915.), az 1. honv. gy. e. tizedese; 1913 szeptemberben az olasz harctérre került, ahol megsebesült. Most újból az olasz harctéren van.

Jilek Gyula a 23. gy. e. hdpdja, 1914 szept.-ben az orosz harctérre ment, ahol 1915-ben sebesülten orosz fogságba esett.

Jókai Árpád (ér. 1908.), fhgy a 29. honv. gy. e.-ben. 1915-ben a montenegrói harctérre ment, majd az isonzói harcokban vett részt; most is a harctéren küzd. II. o. vit. érem és Signum Laudis.

Kail Géza, (ér. 1916.), a 4. hegyitüz. e. zlsa, 1916 júl. óta a bukovinai harctéren van.

Kaminszky József (ér. 1910.), az 50. gy. e. zlsa, már a háború elején harctérre került s megsebesült. II. o. ez. vit. érem.

Kálmán Béla, (ér. 1905.), a déli harctéren volt.

Dr. Kálmán Lőrinc ügyvédjelölt (ér. 1910.), a 12. hegyitüz. e. hdgya. Résztvett 1915-ben a Stripamenti áttörésben és a szerbiai offenzivában; 1916. és 1917-ben a bukovinai és kárpáti harcokban a Russ-ütegnél. Signum Laudis a kardokkal, ez. vit. érem, Károly-csapatkereszt és a német vaskereszt.

Keresztes Artur (ér. 1897.), honv. huszárőrnagy, kezdettől fogva a harctéren küzd. Vit. aranyérem, vaskereszt és III. o. vaskorona r.

Keresztes Ákos (ér. 1904.), huszárfhgy, az északi harctéren küzd. Vaskereszt.

Keresztes (Wrabel) Henrik, (ér. 1905.), az északi harctéren küzd.

Kertész Árpád (é. 1915.), mint a 24. vadász e. hdjelöltje 1916 febr.-ban a déli harctérre, júl.-ban az orosz harctérre ment, ahol fogságba esett.

Kirchmann Árpád (ér. 1915.), a 24. táb. vadászzlj. zlsa, 1916 májusban a déltiroli harctérre ment. Hadseregparancsnoksági dicsérő oklevelet kapott. Bronz vit. érem.

Kirchmayer Károly (ér. 1914.), mint az 5. honv. tüz. e. hdpdja 1915 nov. óta az északi harctéren van.

Koffler Béla (ér. 1906.), azelőtt a dunai flottillánál az »Andor« aknakereső hajó parancsnoka, jelenleg a román harctéren küzd. Érd. kereszt a vit. érem szalagján, vaskereszt.

Kollár Kálmán (ér. 1914.), a 20. honv. táb. taracke. hdgya, 1916 febr.-ban az olasz harctérre ment, ahol három izben megsebesült. Most az orosz harctéren küzd. Az I. és II. oszt. vit. érem.

Komlós Andor (ér. 1909.), a 23. gy. e. tart. hdgya, az északi harctéren van.

Kondér Mihály főv. gázgy. mérnök (ér. 1906.), hdgy. az 5. honv. lovashadoszt. táviró-osztagában.

Korbuly János mérnök (ér. 1911.),a háború kezdetén megsebesült 1914 szept.-ben Szurcsinnál, Szerbiában. Soron kivül léptették elő hdggyá. I. oszt. vit. érem. Most repülőgép-osztaghoz beosztott fhgy.

Kósa Dezső, a 12. gy. e. zászlósa, az északi harctéren küzd.

Kovachich Károly (ér. 1914.), mint az 1. honv. gye. hdpdja 1915 szept.-ben az olasz harctérre ment, ahol fogságba esett. Jelenleg Orvicto-ban van.

Kovács György D. G. T. hajóstiszt (ér. 1913.), a dunai hadiflottában szolgál.

Körmendy Károly mérnök (ér. 1909.), északi harctéren küzd.

Kozma Sándor (ér. 1901.), mint honv. hdgy. a háború eleje óta a harctéren van.

Kőszegi Béla délivasuti hivatalnok, mint hdgy küzdött a déli harctéren, most sebesült.

Kövesdy Géza, rajztanár (ér. 1905.), a 25. gy. e. hdgya. A montenegrói harctéren megbetegedve 1914-ben szabadságolták. 1916 óta az északi harctéren van.

Kövesdy László építész-mérnök (ér. 1912.), mint az 51. honv. táb. taracke. hdjel.-je 1916 nov. óta a déli harctéren van.

Kraemer Imre (ér. 1912.), az 1. honv. gy. e. hdgya. A harctérre ment 1914 aug.-ban. Részt vett a galiciai harcokban, két izben súlyos betegen, egyszer sebesülten jött haza.

Krizanec Károly (a VII. osztályt 1915-ben végezte), a 135. honv. gy. e. hdgya, 1916 jan.-ban az északi harctérre ment.

Kronstein János mérnök (ér. 1909), a 4. árkászzlj. hdpdja, az északi, majd az olasz harctéren küzdött, ahol 1916 májusban megsebesült.

Ladányi Gyula (ér. 1916.), a 29. népf. honv. gy. e. hdpjel.-je, 1916 nov.-ben a román frontra ment.

Landesz Gyula (ér. 1910.), a 31. táb. tüz. e. hdgya, harctérre ment 1915 márc.-ban. Jelenleg az északi harctéren küzd. Hadtestparancsnoksági dicséretet kapott.

Langer Frigyes (ér. 1915.), az 52. gy. e. hadapródja, 1916 áprilisban a Strypa-fronton volt.

Lindenbach Béla (int. növ. 1909), hdpdjel., orosz fogságba jutott.

Lózsi Hugó (ér. 1917), a 4. honv. gy. e. hdjel.-je, 1916 dec. óta az orosz harctéren van. Bronz vit. érem és Károly-csapatkereszt.

Lukas Vilmos (a VIII. osztályt 1916-ban végezte), mint a 12. huszáre. szkv.-je a román harctérre ment.

Máder László (ér. 1914.), a 12. hegyitüz. e. hdgya, 1916 februárban harctérre ment.

Méri István (a VI. osztályt 1915-ben végezte), a repülőgép-elháritóüteg 8. osztályánál az északi harctéren küzd.

Mallász Gusztáv (ér. 1881.), vezérőrnagy.

Martin Jenő, műegy. tanársegéd (ér. 1899.), fhgy, a háború kitörésekor a harctérre ment, ahol megsebesült. Most az északi fronton van. Két Signum Laudis.

massófalvi Marsovszky György (ér. 1912.), a 31. táb. taracke. hdgya, 1915 febr.-ban a harctérre ment, ahol megbetegedett. Bronz és nagy ez. vit. érem.

Minikus Alajos, pt. számellenőr. Ar. érdemkereszt vit. érem szalagján.

Miskei Lajos (a IV. osztályt végezte 1914-ben), az orosz harctéren megsebesült.

Molnár László (a VIII. oszt. végezte 1916-ban), a 19. honv. gy.-e. hdpdja, 1915 dec. óta az északi harctéren küzdött. 1916 jún.-ban sebesülten orosz fogságba került. Most *Wladiwostik*ban van.

Moser Károly, (ér. 1903.), a háború kezdete óta az északi harctéren küzd.

Moser Károly (ér. 1912.), a 41. táb. ágyúse. tart. hdgya, a déli harctérre került 1915 febr.-ban mint telefonosztagparancsnok. Arany érdemkereszt.

Mottl Gyula (ér. 1909.), a 35. nehéz táb. ágyúse. hdpdja, három hónapig az északi harctéren volt.

Möller Károly (ér. 1912.) a 41. táb. ágyúse. tart. hgy.-a. a déli harctérre került 1915 febr.-ban. Ar. érdemkereszt.

Mudry Mihály (ér. 1913.), a 4. árkászzlj. hdpdja, előbb az északi, majd a déli harctéren küzdött.

Nádai Jenő (ér. 1914.), az 1. honv. gye. hdgya, 1916-ban az olasz harctéren volt 5 hónapig, ahol súlyosan megsebesült. I. és II. oszt. ez. vit. érem.

Nemes Lajos, mérnök (ér. 1909.), az északi harctéren küzd.

Neubrand Ferenc (ér. 1901.), fhgy, a Kárpátokban harcolt, majd kórházba került.

Neumann Béla, 1914 nov.-ben mint az 1. honv. gy. e. önkéntese a galiciai harctérre ment s ott megsebesült.

Németh Kálmán tüz. fhgy az olasz harctéren küzd. Két Signum Laudis és kat. érdemkereszt.

Oderszky Ferenc főv. tisztviselő (ér. 1904.), mint fhgy a 29. honv. gy. e.-ben a mozgósítás óta a déli harctéren teljesített szolgálatot.

Oltay Tibor (ér. 1910.), mint tüz. zls. Lublinnál orosz fogságba esett.

Ormai Jenő (ér. 1915.), önkéntes a 6. vártüz. e.-ben, 1917 ápr.-ban a román frontra ment.

Papp János mérnök (ér. 1900.), a 13. árkásze. fhgya. Háború kezdete óta harctéren van ; jelenleg az olasz harctéren küzd. Mindkét Signum Laudis.

Perczel Attila (ér. 1903.), az északi harctéren van.

Pfeiffer István, tart. fhgy a 23. honv. gy. e.-ben, először 1914 aug.-ban került a harctérre és csakhamar megsebesült. Másodszor nov. elején a Kárpátokba került és 2 hónap után vérhasba esett. Harmadszor ugyancsak a Kárpátokba 1915 febr. elején indult.

Pongrácz György (ér. 1913.), a 7. trainosztag zlósa, 1915 aug. óta az északi harctéren van. Ar. érd. kereszt a vit. érem szalagján.

Preysz Gusztáv (ér. 1914.), a 6. vártüz. e. hdpdja, 1916 nov.-ben a tiroli harctérre ment.

Preysz Gyula (ér. 1914.), a 3. vártüz. e. zlsa, 1916 aug.-ban az albán harctérre ment.

Prokesch Antal (ér. 1909.), a 23. gy. e. tart. hdgya az északi harctéren van.

Quittner Tivadar (ér. 1912.), a 12. táb. taracke. hdgya ; az északi harctéren volt. II. o. e. vit. érem.

Rajki István (ér. 1913.), az északi harctéren volt.

Ranzenberger Jenő (ér. 1904.), vezérkari százados. A háború kezdetén a przemysl-i vezérkarhoz osztatott be. A vár átadásakor fogságba esett. III. o. kat. érdemkereszt.

Répássy Lajos (ér. 1914), a 18. honv. gy. e. zlsa, 1915 dec.-ben a harctérre ment és részt vett a galiciai harcokban.

Reiber Ervin (ér. 1909.), a 3. honv. huszáre. fhgya, a háború kitörése óta az északi harctéren van. Két Signum Laudis, kat. érdemkereszt és III. o. vaskorona r.

Reimann Richárd (ér. 1916.), a 6. vártüz. e. kápl.-ja, 1916 aug.-ban az olasz frontra ment.

Reisinger Károly (ér. 1915.), a 14. gy. e. zlsa, 1916 jan.-ban az orosz s máj.-ban az olasz harctérre ment.

Riva József (ér. 1914.), a 32. táb. taracke. hdgya, 1916 máj.-ban az északi harctérre ment és most is ott küzd. Két bronz vit. érem.

Rosenberg Géza (ér. 1913.), a 76. gy. e. tart. hdgya. A háború kezdetekor az orosz harctérre került ; onnan Szerbiába, ahol megsebesült ; majd az olasz harctérre ment, ahol 1915 júl.-ban fogságba jutott. Jelenlegi tartózkodási helye : Forte-Spirore (Genua mellett).

Rothauszky József (ér. 1915.), a 30. honv. gy. e. zlsa. 1916 febr.-ban az északi harctérre ment, ahol júl.-ban orosz fogságba esett. II. o. ez. vit. érem.

Röper Alajos (növendékünk 1897—1905.), mint a 32. gy. e. kápl.-ja orosz fogságba jutott.

Rudvig Gyula (a VI. oszt.-t 1911-ben végezte), a 306. honv. gye. hdpdja, 1916 jan.-ban a bukovinai harctérre ment s ott megsebesült.

Sasse Béla (ér. 1901.), súlyosan megsebesült az ész. harctéren.

Schäffer József, pt. tiszt (ér. 1905.), fhgy, kezdetben az északi harctéren küzdött, most a délkeleti harctéren van. Signum Laudis.

Schankál Antal (ér. 1901.), súlyosan megsebesült a déli harctéren.

Schartner Ágoston (1893—7. tanítványunk), a 26. honv. gy. e. szdsa, eddig kétszer sebesült meg súlyosan és most ismét van a harctéren. Hadiékítm. III. oszt. kat. érdemkereszt, III. oszt. vaskor. r. (hdm.) és bronz Signum Laudis.

Schlesinger Roland, műegy. hallgató (ér. 1910.), a mozgósítás elején bevonult a 10. taracke.-hez Przemyslbe, onnan a 9. hegyi élelmezési oszlophoz Tuzlába, később Valjevóba tették át; most hdgy. a 146. német gy. e.-hez beosztva; a macedoniai harctéren küzd. Ar. érd. kereszt és II. o. vaskereszt.

Schmidt Gusztáv (növendékünk 1906—10.), trainhdpd, előbb a déli, majd az északi harctérre került.

Schnablegger Ferenc (ér. 1916.), mint a 32. gy. e. önkéntese ment 1916. a galiciai harctérre.

Schober János (ér. 1914.), a 24. hegyi tüzére. hdgya, az albán harctérre ment 1915 nov.-ben.

Schulhof Ödön (ér. 1913.), mint a 32. gy. e. hdpdja, 1915 júl.-ban az orosz harctérre ment, ahol súlyosan megsebesült.

Schwach Richárd (1896—1900-ig növendékünk), káplár a mostari drótnélküli táviróállomásnál. A tűzkeresztségen 1914 aug.-ban esett át.

Schwahl Rezső (ér. 1915.), a 32. tüzére. hdgya, az orosz harctéren küzd. Bronz vit. érem.

Dr. Schweickhart Hermann orvos (ér. 1909.), a francia harctéren volt. II. oszt. vaskereszt.

Dr. Schweickhart Ottó mérnök (ér. 1909.), eleinte a francia, majd az orosz harctéren volt; itt megsebesült. II. oszt. vaskereszt.

Sebők Győző (ér. 1913.), hdjel. a 30. honv. gy. e.-ben, 1915 nov.-ben az északi harctérre ment.

Seitz Kázmér (ér. 1915.), mint a 32. gy. e. hdpdja az orosz harctéren van.

Sevcsik István (a VIII. osztályt végezte 1913.), a 307. hov. gy. e. hdgya, 1915 jún. óta az orosz harctéren küzd, ahol megsebesült és kétszer megbetegedett. I. és II. o. ez. vit. érem, Signum Laudis.

Seibriger Emil (a VIII. osztályt 1915-ben végezte), az 1. honv. gy. e. hdgya, 1915 okt.-ben a balkáni harctérre került. Most az északi harctéren van.

Skoda Kamilló (ér. 1912.), hdgy. III. oszt. kat. érdemkereszt.

Soltész István (ér. 1915.), hdjel. a 17. táb. ágyúse.-ben. 1916 máj.-ban az északi harctérre ment, ahol orosz fogságba esett.

Som Imre (a VIII. osztályt végezte 1915-ben), az 52. gy. e. hdgya, 1915 márc.-ban az orosz, 1916 ápr.-ban az olasz harctérre ment. Kis ez. vit. érem és Károly-csapatkereszt.

Steinhausz Gyula (ér. 1910.) hdgy és *Steinhausz Tibor* (ér. 1914.), zls. Mind a ketten a 6. vártüz. e.-ben szolgálnak. 1916 jún.-ban az olasz harctérre mentek, most hadnagyok. Kis ez. vit. érem.

Szabó József, a 10. honv. gy. e. tizedese, az északi harctéren van.

Szabó Pál (ér. 1913.) hdjel. a 9. tizenöt cm.-es ágyúütegnél, 1916 jún.-ban az isonzói frontra ment és aug.-ban olasz fogságba esett.

Száraz Béla a 19. gy. e. fhdgya, az orosz harctéren kétszer megsebesült. Megsebesülve jutott orosz fogságba. Signum Laudis.

Száraz István mérnök (ér. 1909.), a szerb harctéren küzdött.

Szieber Ferenc belügymin. számellenőr (ér. 1901.), hdgy.

szentgyörgyi Szentgyörgyi László (ér. 1903.), honv. tüz. fhdgy, az északi harctéren küzd. Számos kitüntetése van.

Szidanits Géza, D. G. H. T. tisztje (ér. 1912.), a 44. gy. e. zlsa. 1915-ben a kárpáti téli hadjáratban küzdött; 3-szor megsebesült.

Szőts András, a Nemzeti Szinház tagja (ér. 1901.), hdgy, a déli harctéren mérgezés folytán megbetegedett. Most Albániában van.

Szűcs Béla (ér. 1909.), az 1. honv. gy. e. hdgya, a háború kezdete óta a harctéren van. Az olasz fronton több ízben kitüntette magát. I. és II. o. ez. vit. érem.

Szügyi Kálmán (ér. 1904.), megsebesült a déli harctéren.

Szűts István (ér. 1912.), az 5. hegyi taracke. zlsa, részt vett az első szerb offenzivában, Przemysl visszavételénél s az isonzói fronton. 3-szor sebesült meg. Nagy ez. vit. érem.

Szüts Pál (ér. 1913.), a 15-ös tarackosztály hdgya. 1916 jún. óta a déli harctéren küzd. Kis ez. vit. érem.

Tánczos Béla a háború elején a VII. osztályból, mint önkéntes belépett a lengyel légióba és súlyosan megsebesült; azután belépett az 1. honv. gy. e.-be, de csakhamar mint hdgy orosz fogságba jutott. *Krasnaja-Rjeckában* (Chaborovsk mellett) van.

Tomasoff Marcel (ér. 1912.), kápl. a 38. gy. e.-ben. Az orosz harctéren megsebesült.

Turcsán Ernő (ér. 1913.), a 14. honv. gy. e. hdgya. Harctérre ment 1914 dec.-ben. Részt vett az oroszlengyelországi és kárpáti harcokban. Kétszer megsebesült. Nagy ez. vit. érem és Signum Laudis.

Türk Andor (ér. 1916.), mint az 1. boszn. gy. e. tizedese, 1916 dec.-ben a román harctérre ment.

Ujváry Imre (ér. 1911.), harcba indult a mozgósítás kezdetén. Szerbiában, majd Galiciában harcolt, végre Orosz-Lengyelországban 1914 dec.-ben, mint a 23. gy. e. zlsa orosz fogságba került.

Ulrich Dezső (ér. 1912.), mint a 3. boszn. gy. e. hdgya a háború kezdetén a harctérre ment. 1915 okt.-ben megsebesült.

Varásdy Dezső (ér. 1899.), súlyos betegséggel jött haza a harctérről.

Varga László (ér. 1914.), a 24. vadásze.-ben zls, 1916 febr.-ban a déli harctérre ment.

Vámos Zsigmond (ér. 1915.), mint a 25. gy. e. tizedese, 1916 ápr.-ban az olasz harctérre ment.

Várady József (a VII. osztályt végezte 1916-ban), mint az 5. honv. gy. e. tizedese, 1917 ápr.-ban a bukovinai frontra ment.

Vendl Miklós (ér. 1914.), mint a 20. honv. táb. taracke. hdgya 1916 febr.-ban az olasz harctérre ment, ahol megsebesült. I. és II. o. ez. vit. érem.

Vértesi László (ér. 1916.), önk. az 54. honv. gy. e.-ben. 1915 okt.-ben került az északi harctérre, ahol megsebesült. Most újra ott van.

Vitéz Ernő (ér. 1908.), az 5. honv. gy. e. fhgya. A háború kezdete óta a harctéren küzd. Signum Laudis.

Vorsatz Lipót (ér. 1905.), az északi harctéren küzdött.

Weber Ede (1875-ben végezte az akkori legfelsőbb VI. osztályt), tüz. ezredes, a háború kitörése óta a harctéren van, jelenleg az olasz harctéren küzd. Lipót r., vaskorona r. és számos más kitüntetés.

Wein Árpád áll. vegyész (ér. 1894.), a 32. gy. e. hdjel.-je, most a román harctéren van.

Weisner Henrik (ér. 1908.), a 23. gy. e. hdgya, részt vett a szerbiai és galiciai harcokban ; most beteg.

Weisz Mór (ér. 1904.) és *Weisz Rezső* (ér. 1909.), az északi harctéren voltak.

Wieber Adorján altábornagy, aki 1872-ben végezte az akkori legfelsőbb VI. osztályt, a háború kezdete óta a harctéren küzd. Vaskereszt, hadidíszítményes Lipót r. lovagkeresztje és számos más kitüntetés.

Witzelsberger Károly (ér. 1907.), északon harcolt.

Zechmeister Zoltán (ér. 1909.), az 1. honv. gy. e. tart. hdgya. Az olasz harctéren volt. III. oszt. kat. érdemkereszt.

Zsoldos László műegy. hallgató (ér. 1912.), a 26. gy. e. hdgya, az orosz harctéren küzdött, ahol megsebesült. Most ismét az északi fronton van. I. oszt. ez. vit. érem.

* * *

E kimutatásban 234 volt tanítványunkról adhattunk értesítést, akik közül, tudomásunk szerint, kitüntetést kapott 83 (35·5%), még pedig 23-an kétszerest és 16-an hármat vagy többet.

XIII.

Tájékoztatás a jövő tanévről.

Az 1917—18. tanévre a tanulók fölvétele és beírása 1917. évi május hó 29., 30., június 18., 22-én és a Középisk. Rdts. 2. §-a szerint folytatólag folyó évi szeptember 1., 2., 4. és 5-én délelőtt 9 órától 12 óráig történik (II. kerület, Toldy Ferenc-utca 9. sz. alatt). *Ezentúl egy hétig* csakis a késedelmeket szigorúan igazoló tanulókat veheti fel az igazgató. *A még később* vagy a tanév folyamán jelentkezők fölvételét az igazgatóság útján benyújtott folyamodványra a tankerületi főigazgató engedheti meg. (1894. évi 50.668. sz. min. rendelet.)

Azoknak, akik a tanév *első hónapja után* lépnek be az intézetbe, az eddig végzett tananyagból vizsgálatot kell kiállaniok. (Középisk. Rdts. 2. §-a.)

A reáliskola *első* osztályába csak oly növendékeket vehetünk fel, akik *életük kilencedik évét már betöltötték* és vagy arról, hogy a népiskola négy első osztályát jó sikerrel végezték, nyilvános népiskolától nyert bizonyítványt mutatnak elő, vagy fölvételi vizsgálaton igazolják, hogy hasonló mérvű képzettséggel bírnak (1883. évi XXX. t.-c. 19. §-a). *A belépő tanuló köteles keresztlevelét, illetve születési bizonyítványát és oltási, illetőleg újraoltási bizonyítványát bemutatni. Enélkül egy tanuló sem vehető fel.*

A többi osztályokba való fölvétel valamely reáliskolának a megelőző osztályról szóló oly bizonyítványa alapján történik, amelyben minden tantárgyból, nem számítva ide a szépírást és testgyakorlatot, legalábbi is *elégséges* osztályzat van bejegyezve. (1883. évi XXX. t.-c. 11. §-a.)

Azok a tanulók, akik nyilvános gimnáziumból, vagy polgári iskolából a reáliskolába akarnak átlépni, kötelesek fölvételi vizsgálatot tenni. A fölvétel felett a tanári testület határoz. (1883. évi XXX. t.-c. 12. §-a.)

Minden tanuló a fölvételre személyesen és rendszerint atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azok valamely külön megbízottja kíséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni (Középisk. Rdts. 12. §-a); *az 1889. évi 19.786. sz. miniszteri rendelet utasítja az igazgatót, hogy a fölvételnél a helybelieknek elsőbbséget adjon.*

Minden fölvételre jelentkező tanuló kivétel nélkül tartozik igazolni, hogy be van oltva és ha 12 éves vagy idősebb, hogy újraoltatott (1887. évi XXII. t.-c. 4., 5. §-ai); *oly tanuló, aki az újraoltásra kötelezett és azt igazolni nem tudja, csak ideiglenesen vehető fel.*

A fölvételnél minden tanuló fizet 4 korona fölvételi díjat, 2 koronát az ifjúsági könyvtárnak gyarapítására és 4 koronát a szemléltető oktatás és rendkívüli tárgyak (gyorsírás, ének stb.) költségeire, tintapénzre stb. E díjak fizetése alól senki sem menthető fel.

A budapesti II. kerületi állami főreáliskolában a *tandíj egy évre 60 korona*, amelyet négy egyenlő részletben, legkésőbb október 15-ig, december 3-ig, március 15-ig és május 3-ig a postatakarékpénztár útján kell lefizetni. Az a tanuló, aki a tandíjrészleteket a jelzett határidőig le nem fizeti, az intézet tanulóinak sorából töröltetik, tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

A tandíjrészletek fizetése a postatakarékpénztár »befizetési lapok« segélyével eszközlendő. A tanulók a befizetési lapot az intézetben jóval az esedékesség előtt kézhez kapják. A befizetési lapot tintával kell kitölteni és különös gond fordítandó arra, hogy a *tanuló neve és az általa látogatott osztály* olvashatóan legyen kiírva. A befizetési lap »szelvény« és »elismervény« elnevezésű részeit egymástól elválasztani nem szabad. Az elismervény a tanuló által megőrzendő s az igazgatónak vagy a tandíjkezelőnek felszólításra bemutatandó.

A postatakarékpénztári befizetést vagy a tanuló maga, vagy célszerűbben helyette a szülő (gyám) teljesíti a legközelebbi postahivatalnál.

Ha a tanuló a befizetési lapot a tandíj befizetése előtt elvesztette, helyette újat kérhet az intézet igazgatójától.

A tandíjhátralék miatt kitiltott tanulónak az intézetbe való újból felvételére nézve a késedelem okának tekintetbe vétele mellett saját hatáskörében az igazgató határoz, ha a tanuló a kitiltástól számított *egy hétnél* többet nem mulasztott. Egy héten túl terjedt ilynemű mulasztás esetén a fölvételre az engedélyt a késedelem alapos megokolása esetén a tankerületi főigazgató adja meg. Az igazgató elutasító határozata ellen a tankerületi főigazgatóhoz, ennek határozata ellen a nm. Vallás- és Közoktatásügyi m. kir. Miniszterhez az illetők fölebbezéssel élhetnek.

A tandíj fizetése alól való fölmentést a tanári testület meghallgatása mellett az intézet igazgatója adja meg. (1895. évi 40.201. sz. miniszteri rendelet.)

A tandíj fizetése alól nem menthetők fel oly tanulók, akik nem képesek szegénységüket vagy legalább vagyontalanságukat igazolni; nem menthetők fel továbbá azok a tanulók sem, akik az előbbi tanév végén, illetőleg az első félévben az erkölcsi magaviseletből »rossz« vagy »kevésbé szabályszerű« érdemjegyet kaptak, vagy a felsőbb

osztályba való föllépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében »elégtelen« előmenetelt tanusítottak; valamint azok sem, akiknek az említett tantárgyakból, habár nem is volt elégtelen érdemjegyök, de több volt az »elégséges«, mint »jeles« és »jó« érdemjegyök.

Oly szülők gyermekei, akik igazolják, hogy egyszerre három vagy több fiút gimnáziumban, reáliskolában, polgári iskolában, tudomány-egyetemen, műegyetemen, vagy hasonló intézetben taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak a tandíj felének elengedéséért és a fél tandíj alól fel is menthetők, ha iskolai bizonyítványuk, illetőleg értesítőjük a fenti kellékeknek megfelel.

Tandíjmentességet írásban kell kérni, még pedig az intézet igazgatójához címzett és nála benyújtandó szabályszerű folyamodvány alakjában. A folyamodványhoz mellékelendő szegénységi bizonyítvány, amelynek egy évnél nem szabad régibbnek lenni, továbbá az iskolai bizonyítvány, illetőleg első félévi értesítő.

Folyamodni minden tanévben kétszer lehet, szeptember 15-ig és február 15-ig; később érkező folyamodványok nem fogadhatók el. (1892. évi 53.534. sz. miniszteri rendelet.)

A tandíjmentesség élvezetét elvesztik a tanulók:

a) ha magántanulókká lesznek, mely esetben a mentességet ama félév elejétől vesztik el, amelynek folyamában az előadásokról elmaradtak;

b) ha valamely középiskolából bármi oknál fogva kizáratnak;

c) ha a tandíjmentes tanulónak vagy azon személynek, aki őt eltartani köteles, vagyoni viszonyai kedvezőbbekké lesznek, mely esetben a mentességet a változás beálltát követő félévtől kezdve vesztik el;

d) ha az első félév, illetőleg a tanév végén az erkölcsi magaviseletből »rossz« vagy »kevésbé szabályszerű« érdemjegyet kapnak, vagy az első felév, illetőleg a tanév végén a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében »elégtelen« előmenetelt tanusítanak, nemkülönben ha az említett tantárgyakból több az »elégséges«, mint a »jeles« és »jó« érdemjegyük. Ez esetekben tandíjmentességüket a bizonyítványt, illetőleg értesítőt követő félévtől kezdve vesztik el.

A *c*) és *d*) pont alatt felsorolt esetekben az illető tanuló újból való fölmentésért csak akkor folyamodhatik és tandíjmentességben csak akkor részesíthető, ha ismét megfelel mindazon föltételeknek, amelyek alatt tandíjmentességért általában folyamodni lehet. (1895-ik évi 40.201. sz. miniszteri rendelet.)

Az egyes osztályokba csak 60 tanuló vehető fel. Ha e szám betelt, a fölvétel bezáratik. E miatt figyelmeztetjük a szülőket, *hogy a beírásra jókor jelentkezzenek.*

Tartalom.

Oldal

Emlékbeszéd: *Dr. Gedeon Gyulától* 5
Ünnepi beszéd: *Dr. Jánosi Bélától* 13
Dr. Erődi Béla: *Dr. Hankó Vilmostól* 21
Innocent Ferencz: *Wágner Gézától* 25
I. Személyzet. Irodalmi működés 30
II. Irásbeli dolgozatok 35
III. Rendkívüli tantárgyak 37
IV. Szertárak 38
V. Jelentés a testi nevelésről 41
VI. Jelentés a »Révai Önképzőkör« működéséről 43
VII. A tanulók segélyezése 45
VIII. Érdemsorozat 47
IX. Jelentés az érettségi vizsgálatokról 73
X. Statisztikai kimutatás 78
XI. Adatok az intézet 1916—17. tanévi történetéhez 86
XII. Egykori tanítványaink a harctéren 90
XIII. Tájékoztatás a jövő tanévről 104